מספר 1664 שנה 33
ח' באב תשכ"ט, 23.7.1969 המחיר 130 אג'

העולם הזה

הפשיטה על הירח

אומרים לנו:
„אתם משוגעים!"

אין לכם מנגנון, אין לכם כסף, אין לכם...

איך אתם מעזים להתמודד עם הבוסים של מפא"י, עם הכסף שמקבלות כל המפלגות — ממע"י ועד מפ"ם, מגח"ל ועד הליבראלים העצמאיים!

איך אתם מעזים להתגרות בפלוגות הפועל ובמנהלי בנק הפועלים!

★

זה נכון!

אין לנו כסף — אפילו למישלוח מכתבים בדואר.

אין לנו 1500 לירות להתקין טלפונים במטה הבחירות שלנו.

איננו יכולים לשלם שכר אפילו לפקידה אחת.

איננו מקבלים הקצבה מכספי מס המפלגות המתועב.

★

אבל אנחנו לא משוגעים. חצופים — אולי; עקשנים — בוודאי!

★

אנו מתכחנים להוכיח דבר אחד: אפשר לשבור את שילטון הבוסים, אפשר להתקומם נגד המנגנון, אפשר להעז ולמרוד במימסד.

והעיקר — אפשר לסמוך עליך.

עליך הפועל, המהנדס, הדוחר, הסקיד, ופועל הנמלים.

אפשר לסמוך על חוש הצדק שלך, על הגיונך הבריא, על תחושתך שמוכרחים לעשות משהו נגד הריקבון, השחיתות, היד הקשה של הבוסים.

אפשר לסמוך עליך שתתנדב לשמור על טוהר המידות בבחירות ולמנוע זיופים בקלפיות.

אפשר לסמוך עליך שתציע את עזרתך — החל בעבודה אפורה במטה הבחירות וכלה במסע הסברה.

אפשר לסמוך עליך שתתרום את הלירה; או עשר הלירות; למימון ההוצאות הצנועות שאין מנוס מהוצאתן.

★

כי אנו משוכנעים שאתה רוצה לשנות את דמותה של ההסתדרות.

שאתה רוצה בהסתדרות שתגן על זכויותיו של העובד — ולא תהיה בעצמה מעבידה.

הסתדרות — שעיקר כוחה באיגודים המיקצועיים — ולא בצווי־הריתוק של איזשהו שר בממשלה.

הסתדרות — בה יאמרו נציגי העובדים למנגנון החי ממיסיהם מה עליו לעשות — ולא ההיפך.

הסתדרות — בה יש פיקוח ממלכתי גלוי ומבוקר על מיליוני הלירות של קרנות הפנסיה.

הסתדרות — בה לא ייתכן לעשות עיסקות במכירת וקניית פרדסים לטובתם של עסקנים מושחתים.

הסתדרות — שמנהל בנק הפועלים שלה לא יימצא אשם בביצוע עיסקות מלוכלכות.

הסתדרות — בה תהיה ועדת ביקורת — ולא ועדת טישטוש.

הסתדרות — שתדע להגן על זכויות העובדים כדי למנוע את הצורך בשביתות — ולא **הסתדרות** שתשבור שביתות.

הסתדרות — שלא תוכל לאיים בהפסקת טיפול רפואי למשפחותיהם של חברים מתמרדים — מפני שקופת־חולים תהיה חלק מביטוח בריאות ממלכתי.

בקיצור — מפני שאתה דורש כמונו:

החזירו את ההסתדרות לעובדים!

על כן, בבוא יום הבחירות — הצבע

ש

העולם הזה — כוח חדש

ולפני כן, אנא פנה אל מטה הבחירות, ברחוב גליקסון 8, או ברחוב קרליבך 12 בתל־אביב, כדי לעשות את הצעד הראשון שיאפשר כל זאת: חתום על רשימת הממליצים על הגשת רשימתנו לבחירות. אם אינך יכול לבוא, מפני שאתה גר מחוץ לתל־אביב, הודע לנו את כתובתך טלפונית 30134, ואחד המתנדבים יבוא אליך.

★

ואם אתה כבר מתקשר איתנו — הצע עזרה אחרת. אנו סומכים עליך. אם לזה קוראים שיגעון —

היה גם אתה משוגע!

מספרי הטלפון של **העולם הזה**

החל מיום 30.7.69 יוחלפו מספרי הטלפון של המערכת.

המספר החדש (שלושה קווים) יהיה 260134.

קרא יקר,

השאלה הקבועה, העומדת במרכז ישיבת־המערכת השבועית, היא: מה יהיה הנושא שאי־אפשר להתעלם ממנו השבוע?

כאשר שאלנו את עצמנו השבוע את השאלה הזאת, היתה התשובה מובנת מאליה: הנחיתה על הירח. בהתאם לכך תוכנן הרכב הגליון השוטף.

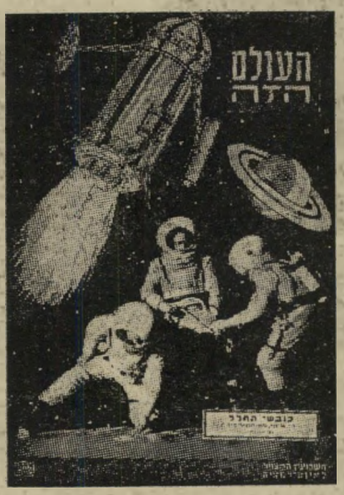
אבל עוד באותה ישיבה, נשמע קולו של האיש אשר צריך לדעת דברים כאלה: ראש המערכת אלי תבור, שהוא גם הכתב הצבאי של העולם הזה. הוא הוסיף אזהרה להחלטה על הירח: „אל תפסלו מראש אפשרות, שעניינים ביטחוניים חמורים יתחרו עם אפולו 11."

אולם בעוד שלגבי הנחיתה על הירח ניתן היה לקבוע בוודאות מה יקרה ומתי, ולדאוג מראש לאספקת חומר מחו"ל ולאיסוף חומר ארכיוני, לא כן לגבי התפתחויות בחזית הצבאית הקרובה הרבה יותר מן הירח. על כן הוחלט להמשיך בתיכנון הגליון כמוסכם, תוך השארת אפשרות של כיסוי נרחב ומתאים לכל התפתחות צבאית צפויה.

על כן תופסים בגליון זה שני נושאים עיקריים את מרכז־הכובד: הנחיתה על הירח, והפעולות הצבאיות. בהכנת הנושא הראשון טיפל צות בראשותו של עוזי הדרי; את הטיפול בנושא השני ריכז אלי תבור.

חלליש בחללית

תוך כדי ריבוי החומר הארכיוני על הירח, העלה עוזי הדרי מיסמך מעניין — ודחקא ישראלי. זהו גיליון העולם הזה מלפני 16 ווחצי שנים, שעל שערו מופיע צילום המנראה כאילו צולם השבוע, על פני הירח.

שער „העולם הזה" 792

השער מורכב משני חלקים: צילום של שלושה אנשי־חלל על פני הירח, וציור של חללית נוסקת למרום. הצילום נלקח מתוך סרט דמיוני על הירח, ואילו ציור הרקע בידי דוש, כיום הקאריקטוריסט של מעריב, ואז צייר מערכת העולם הזה.

בתוך הגיליון עצמו פירסמנו כתבה בת שלושה עמודים, בה נאמר: „תוך 50 שנה, טיסה ראשונה לירח." הנבואה התאמתה לחלוטין — אם כי המציאות הקדימה ב־34 שנים את הדמיון. הכתבה היתה מבוססת על פירסומיו של ורנר פון־בראון, מדען־הטילים הגרמני שהועבר לארצות־הברית עם כניעתה של גרמניה הנאצית. הספר שכתב פון־בראון על נושא זה נחשב אז ליצירה של מדע־דמיוני, והוא כלל ציורים של הכלים שיטיסו את האדם הראשון לירח. הדמיון בין ציורים אלה, שהועתקו בהעולם הזה, לבין החללית שהטיסה את אנשי אפולו 11 לירח — מדהים.

אגב המילה חללית, בה משתמשים ברדיו, בעיתונים, בספרי־מדע: היא נוצרה בסדנה הלשונית של העולם הזה. באותו גיליון (העולם הזה 792) צירפנו גם את הטבלה הבאה:

לשם קידום הדיון על כיבוש החלל, מציע העולם הזה את המונחים הבאים לשימוש בשפה העברית: **חלליש** — איש הפועל בחלל. **חללית** — כלי־תובלה לתנועה בחלל. **תחלל** — שדה־המראה לחלליות. **חללבוש** — הלבוש המיוחד לחלליש. הבא להגן על גופו, להזינו בחמצן ולווסת את הלחץ. **בסיס חלל** — כוכב־לכת מלאכותי, שיוקם על־ידי בני־אדם בחלל הריק, בקירבת כדור־הארץ, ישמש בסיס לטיסה לירח.

מכל ההצעות האלה התקבלה, בינתיים, רק חללית (שאז נקראה בשם המסורבל ספינת־חלל, המתורגם מילולית מאנגלית). אני מקווה שיתר המילים יהפכו שמות של יום־יום, כאשר חלליש וחלליות יהיו תופעה שיגרתית, ובישראל יבדרו על בסיס חלל ולא על בסיס חבלנים.

שלום כפר

מישראל באהבה

לארה"ב — מישראל באהבה — מיוצאת בירה „מכבי", הבירה המיוחדת שעמדה בהצלחה בכל המבחנים הקפדניים של שלטונות היבוא בארה"ב.

לא רק אהבה אלא גם ידע ונסיון של עשרות שנים מוכנסים בבירה נפלאה זו, שהיא חזקה יותר מן הבירה הרגילה המוכרת לאוהבי הבירה הישראלית.

„מכבי" — הבירה המיוחדת ליצוא, בבקבוקים המיוחדים — תואמת בתכונותיה ובטעמה את הבירה האהובה על תושבי ארה"ב.

גם אניני הטעם בישראל יוכלו ליהנות מבירה „מכבי", שתימכר במסעדות ומעדניות מובחרות.

לחיים ולהנאה

„מכבי"

מכבי-הבירה הישראלית לייצוג וליצוא

בין הקהל תוגרל „וספה"!

פסטיבל הקצב הישראלי 1969

מטעם מערכת **העולם הזה**

בחסות ויטבן תעשיות גלידה בע"מ

ביום חמישי זה, בפארק הלאומי ברמת-גן, ב 8 בערב

ישתתפו מיטב הלהקות בארץ

(לפי סדר א"ב)

הכוכבים הכחולים ★ המהפכה

העכבישים ★ השוקולדה

נערי החצר ★ פעמוני סוני

THE MOSQUITOES (ממזרח ירושלים)

להקה אורחת מחו"ל: THE TEENMAKERS

המנחה: פפה

פרס ראשון: שרביט הזהב

שרביט פז

מוגש ע"י פז — חברת נפט בע"מ

בחירת מלכת הגוגו 69'
בחסות „ליידי אסקווייר"
צבע הקסם לנעליים

★

כתר למלכה ופרסים ללהקות:
תכשיטי „טופז"

★

ציוד אלקטרוני
ראקום — GARRARD

בין רוכשי הכרטיסים תוגרל „וספה" (ללא מסים) — הקטנוע הנפוץ ביותר בעולם

★

כרטיסים ב-הדרן, אבן-גבירול 90, ובכל יתר המשרדים בעיר.
בערב המופע: בקופות הפארק הלאומי.

ההפקה: מופע אמנים 1969 בע"מ

מכתבים

הכתבה עד התעלה,

פאנטסטית

בכתבה שלכם על התעלה (העולם הזה 1633) בלט ההבדל בינכם לבין העיתונים האחרים.

כחנתי לצילומים הנותנים תמונה פאנטסטית על הנעשה באיזור, ולחומר הכתוב המראה על בקיאות ועומק בנושא.

תחילה לא הבנתי מדוע קיים ההבדל הזה. אבל אחרי ש־קראתי בקורא יקר איך עבדתם על ה־כתבה, הבנתי.

שפירא

אני עוד לא קראתי באף עיתון אחד בארץ על כך שעיתונאי ישב שבוע שלם בתעלת־סואץ ולמד את הנעשה שם בצורה כה יסודית. ותאמינו לי, אני קוראת עיתונים! לכן, כל הכבוד לכם, ובייחוד לעיתונאי ולצלם שעשו את העבודה השחורה.

מרים שפירא, ירושלים

מאיר הר־ציון —

הישראלי החדש?

„מינהג חדש בא למדינה" — אנשי־הרוח החלו לשבח את אנשי־הכוח. הסופרת נעמי פרנקל (השומר־הצעיר, בית־אלפא!) הציגה לפנינו באור חיובי את ה„סופר" החדש מאיר הר־ציון (שידורי ישראל, 27.6.69).

אסוציאציה ראשונה: הנאצים בגרמניה של היטלר היו שרים שיר שפל למדי — „כאשר מהסכין ניתז דם של יהודים, אזי הולך לנו טוב יותר." הבה נשמע מה אומר על עצמו מאיר הר־ציון: „קל להרוג אדם ביריה מאקדח. אתה לוחץ על ההדק ונגמר. אבל בסכין. זה משהו אחר לגמרי. אתה נלחם באמת. — זאת הרגשה נפלאה. עיל־איתי. אתה יודע שאתה גבר." (מוסף הארץ מס׳ 7, 1965).

אסוציאציה שנייה: מאיר הר־ציון אומר לנו — „שלא היה מוכן להיעצר מול שלט: ‚עצור, גבול לפניך!׳" כמה זה קרוב לאותה סיסמה גרמנית שחצנית — „לאבנסראום"...

מאיר הר־ציון רצח „דרך אגב" ערבים חפים מפשע. אך לדעתו — „אלה לא היו פעולות אכזריות." (?!)

מספיק. עוד יגידו עלי שאני משמיץ.

איזיאזר פומרנץ, נהריה

בראי עקום

חומר כזה ודומה, מופץ על־ידי היהדות החרדית בארצות־הברית.

הכרוז המצורף נמסר לידי בעת הפגנה בניו־יורק, לפני כמה שבועות.

א.ב., ירושלים

● הכרוז מראה משמאל ציור אידילי של רוקדים, תחת הציון „אולי אתה רואה את ישראל כך." מימין ציור שני המראה את הדוד סאם משלם לבתי־חולים ישראליים מענקים למחקרים פאתולוגיים, ובתי־החולים מניפים סכין מגואלת בדם של „המיעוט הדתי", שעה שמנגד מנחיתה „מדינת־יש־ראל" אלה על ראשו של הדתי. ומעל לכל זה הכותרת: „כך אנו רואים אותה."

הסניגוריה הציבורית

של ברטרנד ראסל

הצעתו של ח״כ אורי אבנרי להקים מנגנון ממלכתי של סניגוריה ציבורית (העולם הזה 1662), הועלתה כבר לפני למעלה מ־שלושים שנה על־ידי ברטרנד ראסל בסיפרו Power.

באותו הקשר מציע ראסל להנהיג גם שהודאה לא תתקבל כעדות, ועל־ידי־כך למנוע הפעלת לחץ ועינוי אסירים בכדי שיודו באשמתם.

אריאל סימקין, ירושלים

התביעה

של פרוש

זה שהתפשרתם עם הרב (?) מנחם פרוש, אני עוד יכולה להבין. סוף־סוף, זאת היתה נסיגה מבוהלת, והוא ביטל את תביעתו.

גם את זה שהייתם מוכנים לתרום 5000 ל״י למוסד צדקה, כחלק מהפשרה, אני יכולה להבין.

אבל את זה שהעולם הזה היה מוכן לתרום את הכסף למוסד שבראשו עומד הח״כ הדתי — את זה בשום פנים אני לא מבינה!

אסתר רוזן, פתח־תקווה

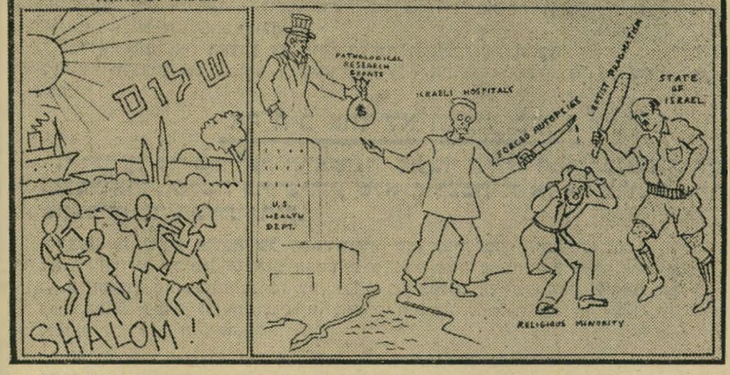
הכסף

לנכי צה״ל

אחרי שכבר נכנעתם, לא יכולתם לדרוש, לפחות, שסכום התרומה יועבר למטרה נעלה יותר מאשר למוסד השייך לרב פרוש?

יעקב שרייבמן, תל־אביב

● בדיוני הפשרה הציע העולם הזה לתרום את מחצית הסכום לקרן למען נכי־צה״ל. היועץ המשפטי לממשלה קבע כי הסכום כולו ילך ל־מוסד בית־דבורה.

כרוז ההשמצה של המפגינים הדתיים בניו־יורק

היפה והמכוער

פרידמן

האם אתם חושבים שאני לא יודע שאני מכוער? לקח לי שנים עד שהצלחתי לשכנע מתי מעט (ואת עצמי בתוכם) שאני יפה, והנה אתם באים ומנפצים אגדה זו (רחל המרחלת, העולם הזה 1658). פוי תתביישו לכם.

לאות מחאה אני מצרף את תמונתי בזה, למען יראו ויסתנוורו.

עמי פרידמן, מינכן, גרמניה

● יפה מאוד.

טעות

לעולם חוזרת

מצורפת טעות פרוידיסטית...

הנהלת תקרית הפלדה החליטה ל־השקיע 700 אלף ל״י בתנורי ההתכה...

שרה ודב פישל, הרצליה פיתוח

ששון העידן האלקטרוני

TISSOT
PR 516 electronic

„טיסו 516 PR אלקטרוניק" — שעון ספורט לא־קונבנציונלי, עם תאריכון. הגנה כפולה מפני כל זעזוע. עמיד בפני מים. צמיד פלדה, אל־חלד. אחריות לפעולה תקינה במשך 12 חודש — ללא צורך בדריכה (ומתיחה), גם במצב של חוסר תנועה.

השתתף במבצע הפרסים הגדול של טיסו

פרטים בחנויות טיסו המוסמכות

דו"ח לבוחר (147)

מימון מפלגות * תשריר * בחירות בכלא * גירושין אזרחיים * עזרה ליהודי ברית-המועצות * שארם-אל-שייך * נמל אשדוד * חופש שביתות * מלחמה בשחיתות

סופה של כנסת 6

הכנסת השישית סיימה את מושבה האחרון. כשם שעליתי על דוכן הנואמים בראשיתה, כך עליתי עליו לנמק מדוע נמנענו מלהצביע בעד בחירת קריש לוז ליו"ר), כך עליתי על הדוכן גם ברגעיה האחרונים (כדי להציע החלטה לגינוי הפליית היהודים בברית-המועצות).

השבוע האחרון היה אופייני. כי בשבוע זה ערכנו מלחמה רצופה נגד שורה של חוקים אנטי-דמוקראטיים, נקראתי עשרות פעמים לסדר בגלל קריאות-הביניים החריפות שלנו, נאומינו עוררו כמה פעמים סערות, ופעם אחת נעל יו"ר הכנסת את הישיבה בזעם, בגלל מחאותי על הפרת תקנון הכנסת.

בסך-הכל עליתי בשבוע זה 17 פעמים על דוכן הנואמים. יש בכנסת כמה עשרות חברים שלא עלו על הדוכן 17 פעמים בכל תקופת הכהונה של הכנסת השישית.

★ ★ ★

סירוב נושאי נאומינו והצעותינו מעל הדוכן ניתן מושג על התחומים הנרחבים של פעולתנו:

(1) נאמנו נגד **חוק מימון הבחירות וחוק התשריר** (ראה מיסגרת). שני דיונים אלה שולבו יחד, כדי למנוע בעדנו לנאום שני נאומים במקום אחד.

(1) נאמנו נגד **חוק מימו והבחירות** בה הצענו להבטיח **זכות-בחירה לאסירים** בבתי-הכלא, על-ידי הצבת קלפיות שם. (רק אני לבדי הצבעתי בעד הסתייגות זו.)

(3) התנגדנו בחריפות להצעת-חוק שבאה לאפשר את השימוש בכל דרכי-התעמולה **בבחירות להסתדרות** — ערב הבחירות לכנסת — וכך לרוקן מן התוכן את החוק שבא להגביל את אורך התקופה והאמצעים של מערכת-הבחירות לכנסת. בשעת נאומי זה אירעה התקרית ביני ובין קריש לוז, שגרמה לכך שהיו"ר נעל את הישיבה באמצע משפט שלי.

(4) המשכנו באותו נאום בהיסחף הישיבה למחרת-היום. תבענו כי **הבחירות בהסתדרות** לא יתקיימו בסמוך לבחירות לכנסת — או שיתקיימו באותו היום ממש.

(5) נימקנו מדוע נמנענו מהצבעה על הצעה לסדר-היום בעניין **הצהרותיו של משה דיין** על שארם-אל-שייך. דיין שיסע את דברי, והתנהל בינינו פולמוס חריף, בו התערבו גם שאר חברי-הכנסת. (כידוע אמר דיין שהוא מוכן לוותר על השלום, אם השלום יחייב אותו להוציא את צה"ל משארם-אל-שייך.)

(6) תמכנו באופן קיצוני ביותר בעיקרון **הבחירה האישית של ראשי-ערים**. תבענו לשנות כליל את המישטר העירוני, ולצייד את ראש-העיר בכל הסמכויות הביצועיות, תוך הפיכת מועצת-העירייה למרסד פרלמנטארי, המאשר את התקציב ומפקח על הביצוע. המערך הצביע בצביעות הרגילה בעד, עיקרון הבחירה האישית — ובו ברגע קבר סופית את הצעת-החוק שנועדה להגשים זאת.

(7) התנגדנו בחריפות לחוק שבא לצמצם את **הופעת סיעתנו בטלוויזיה**, דקות ברדיו). נדחתה גם הסתייגותי שבאה להבטיח כי יופיעו רק מועמדי הרשימות, כדי שהציבור יראה את פניהם ויתרשם מהם.

(8) נימקתי את הסתייגויות שלנו לחוק **מימון הבחירות**, בקריאה סופית. היה ברור לחלוטין כי הרוב הגדול של חברי-הכנסת תומך בליבו בהצעתנו, לקבוע את המימון לפי תוצאות הבחירות הבאות — אך אותו רוב הצביע נגד הצעתנו זו. ה-מפד"ל הצטרף לחלוטין לגישתנו זו, וציינתי זאת לחיוב מעל הדוכן.

(9) נימקתי את ההסתייגויות שלנו נגד **חוק התשריר**. הסריעו לי מכל עבר, עד שהצבעתי על העובדה הפשוטה שאילו נתקבל תשריר זה לפני שבועיים, לא היה יכול בית-המשפט כלל לפסוק כי יש לתקן את חוק המימון.

(10) נאמנו בגנות גילויי ההסלייה והדיכוי של **יהודי ברית-המועצות**, וקבענו כי דיכוי זה — כמו דיכוי לאומים ואזרחים אחרים בארץ הסוביייטים — מעיד על פשיטת-הרגל של הקומוניזם, כפי שהתגשם בברית-המועצות.

(11) הצהרנו על נימוקי סיעתנו להבעת **אי-אימון בממשלה**, על רקע חוק תשריר, חוק מימון הבחירות וחוק השיתוק בטלחזיזה בבחירות. (באותו בוקר קבע הארץ, במאמר ראשי, כי אני, יחד עם ח"כ שמואל תמיר, הצלחתי את כבוד הכנסת, שנרמס על-ידי חוקי-שרירות אלה.)

(12) השתמשתי רק בדקה אחת, מעשר הדקות שעמדו לרשותנו, בתיכוח על **דו"ח מבקר המדינה** — כדי לקבוע שכל הדיכוח הזה הוא חסר-תחלית, מכיוון שאיש אינו מתחשב בביקורת זו.

(13) התנגדנו בחריפות לחוק **צינון השביתות**, שבא לתת לבוסים של ההסתדרות שהות לדכא פעולות עצמאיות של העובדים במקומות-העבודה. עוררתי את זעם הבוסים ההסתדרותיים בכנסת, כשהוכחתי כי מצב ההסתדרות בארץ דומה למצב האגודות המיקצועיות באיטליה בימי מוסוליני.

(14) נימקתי הסתייגות לחוק **התרת נשואין**, וטרחתי כי רק בית-המשפט חילוני הממלכתי יהיה מוסמך לטפל בכל עניין של גירושין, כשבני הזוג שייכים לדתות שונות.

(15) הגשנו הצעת-סיכום לויכוח על **המצב בנמלים**, בה הבענו תמיכה בעמדת פועלי התיפעול באשדוד, ותבענו מרשות הנמלים לפתוח דף חדש ביחסי-העבודה.

(16) הגשנו הצעת סיכום בויכוח על **מצב המדע בישראל** (ראה מיסגרת).

(17) ויתרנו על הצעת-סיכום שלנו לגינוי יחס השילטונות בברית-המועצות ליהודים. היתה זאת הפעם האחרונה בה עליתי על דוכן-הנואמים בכנסת השישית. אמרתי: "למען האחדות הלאומית בעניין קדוש זה, אני מסיר את הצעת-הסיכום של סיעתנו ומצטרף להצעת-הסיכום של הרוב. אני רק מצטער על כי גם בעניין כזה לא היה הרוב מסוגל להתעלות מעל לשיקולים מפלגתיים,

---

בשבוע שעבר פסל בית-המשפט את חוק מימון הבחירות, בהצביעו על ליקוי אחד בו — ליקוי שהתרענו נגדו מן הרגע הראשון.
בשבוע האחרון של הכנסת באה הממשלה והציעה לתקן את הליקוי האחד הזה — ותוך כדי כך הציעה חוק „תשריר" שימנע להבא כל פנייה לבית-המשפט כדי לתקן את שאר הליקויים והשערוריות בחוק זה.
נאמתי כמה נאומים נגד מזימה זו. העיקרי היה כלהלן:

אקדים לדברי הערה אחת:

היום מתכוננים להצביע לפחות 61 חברי-כנסת, בעד הצעת-החוק הזאת. אבל הם אינם כאן. הם אינם טורחים לעקוב אחרי החיכוך עליה. החיכוך אינו מעניין אותם, הנימוקים אינם מעניינים אותם. הם יבואו להצביע, להרים יד.

את זה אני מקדים, למען יירשם הדבר בפרוטוקול.

אפילו מחציתם של המצביעים אינם נוכחים כאן ברגע זה!

ויקטור שם-טוב: גם זה לא נכון. אתה ניהלת פה רשימה מי ישנו ומי איננו; זה לא יפה.
אורי אבנרי: לא נוכחים עכשיו באולם מחצית חברי-הכנסת שיצביעו היום.
שמואל תמיר: יש כאן עכשיו 25 איש.
אורי אבנרי: בזמן הויכוח — הם במזנון; בזמן ההצבעה — הם במליאה.

„מקח ומימכר בחדרי חדרים"

כבוד היושבת-ראש, לשורת השערוריות המלווה חיקוק זה מראשיתו, מתכונן רוב הכנסת לחוסיף היום שערוריה נוספת.

חוק זה הולד בברית-אהבים בלתי-טהורה בין המערך וגח"ל, אותו זוג אשר צאצאיו פוזרים לאורך כל דרכה של הכנסת השישית.

שמואל תמיר: אתה נותן להם קומפלימנט שהם עוד מסוגלים לדבר.
אורי אבנרי: אולי הם עושים זאת בדרך של אימוץ.

היה מגוי וגמור עם הזוג הזה, מן הרגע הראשון, לדרוס כל מושג של שיתוין דמוקראטי בחיקוק זה. לא נעשה אפילו נסיון לאחז את עיני הציבור, כאילו התכוונו לאפשר בבחירות את הופעותיהם של כוחות בעלי סיכויים שווים, ולהניח לבוחר להכריע בין דיעות והשקפות המוצגות בפניו בשוויון הוגן.

נאמר כאן בשרירות ובגסות: מנגנון גדול ודורסני יהיה מצוייד באמצעים כדי להטיל את חתיתו על המוני בוחרים מקריית-שמונה ועד דימונה; ואילו גוף צעיר וראנן, המטיף לרעיונות חדשים, יוגבל באמצעיו עד כי לא יוכל כלל להגיע להמוני הבוחרים, ולא כל שכן להסביר ברבים את דיעותיו שעדיין אינן מקובלות.

יוסף סרלין: יש לך אפשרות לעזוב את הכנסת ולעשות רשימה חדשה.
אורי אבנרי: זאת באמת תכמה גדולה.

לכן קמתי מן הרגע הראשון נגד חיקוק שרירותי זה. בדיון הטרומי היתה סיעתי היחידה שתבעה להסיר את הצעת-החוק מסדר-היום. הייתי אז היחידי שהצביע נגדה.

אמרתי אז, ביום ה-18 בדצמבר 1968:

„אין אנו מתנגדים עקרונית לרעיון של מימון ממלכתי של מערכת-בחירות, בתנאי שיתבסס על שלושה: על הנקיון, על החיסכון ועל השוויון. אך הצעה זו, שהושגה על-פי שיטת מקח-ומימכר בחדרי-חדרים, שיטה של שמור-לי-ואשמור-לך, שיטה של יד-רוחצת-יד — אין בה לא זה, לא זה ולא זה."

כבר אז שמנו את האצבע על מוקד העיוות והסילוף של ההצעה, לאמור: „מדוע צריכות לקבוע התוצאות של הבחירות האחרונות, ולא התוצאות של הבחירות שאותן בא החוק לממן?"

אף ח"כ אחד לא הצביע בעד!

חזרנו על כך בקריאה הראשונה, כאשר הייתי חברי-הכנסת היחידי — (מלבד אחד, שלמה כהן-צידון, שלא הוקצבה לו אז אף פרומה אחת) — שהצביע נגד הצעת-החוק.

הצענו אז שורה ארוכה של הסתייגויות, שהעיקרית בהן היתה זו: „לכל מפלגה יוקצה מאוצר המדינה למימון הוצאות הבחירות סך של עשר לירות לכל בוחר אשר יצביע בעדה. „על-חשבון ההקצבה המגיעה לה תקבל כל מפלגה סך של חמש לירות בעד כל בוחר אשר הצביע בעדה לכנסת השישית. היתרה המגיעה למפלגה תשולם לאחר יום הבחירות, בהתאם להוראות חוק זה.

„מפלגה אשר אין לה נציגים בכנסת השישית, ואשר מועמדיה ייבחרו לכנסת השביעית, תקבל את ההקצבה המגיעה לה מאוצר המדינה מייד לאחר פירסום תוצאות הבחירות לכנסת השביעית."

אף חבר-כנסת אחד לא הצביע בעד הסתייגות זו מלבדי.

סגן ראש-הממשלה אלון: גם לא המרכז החופשי?
אורי אבנרי: גם הם לא. הסתייגותי היתה היחידה שלקחה בחשבון את תוצאות הבחירות הבאות ורק אני הצבעתי בעדה.

בבל"ח!

עמדו לרשותנו 10 דקות כדי להביע את דעתנו על הערות ועדת-הכספים של הכנסת על דו"ח מבקר-המדינה. בדווועדה אין, כמובן, שום ייצוג לאופוזיציה. סירבתי לחשתתף בהצגה זו, ונאמתי במשך 30 שניות.

אורי אבנרי: ויכוח זה אינו משרת שום תכלית ו-אין בו שום תועלת. המבקר מבקר, הכנסת מתכנסת, הדיון מדגדג, המליאה מלאה בכיסאות ריקים — והכל על מקומו נשאר.

חלוקת-השלל — נשארת; השחיתות — נשארת; הפרוטקציה — נשארת; השיטה של העברת כספי-הציבור לכיסי המפלגות — נשארת.

השיטה נמשכת ותימשך כל עוד נמשך קיומו של המימסד הנוכחי, הבנוי כל-כולו על חלוקת-שלל בין הגופים הכלכליים-הפוליטיים הקרויים אצלנו „מפלגות".

לכן, ויכוח זה מילה אחת יאה לו, מילה חדשה בסלנג של צה"ל: בבל"ח.*

חבל לבזבז את זמננו, ואת זמנה של הכנסת, בויכוח זה. תפקידנו הוא לשנות את פני המימסד, ולתפקיד זה נקדיש את מרצנו.

נבנצאל

* ראשי-התיבות של „בילבול-ביצים-ללא-תכלית".

יגאל אלון מצביע נגד עצמו

שעה קלה לפני סיום הישיבה האחרונה בכנסת השישית, אירעה קומדיה אופיינית. יגאל אלון נאם נאום-סיכום לויכוח ש-

לשם זירוז ועידוד התפתחות המחקר המדעי".

לקראת סוף דבריו אמר:

יגאל אלון: ... דעתי האישית היא,

„לשורת השערוריות המלווה את חוק מימון הבחירות מראשיתו, מוסיף הרוב היום שערוריה נוספת!"

„סיעתנו היתה היחידה שלחמה בחוק זה בכל השלבים!"

ברור לכולכם כי קבלת ההסתייגות הזאת היתה הופכת חיקוק מעוות זה לחוק של טוהר ושוויון.

במקום תיקון — אבסורד נוסף!

כבוד היושבת־ראש, מה מביאה לנו הקואליציה תחת זאת היום?

לא תיקון העוול, לא שינוי המעוות, לא חיסול אי־השוויון, לא הכּטחת סיכויים הוגנים לכל — אלא תכסים של יציאה־ידי־חובה כלפי החלטה של בית־המשפט, ולמעשה בעיטה בבית־המשפט.

בית־המשפט — וזה הדבר המרכזי שרוב הנואמים רצו להעלים אותו כאן — בית־המשפט כלל לא יכול היה להתעמק בחוק כולו. הרי לא נשטחו לפניו כל הטענות נגד החוק, ובעיקר לא הטענה שלנו.

העותר בבית־המשפט התנגד רק לפרט מסויים אחד בחוק: חוסר־השיוויון בין כל הרשימות הישנות לבין רשימה חדשה אפשרית. על כך הגיב בית־המשפט, בפוסקו את החוק מבחינה זו. שום טענה אחרת לא הובאה לבית־המשפט, ולשום טענה אחרת לא יכול היה בית־המשפט להתייחס.

מה עושה חיום הקואליציה? היא מציעה לכנסת, באמצעות תשריר פסול מעיקרו, לאשר ולאשרר ולהנציח את כל העיוותים והעוולות שבחוק הקיים, וגם בחוקים אחרים.

זאת הנקודה האחת והיחידה שבה טיפל בית־המשפט היא מבקשת לתקן, תיקון המוסיף — כשהוא לעצמו — אבסורד על כל העוולות הקודמות.

סגן ראש־הממשלה אלון: אבל בית־המשפט העליון לא עורר בעיות אחרות והממשלה תיקנה את מה שהציע בית־המשפט.

אורי אבנרי: זה נכון. אבל אני התנגדתי לחוק מקודם, ואני ממשיך להתנגד לו עכשיו, בלי כל קשר למה שאמר בית־המשפט.

ויקטור שם־טוב: ואתה מותח ביקורת על פסק־הדין.

אורי אבנרי: לא. בית־המשפט התייחס לנקודה אחת בלבד, ולגבי נקודה זו הוא צדק, בלי ספק. היא היתה כלולה גם בהסתייגויות שלי, בשעתו. אבל בית־המשפט לא התייחס, ולא יכול היה להתייחס, לשאר הדברים. אני מתייחס לשאר הדברים, כשם שהתייחסתי להם בעבר, בכל הקריאות של החוק.

שלמה יעקב גרוס: מה אתה מציע? החוק הזה לא טוב, מה אתה מציע?

אורי אבנרי: מה נאמר כאן?

נאמר שאם מפלגה חדשה לגמרי תכנים לכנסת חמישה חברי־כנסת, היא תקבל כדיעבד 600 אלף לירות. אבל אם סיעתי, למשל, תכנים לכנסת הבאה חמישה חברי־כנסת — אם זהו רצון הבוחרים — היא לא תקבל אלא 120 אלף לירות, כאילו הכניסה גם לכנסת הבאה חברי־כנסת יחידי, כפי שהכניסה לפני ארבע שנים.

האם בכך יש הגיון? האם בכך יש צדק? האם בכך יש הגינות אלמנטארית? האם בכך יש שיוויון? האם אינו נוצר כאן אי־שיוויון כפול ומכופל, לא רק בין מפלגת־הלוייתן של המערך ובינינו, אלא גם בין רשימה חדשה ובינינו?

ויקטור שם־טוב: אתה מבקר את בית־המשפט. אתה דוחה את פסק־הדין.

אורי אבנרי: איש לא השמיע את הטענות האלה בפניו. בית־המשפט לא דן בבעיות שלא מובאות בפניו. לא צריך להיות משפטן כדי להבין זאת. תיפנה אחר־כך ליועץ המשפטי לממשלה ותקבל ממנו הסבר משפטי.

סגן ראש־הממשלה אלון: חבר־הכנסת תמיר, אתה מסכים למה שהוא אומר?

שמואל תמיר: בית־משפט לא דן במה שלא מובא בפניו.

יגאל המשיך לגאום עוד כמה דקות. באותן דקות מיהרתי לנסח ולהגיש הצעת־סיכום ממעם סיעתנו. בגמר הגאום, נקראתי לדוכן ואמרתי:

אורי אבנרי: אני מציע לכנסת לקבל את הסיכום הבא: „הכנסת קוראת להקמת מיניסטריון למדע ולהשכלה גבוהה."

היו"ר יצחק נבון: אני מעמיד ל־הצבעה את הצעת־הסיכום של חבר־הכנסת אבנרי.

הצעת הסיכום של חבר־הכנסת אבנרי לא נתקבלה.

כך אומר הפרוטוקול. מה שאירע הוא ש־יגאל אלון, יחד עם כל חברי סיעתו, הרים את ידו והצביע נגד הרעיון שהוא עצמו הציעו לכנסת כמה דקות לפני כן!

אם יפרוש דיין

אורי אבנרי: כבוד היושבת־ראש, האבסורד המהותי שבהצעה זו מתגלה באפשרות הבאה, וכולכם יודעים, רבותי, שהיא מאוד־מאוד מעשית:

נניח שמשה דיין יפרוש מחר מהממשלה, ויקים רשימה משלו לכנסת. נניח שיזכה ב־25 מנדטים, אשר מהם 15 יירדו מהמערך ו־10 מגח"ל ומהמרכז החופשי.

לפי הצעתה של הממשלה יצטרך משלם־המיסים הישראלי לשלם פעמיים בשביל כל מנדט שיפסיד המערך וגח"ל, ושלוש פעמים בשביל כל מנדט שיפסיד המרכז החופשי.* שלוש פעמים!

המערך יקבל 7.44 מיליון לירות בשביל 62 מנדטים, למרות שיירד ל־47, גח"ל יקבל 3.12 מיליון לירות בשביל 26 מנדטים, למרות שיירד ל־16, המרכז החופשי יקבל כחצי מיליון לירות, אפילו לא יעבור את אחוז החסימה.

היו"ר דבורה נצר: אני חוששת שאין לך זמן לעשות את החשבונות האלה. מוסד — במקום אחר ובפעם אחרת.

אורי אבנרי: גמרתי עם החשבונות.

יוסף סרלין: (קורא קריאת ביניים).

היו"ר דבורה נצר: חבר־הכנסת סרלין, חבר־הכנסת אבנרי צריך לסיים את דבריו.

יוסף סרלין: אם כך — טוב.

סגן ראש־הממשלה אלון: לצערך הרב — המערך לא יתפלג.

אורי אבנרי: יש רק דרך אחת למנוע התעללות זו בצדק, במוסר הציבורי ובסדר עמלו של משלם־המיסים. דרך זאת היא קבלת ההסתייגות שהגשנו לחוק בשעתו, ושאנחנו חוזרים עליה עכשיו:

לממן את הבחירות הבאות אך ורק לפי תוצאות הבחירות הבאות, לגבי רשימות חדשות וישנות כאחד. ישלם אוצר המדינה 10 לירות לכל קול, או 120 אלף לירות לכל נבחר, כך שהבוחר עצמו יקבע לאן ילך כספו.

„זוהי התעללות במוסר ובצדק!"

היו"ר דבורה נצר: סיימת.

אורי אבנרי: אני מסיים, כבוד היושבת־ראש. הרשי לי להוסיף משפט אחרון.

מנהיג רכוב על טאנק

על כף המאזניים מונח — חברי המערך, הייתי מציע לכם לחשוב היטב. על כף המאזניים מונח עצם מהותה של הדמוקראטיה הישראלית.

האם יש לכוחות חדשים, להשקפות חדשות, לפיתרונות חדשים — סיכוי כלשהו לחולל במדינה זו תמורה של ממש? או שמא אחיזת־החנק של הכוחות הזקנים והמאובנים, וההשקפות הזקנות והמאובנות, היא כל־כך חזקה, עד כי שום סיכוי סביר לתמורה אינו נשקף באופק?

רבים חושבים שאכן זה כך, שאכן אין כל תקווה לשינוי דמוקראטי, ועל כן גוברים הנעזועים ההרסניים להפיכה צבאית, לפוטש, לתנועה של מנהיג רכוב על טאנק...

היו"ר דבורה נצר: אתה כבר סיימת.

אורי אבנרי: ...העלול להביא את המדינה כולה לעברי סי פחת של חורבן בית שלישי.

* לפי החוק, מקבלים גם גח"ל וגם המרכז החופשי תשלום מלא עבור המנדאטים שירדו מגח"ל עם פרישת המרכז החופשי.

מדוע הוא יושב שם?

כפי שתבע בית־המשפט, היה צורך ב־61 קולות של חברי־כנסת כדי לאשר את חוק מימון הבחירות. אותו מיספר היה החוקים שנעזו לבחירות.

המערך וגח"ל, המונים יחד 85 ח"כ (מלבד גרוייהם הערביים והיהודיים) לא התקשו לגייס רוב זה. הוא היה מצוי באולם בעת ההצבעה. אולם הוא נעדר מן האולם רגע לפני כן, ורגע אחרי כן. בזמן שנערכו הדיונים והושמעו הטענות

אלון

שלה הבאה — או, ליתר דיוק: את מרכיבת הממשלה הבאה...

אורי אבנרי: לפי חוק המעבר, זכר כולל נקבה, אבל נקבה אינה כוללת זכר.

יגאל אלון: ...שבמדינה כמדינתנו, ה־שואפת להרחבת ה־השכלה הגבוהה, ל־עידוד המחקר המ־דעי הבסיסי וליישו־מו השימושי בתע־שייה ובטכנולוגיה, יש בהחלט הצדקה להקמת משרד מיו־חד להשכלה גבוהה, למדע ולטכנולוגיה.

אורי אבנרי: זהו פיתרון לבעיית שמעון פרסו

שופמן

כספתור ויתרומם 61 זרועות, ללא חברי־כנסת מחוברים אליהן. בשביל מה בעצם יש צורך בחברי־הכנסת? הם אינם מעוניינים...

קריאה: הם אינם מעוניינים.

אורי אבנרי: אתה אומר שהם אינם מעוניינים. זה שייך לעניין. כי מה שה־כנסת, מה שה־רוב — — —

יוסף שופמן: אני יושב כאן מ־שום שהכורסה נו־חה, ולא כדי לש־מוע אותך.

אורי אבנרי: לא השתעשתי לרגע באשלייה שאיכפת לך על מה מצביעים, שאיכפת לך הצדק או אי־הצדק. אתה נמצא עכשיו בתוך יער של זרועות. אתה הפכת לענף אחד ביער הזה של זרועות. בתדאי לא איכפת לך. אני מאמין לך.

שמואל תמיר: האמת היא יותר יסו־דית: הוא יושב כאן מפני שהכורסה נוחה

הם נכנסו רק להצבעה עצמה. היו ביני־הם חברי־כנסת שלא ראיתי את פניהם מזה חודשים ארוכים.

עמדתי על תופעה זו כאשר קמתי לנמק את התסתייגות שלנו לחוק ה־תשריר:

אורי אבנרי: אולי כדאי להנציח ב־פרוטוקול, למען העתיד, איך נראה אולם הכנסת ברגע זה, דקות מעטות אחרי שהכנסת הצביעה ברוב של 67 נגד 15 (על מימון הבחירות), ודקות מעטות לפני שתצביע שוב (על התשריר) ברוב של 70, או 80*.

כאשר מתווכחים על מה שעומדים להצ־ביע — האולם כימעט ריק, כרגע יש בו פחות מ־20 חברי־כנסת.

יוסף שופמן (גח"ל): אנחנו לא מעוני־יינים לשמוע את הדברים שלך!

אורי אבנרי: בתדאי, אתם לא מעוני־יינים בדברים האלה. למה לכם לשמוע כש־יש לכם הקולות מוכנים במיזנון? אני רק תמה על כך שעוד לא הגיעו לשיכלול אלקטרוני כזה שחבר־הכנסת ברעם, או קרגמן, או אזניה, יוכלו ללחוץ על איזה

* חוק התשריר נתקבל, כעבור כמה

בעולם

מרכז אמריקה

ז'ול וורן

ויונתן סוויפט

הדבר נראה כמו סאטירה, כתובה בידי מחבר מסעי גוליבר.

בחלל החיצון — ההרפתקה ההיסטורית של אפולו, שיא מעלליו של הגאון האנושי הפורץ אל כוכבים רחוקים.

על כדור הארץ — מלחמה בין שתי מדינות־ענק. ולא סתם מלחמה, אלא מלחמה בגלל מישחק־כדורגל.

בשבוע בו יצאו הקולומבוסים החדשים אל הירח, היא פרצה במדינה הראשונה ביבשת אמריקה בה דרכה רגלו של קולומבוס המקורי.

על הירח מתגשם חזונו של ז'ול ורן. על הארץ מתגשם הפסימיזם של יונתן סוויפט. הבא להוכיח כי יצר האדם רע מיסודו, וכי הנצחונות המהוירים ביותר של המוח האנושי אינם משנים במאומה את הפגמים המאירים של נשמתו.

ישראל האמריקאית. הסיבה הסאטירית של המלחמה דומה לבדיחה גרועה. חובבי הכדורגל של הונדורס ואל־סאלוואדור התנגשו בשני מישחקים על גביעהעולם. היה צורך לקיים את המישחק השלישי והמכריע, בו ניצחה אל־סאלוואדור 3:2, על מיגרש במדינה נייטראלית שכנה.

אך המקור האמיתי של המלחמה עמוק הרבה יותר. הוא מזכיר במיקצת את סיבות מלחמת ישראל—ערב.

אל־סאלוואדור דומה לישראל — הן בגודלה, הן במיספר אוכלוסייתה. תושביה — רובם אינדיאנים ובני־תערובת — הם חקלאים חרוצים, הסובלים מחוסר קרקע.

הונדורס („דמויית הגלים") היא גדולה פי כמה, אך אוכלוסייתה דלילה הרבה יותר. מאות אלפי בני אל־סאלוואדור חדרו אליה, במרוצת הזמן, כדי להקים בה בית ונחלה. חלק מהגירה זו לא היתה חוקית.

על רקע זה פרצו סיכסוכים רבים בין שתי המדינות, כשכל אחת מהן תובעת לעצמה שיטחי־מריבה. לולא היו שתי המדינות עסוקות, ברוב שנות ההיסטוריה שלהן, במהפכות פנימיות, היה מיספר המלחמות ביניהן בהדאי גדול פי כמה.

שתי פלישות. השבוע פלשו שני הצבאות איש לתוך שטח רעהו. שני חילות־האויר הפעילו מטוסים מדגמי מלחמת־העולם השנייה כדי להפציץ את הערים, המיפעלים ושדות־התעופה זה של זה. הצבאות הודיעו על נצחונות ועל שבויים רבים, סירבו תחילה לכבד הסכם של הפסקת־אש.

אילו הושקע חלק קטן מתקציב־הענק של מיבצע אפולו למיגור העוני באמריקה המרכזית, היה המצב שם שונה. אך גם אז, מן הסתם, לא היה משתנה טבע האדם בפרוס עידן מסעי־החלל.

תחבורה

האח הגדול

האלקטרוני

זה עלול להגיע גם לארץ — במהירות הבזק.

השבוע זה הוצא לשוק בארצות־הברית. קופסה בעלת אביזרים משונים, המותקנת על קן.

קופסה זו היא מלכודת־נהגים. מלכודת ללא שוטרים.

האח הגדול. „האח הגדול האלקטרוני" הוא מכונה ללכידת הנוהגים בכביש במהירות מופרזת. בעומדה בצד הכביש, היא מופעלת רק כאשר מכונית עוברת על סניה במהירות שמעל מידה מסויימת. היא פוסחת אוטומטית על כל מכונית הנוסעת במהירות סחותה מזו.

בעבור מכונית במקום, מופעל מחשב אלקטרוני זעיר המחשב במהירות הבזק את מהירותה. אם היא מופרזת, מופעלת מצלמה. זו מנציחה בתצלום אחד את תמונת המכונית והיושבים בה, את המיספר שלה, את המהירות ואת הזמן המדוייק. כל זה באופן אוטומטי לגמרי, ללא עזרת בן־אדם. המשטרה ספוג אוספת את הסרטים, מפתחת אותם ותובעת לדין את הנהגים המצולמים.

בעזרת מיתקן קטן נוסף, יכולה המכונה לשדר גם את האינפורמציה הזאת למחסום משטרתי הנמצא במרחק כמה קילומטרים.

ייתכן שהמכונה לא תמצא חן בעיני הנהגים. ממציאיה חשבו גם על כך. הם דאגו לעטפה במתכת שאינה חדירה לכדורים.

גבר מתגלח תמיד עבור שניים!

חשוב גם עליה התגלח ב"אדיסון"
כי "אדיסון" הוא סכין הגלוח המגלח למשעי
ומקנה לך הופעה הדורה ורעננה.
"אדיסון" הסכין המלפף את פניך
"אדיסון" נבחר במשאל העם לשנת 1969
כסכין הגילוח המובחר.
"אדיסון" מגלח יותר מכל סכין אחר

EDDISON
STAINLESS 2

קורסי קיץ לשפות
לתלמידים ולמובגרים
בגרות — מוקדמות
משך הלימודים עד להצלחה בבחינות
בי"ס לשפות
ברליץ
BERLITZ

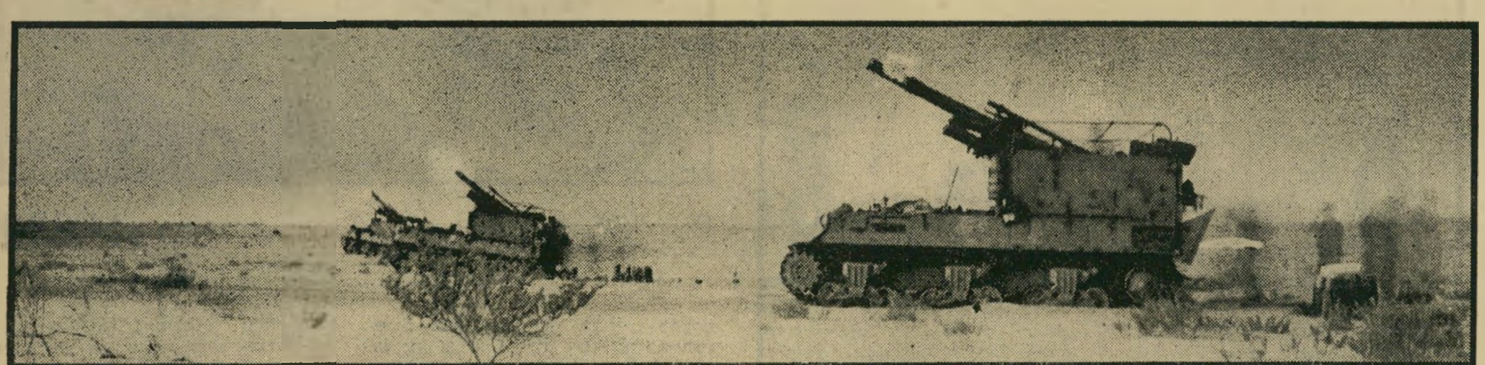
פקידות — מזכירות
כתבנות — הנה"ח
למסיימי כתות ח', ט', י'.
סיפול אינדיבידואלי ● מורים מוסמכים
ברשת בתי ספר
אוריון

תל־אביב, רחוב נחלת בנימין 2, טלפון 56347 ●
תל־אביב, שדרות דוד המלך 1, טלפון 266443
חיפה, רחוב החלוץ 27, טלפון 69265 ●
בת־ים, רחוב רוטשילד 25

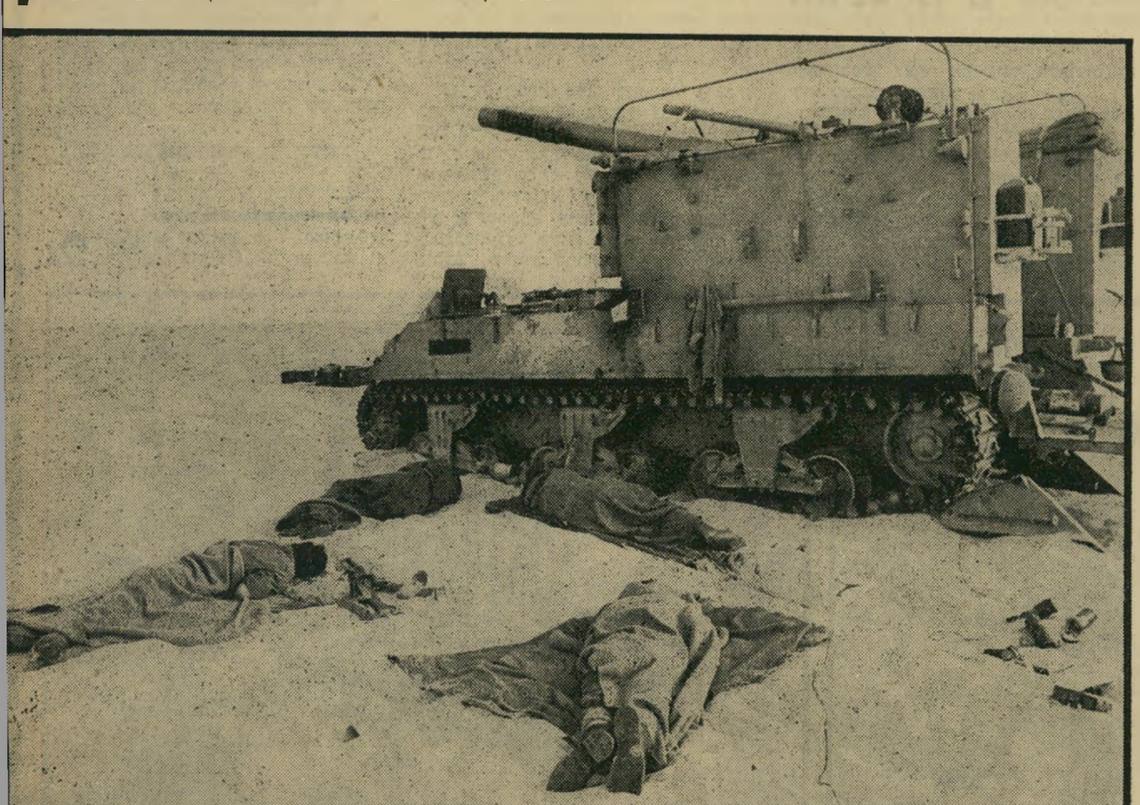
הם שעושים את העבודה השחורה במלחמה בתעלת-סואץ – חיים כמו בדואים ומסתכנים כמהמרים – התותחנים

פינג-פונג של פגזים

ידי מעבר לתעלה

בשטח בין־ערביים, אי־שם במידבר סיני, בלב החולות, פולטת סוללת תותחים מתנייעים 155 מ״מ מטח של פגזים אל מעבר לתעלה, למרחק הנמצא מחוץ לטווח הראייה והשמיעה של התותחנים. ניתן לראות בתמונה את רשפי האש היוצאים מקני התותחים. הפגזים נופלים הרחק בלב השטח המצרי.

״צ וותים! מהר יותר! יותר מהר! זה לא קצב! מהר! קדימה! אני רוצה לשמוע פגזים באוויר!״

מתוך עמדת הפיקוד שלו צעק סגן־מישנה יגאל בן ה־20, מתל־אביב, אל תוך הטלפון הפנימי, שחיבר אותו אל כלי הסוללה שלו. עיניו היו נעוצות בספרות הוראניות בשעון שעל ידו. קולו נבלע ברעמי התותחים. צותי התומ״תים — התותחים המתנייעים של 155 מ״מ — כמעט ולא שמעו אותו. אוזניהם היו אטומות בצמר־גפן והם רצו כאחוזי־אמוק לסיון פגזים של 43 ק״ג בתותחים שלהם. אבל כל עת הירי לא פסק קולו של יגאל להדהד: ״מהר יותר! למה אתם מחכים? צות 1 יוצא מן הכלל. זה קצב. המשיכו ככה. יפה מאוד. היי, אתם — מה קרה לכם? נו ? ? ? איפה אתם? קדימה! זהו. מהר! לסיים את המנה!״

כשניתנה פקודת־הירי הוקצבה כבר המנה, אותה עמדה הסוללה להנחית על המצרים בצידה השני של התעלה — עשרות פגזים שנועדו לרסס ככברה סוללת תותחי 120 מ״מ במרחק העולה על המרחק שבין תל־אביב לפתח־תקוה. הצותים עבדו כמטורפים. סענו את הפגז בבית־הבליעה. הכניסו אחריו את מיטען חומר־הנפץ ההודף ואת התחמיש שהצתתו תעיף את הפגז, אטמו את אוזניהם בידיהם. רשפים של אש עלו מן הקנים המפוחמים של התותחים. פגז רדף פגז. לרגע נדמה היה שהתותחנים רוצים ש־התומ״ת שלהם יהיה מכונת־ירייה.

אבל הקצב לא הספיק ליגאל. ״יותר מהר, יותר מהר!״ הוא האיץ באנשיו בלי הרף.

לזר שנקלע למקום קשה היה להבין מה בוער. מה המהירות הנוראית הזאת? באמצע המידבר, בים של חולות המשתרע מאופק עד אופק, ניצבה פזורה בשלווה סוללת תותחים. לא ירו עליהם. הם עצמם לא יכלו לשמוע את נפץ הפגזים בפגיעתם. כמה דקות קודם לכן רק סיימו בנחת את אכילת ארוחת־הערב שלהם. זמן השינה עוד לא הגיע. או מה הם ממהרים כל־כך?

כשסיימו הצותים במהירות את שיגור המנה שלהם, ויגאל נתן את פקודת ״הפסק האש״, כבר רעמו מנועי התומ״תים. כשהם משאירים אחריהם תמרות עשן ואבק, זינקו

הגיבורים עייפים

במשך שבועות וחודשים צמודים התותחנים לתותחים שלהם, ישנים במידבר לידם ומנהלים את כל חייהם סביבם. בתמונה נראה צות של תומ״ת בבוקר שאחרי לילה של הפגזות. מכוסים בשמיכות ישנים אנשי הצות ליד התותח שלהם, כשמדי פעם מתחלפים השומרים בתורנות — עד לפקודת האש הבאה בתור.

צוות אחד התותחים בסוללת ה־155 מ״מ.

הסוללה

ממקומם ודהרו בחשיכה על גבעות החול, כשפנסיהם כבויים ורק הרשף הכחול הנפלט משני צידי התומ״ת משוה לו צללית מסחידה של דרקון אימתני בעל כנפיים.

לאורך נתיב, אותו ראו רק בדמיונם, שכן שום דרך או שביל לא נראו בחלות ה־טובעניים, דהרו התומ״תים מהמקום בו ירתה הסוללה, כאילו מגיפת דבר פרצה שם.

חלפו כמה דקות בלבד ואפשר היה להבין הכל. לא היה עוד צורך בשאלות. אל עמדת־הירי שניטשה החלו להתעופף הפגזים מצידה השני של התעלה. קולות הנפץ שלהם נשמעו כמנגינת פרידה.

מישהק פינג־פונג הפגזים היה בעיצומו.

★ ★ ★

„בואו לא נהיה שם!"

„פינג־פונג זה לא שם מתאים כל־כך," אמר סרן יואב בן ה־29 מירו־שלים, שחזר רק לפני שבועיים מתפקיד הדרכה בארץ רחוקה, ישר אל קו־האש בתעלה. „בפינג־פונג אתה משתדל להיות במקום שהכדור נמצא. כאן אתה מקפל זנב ובורח ממנו מה שיותר מהר. יש לילדים משחק בבית־הספר שנקרא חימומים. זה מתאים יותר."

„יש לי שם יותר טוב," התערב רב״ט יגאל מילשטיין מרמת־גן, „זה מישהק בואו־לא־נהיה־שם."

שם, זה המקום ממנו ירית. אין לו כתובת והוא לא מסומן במפות. אבל אין חוכמות בעסק הזה. זה עניין של זמן בלבד עד שמאתרים את מקומך בדיוק פחות או יותר. לשם כך לא נזקקים התותחנים המצרים אפילו לעזרת יועציהם הרוסים. מכשירים אלקטרוניים עושים היום את העבודה.

הטכסיס הוא לירות ולסיים את המנה שהוקצבה לאוייב במהירות הגדולה ביותר, כך נקראים בפי התותחנים בתעלה קציניהם והמישנים־הטכניים, העוסקים במדידות של המטרה לפני שהם נותנים את פקודת־האש. חוליה מיוחדת מספקת נתונים מסאורולוגיים הנכללים בחישובי מסלולי הפגזים.

האינג׳ינרים

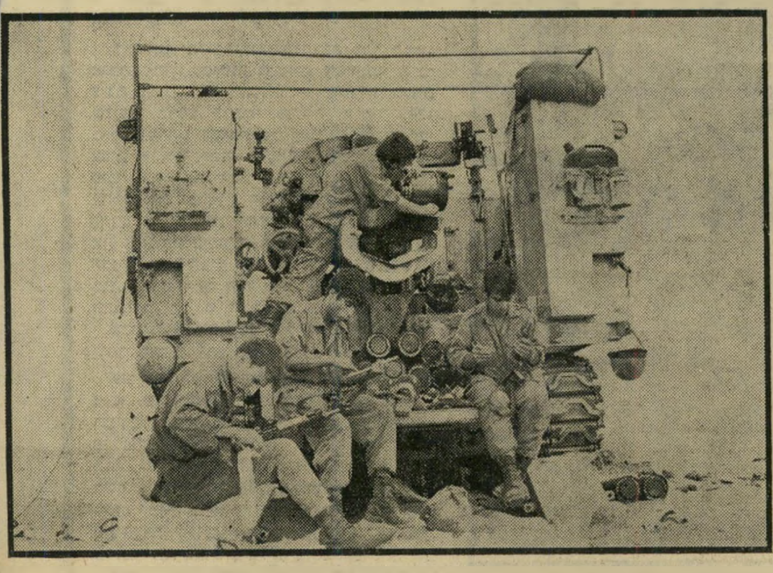
רים יספיקו לאתר את שינוי הכתובת. זה מה שנקרא: לדלג.

אם חיל־התותחנים הצנוע של צה״ל מסוגל להתמודד בהצלחה, ולפעמים אפילו תוך עליונות בולטת, במאות קני התותחים המצריים המוצבים לאורך התעלה, הרי זה רק בגלל כושרו לדילוגים. למצרים יש תותחים טובים ורבים. אבל הם בלתי מתנייעים. הם מוצבים בעמדות קבועות שאין צורך במכשירים מסובכים כדי לגלותם. אחרי שהם

גים של התותחים המתנייעים של צה״ל, המדלגים פעמים רבות בלילה ומספר רב גם ביום, הופכים את חייהם של תותחני התעלה לשרות הקרבי הקשה, המפרך והמתיש ביותר בקו החזית הזה.

במעוזים לאורך התעלה מדברים עליהם בהתפעלות ובהערצה. „החברה האלה הם שהצילו לנו את המוצבים בתעלה," אומרים בבונקרים. „ארטילריה זאת מילה יפה מאוד, אבל אי־אפשר לתפוס את משמעותה עד

יורים

ירי התותחים, בכל שעות היום והלילה, מהווה רק את החלק הקטן מסדר־יומם של התותחנים. בשעת חירי, כשהתותחן מושך בחבל המפעיל את הפגז, אוטמים חבריו, סבלי הפגזים, את אוזניהם, למרות שהן סתומות כבר בצמר־גפן.

ועובדים

בשעות הרגיעה שבין ההפגזות עוסקים אנשי הסוללה בניקוי נשקם האישי ובניקוי התותח כדי שיהיה כשיר לפעולה בכל רגע. תותחים המתקלקלים תוך כדי ירי מתוקנים בו במקום על־ידי חוליית החימוש המצורפת לסוללה.

מפקד הצוות

זהו ציותו של אחד התותחים בסוללה, המונה 7 תותחנים. מפקד הצוות הוא רב״ם לוסה וייסמן (20) מירושלים, יליד רומניה.

ולהתנדף מהמקום כחתף, לפני שהפגזים המצריים ידביקו אותך. אחר־כך מגיעים לעמדת־ירי אחרת. אפשר לשמוע משם את ההפגזה על העמדה האחרונה. כאן אפשר לירות בשקט, אבל שוב מהר, לפני שהמצ־

הקאדט

רב־ם יגאל מילשטיין, 19, מרמת־גן, בוגר הפנימיה הצבאית בחיפה, שבתום שירותו עומד לצאת לקורס קצינים.

יורים, הם אינם יכולים להסתלק משם במהירות. כל מה שהם יכולים לעשות הוא לתקוע את הראש באדמה ולהסתתר בבונקרים, שעה שהתגובה של תותחי צה״ל נוחתת עליהם. זה מטוכן — אבל נוח יותר. כי הדילו־

בן־הבנקאי סוראי ראשון
יוסי קרמר, בן 18 וחצי, מתל־אביב, הוא טגן מפקד הצוות.

אחד הגיזרים
יעקב בנאי, קרוב משפחה רחוק של משפחת הבנאים־השחקנים, הוא אחד הסבלים בצוות.

אלוף הארץ
בהתאבקות לנוער, הוא עמרם אמסלם בן ה־18 וחצי, מאשקלון. התגייס בגיל 17.

הטירון מרדכי שמלצר, יליד הארץ מיפו, הוא החדש ביותר בצוות התותח. משרת רק חצי שנה.

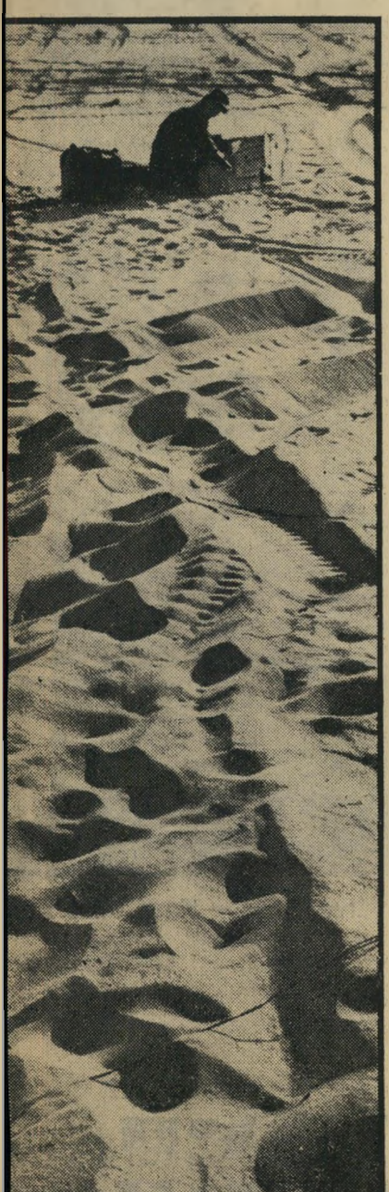
הנהג ישראל כהן, 21, מגן־יבנה, הוא נהג המנוע של התותח. בשעת ירי הוא עוזר לחבריו בטעינת פגזים.

אספקה שוטפת
של פגזים, היא העבודה המפרכת ביותר עבור התותחנים. כל פעם הם פורקים עשרות פגזים שמישקל כל אחד מהם 43 ק"ג.

המוזה מדברת
כששותקים התותחים מדברות המוזות — במיקרה זה המוזה היא מישחק שש־בש. אחרים מנצלים את הזמן לקריאה ולימודים.

המטבח
ג'ריקן מים, סירים וקופסת קרטון — זה הוא המיטבח הנייד של התותחנים בים החולות.

קיים כלל. או חייל אחר המייגע את מוחו כיצד לנפח את גלגלי התומ"ת, העשויים כמובן מגומי מוקשה.

„הדבר שאני הכי שונא בחיים האלה," נזכר רב"ט יגאל מילשטיין בן ה־19, בוגר הפנימיה הצבאית בחיפה, „הוא לקום בוקר אחרי שלא ישנתי כל הלילה."

האם יש משהו שהוא אוהב בחיים האלה?

כן," אומר יגאל, „זה הרגע שמודיעים לי שאני יכול לצאת הביתה לחופשה. אחרי ש־אתה תקוע במידבר הזה תקופה ממושכת, את נהנה מכל שיח שאתה רואה בדרך."

שזה לא יורד עליך. והבחורים האלה סתמו למצרים את הפה. הם כבר לא משתחצנים כל כך. היום זה הם שמתפללים שיתנו להם לנוח קצת."

★ ★ ★

יותר גרוע מבדואים

למרות האימה והסיכון שבחיים ב־מעוז מול המצרים, אין חייל במעוז ש־היה רוצה להתחלף עם תותחן הנמצא קילומטרים בעורף, מאחורי גבו. לתותחן אין, מטעמים אובייקטיביים שמכתיבה המלחמה, אותם התנאים שיש לחייל במעוז.

אין לו מיטה לישון עליה, ובמשך שבועות חול המידבר הוא יצועו היחיד. אין לו חדר־אוכל לאכול בו, ואת ארוחותיו טריות הוא מקבל בעמידה, במיטבח מאולתר בחולות. אין לו צל להסתתר מלהם השמש. כל יום הוא משחק את מישחק „שעון השמש" — רץ מסביב לצל של הטנק, הצל היחיד שאפשר למצוא ברדיוס של עשרות קילומטרים. אין לו מיקלחת או תיגלחת. אין לו בונקר. אין לו הרגשה של בית והתקשרות למקום. כל הזמן הוא נמצא בדילוגים.

יש אמנם בסיס לסוללה, שם אפשר למצוא כבר בונקרים ומיטבח עם סככה. אבל הכוללה מגיעה לשם אחת לכמה שבועות, או שמקפיצים כמה חברה בשבת להתקלח.

„אנחנו כמו בדואים," אמר רב"ט לוטה וייסמן, 20, מירושלים. „רק שהבדואים ישנים בלי נעליים, ואנחנו כל הזמן עם."

לתותחן אין גם הסיפוק שבהתמודדות עם האויב. הוא אינו רואה אותו. הוא אינו שומע את פגיעותיו. הסיפוק היחיד שישנו הוא לשמוע את פגזי המצרים מתפוצצים בעמדה האחרונה שנטשו אותה. בה לא נשארו אלא אריזות הפגזים.

„בגלל הדילוגים האלה נאצר כנר השמיד לנו בפה שלו 800 סוללות תותחים," צוחק יהודה מדמון בן ה־20 ממושב ישע, בעצמו יליד קאהיר, שעלה עם הוריו לארץ לפני עשר שנים, אחרי מיבצע קדש. כל פעם שהמצרים יורים, מקניטים אותו חבריו: „החברה שלך יורים עלינו." אבל מדמון מקבל את הקינטור ברוח טובה.

„אני דווקא מתייחס לתותחנים המצרים באהדה גדולה," הוא אומר, „שימשיכו ככה. שיהיו יעילים כמו שהם עכשיו."

★ ★ ★

שיחה סטריאופונית בטיפון

תותח המתנייע 155 מ"מ מורכב על גבי שילדת טנק. זו הסיבה שהתותחנים מתייחסים אל הכלי שהם מפעילים לא כאל תותח. „הטנק שלי," הם אומרים. כשרוחם טובה עליהם הם מכנים את התותח בשם „עגלה מתנייעת".

אבל הקשר בין אנשי הצוות לבין התותח שלהם אינו דומה לקשר בו קשורים חיילי השריון לטנקים שלהם. „כשנופלים פגזים בשטח," אומר רב"ט לוטה וייסמן, „כל אחד מחבק את הפלדה של התותח. זו האהבה היחידה והאחרונה בשטח. אבל ההרגשה אינה כמו של סאנקיסט בטנק שלו. השריונאי רואה מה הכלי שלו עושה והוא יודע שהטנק שלו מגן עליו. כאן ההרגשה היא של חוסר־אונים בשעה שמורידים עליך אש."

יש סיבות נוספות לחוסר היחס האישי אל התותח. אנשי הצוותים מתחלפים לעיתים אבל זה לא מונע מהתותחנים להקדיש שעות רבות כל יום, אם יש ירי או אין, לטיפול מסור בתותח שלהם.

מה שמטריד את התותחנים אינו תנאי החיים הקשים בהם הם לוחמים, גם לא הסיכון הרב. „השיגרה," אומר רב"ט וייסמן, „זו הבעייה העיקרית שלנו. כאן אין שום דבר חדש. אתה יורה ומדלג. יורה ומדלג. פורק פגזים ומנקה את הנשק. ככה זה כל יום."

לוטה וייסמן הוא בן 20, תושב ירושלים שעלה לפני שבע שנים מרומניה. הוא למד בבית־הספר התיכון שליד האוניברסיטה, סיים את לימודיו בחוות הנוער־הציוני בירושלים ולפני שהתגייס למד שנה בניו־יורק. הוא חזר משם כדי להתגייס. מעולם לא חלם כי ישרת בחיל־התותחנים דווקא.

„כשהתגייסתי," הוא מספר, „ידעתי בהשכלה כללית שיש תותחים. אבל אף אחד בקלט לא רצה ללכת אל זה. עכשיו זאת לא בושה להיות בתותחנים. אין לנו מה להתבייש לא מפני השריון ולא מפני הצנחנים."

בשעת הירי אין צורך לתת פקודות לאנשי הצוות. כל אחד יודע את תפקידו בדייקנות. אבל מפקד הצוות וייסמן אינו מפסיק לצעוק. „הוא לוקח הכל ללב," מבינים אותו אנשי הצוות שלו, כשהוא מפליט לפעמים קללה ברומנית. „אני לא מרוגז, רק קצת עצבני," מסביר להם וייסמן.

בהפוגה בין ההפגזות מגיעה משאית ללב המידבר. כמה חיילים יורדים ממנה. אלה חיילים וזדשים, שנשלחו כתגבורת לסוללה. חיילים ותיקים נשארים חיילים ותיקים אפילו בלב המלחמה. כל חייל חדש חייב לעבור את שורת המתיחות המיועדת לו. שולחים אותו לשמן את כבל הטלפון „כדי שהשיחות יישמעו סטריאופוניות", או פוקדים עליו למלא מים ברדיאטור של הטנק. אחר־כך צוחקים במשך דקות ארוכות כשרואים את החייל מתאמץ לגלות את הרדיאטור שאינו

ראת כיבוש החלל — בדרך לירח.

דובק

רויאל

פילטר

20 סיגריות "כיד המלך"

סיגריה מודרנית

רובת מודרנית • קופסא מודרנית • פילטר מודרני

תמרורים

נולד • **לזהבה ושלמה נקדימון**, בנם הבכור כשהוא שוקל ביומו הראשון קרוב לארבעה קילו וישמו בישראל: **ישגב.** בעיקבות הלידה לקחה זהבה, שהיא תובעת במשטרת תל־אביב, חופשת־לידה, ואילו בעלה, הכתב לענייני מפלגות של "דבר" עות אחרונות, נאלץ להמשיך, עקב המצב הפוליטי הסוער בארץ, בעבודתו בעיתון גם ביום הלידה. לפני מיספר חודשים עורר נקדימון סערה עת פירסם את הספר לקראת שעת האפס, בו תיארו את המאורעות הפוליטיים בימים שלפני מלחמת־ששת־הימים. בינתיים הספיק להוציא ספר נוסף, ובו תיאור דיוקניהם של חמישה מפקדים בכירים בצה"ל, אשר שלושה מהם, מוסה קליין, אריק רגב וגד מנלה, נהרגו בתקריות אחרי המלחמה.

נקדימון

נולד • בתאריך היסטורי, ה־14 ביולי יום המהפכה הצרפתית, **לעתליה ויורם ברנע** בנם הבכור, כשהוא שוקל שלושה קילו. בני הזוג הכירו האחד את השני לפני הבחירות הקודמות, עת עבדו כמתנדבים בתנועת העולם הזה — כוח חדש, יורם כדובר ועתליה כמזכירה. את בשורת הלידה קיבל יורם, צנחן לשעבר וכיום פירסומאי מצליח, כשהיה בשירות מילואים בביקעת הירדן. שם הבן בישראל: **גיא.**

עתליה

ברנע

נחוג • יום־הולדתו ה־51 של העיתונאי **שמואל שניצר.** יליד הולנד, בוגר ישיבה ובית־ספר תיכון מיסחרי בבלגיה, עלה לארץ ב־1939, עבד כפועל בפרדסים, עבר למיקצוע הדפוס ולמד תוך כדי כך עיתונאות מעיתונאים ומפועלי הדפוס, השתלם בעיתונאות אצל זאב ז'בוטינסקי וד"ר עזריאל קרליבך. ממייסדי מעריב, משמש כיום כאחד העורכים של הצהרון.

מונה • לקצין הספקה ראשי בצה"ל, אל"מ **שמעון גדבוע** (44). יליד פולין, עלה ארצה בהיותו בן ארבע, אב לשלושה ילדים, ששניים מהם משרתים בצה"ל: האחד כצוער בקורס קצינים והשני בקורס טייס.

נפצעו • בתאונת־דרכים שאירעה באחד מסרבריה של לונדון, החיפושית **ג'ין לנון** ורעייתו **יוקו אונו.** המכונית בה נסעו השניים, בחברת בנו של לנון מנישואיו הקודמים ובתה של יוקו מנישואיה הראשונים, התנגשה במכונית אחרת. מבית־החולים נמסר כי מצב כל הפצועים "מניח את הדעת". מאותה הודעה מסתבר, כי בני הזוג מחכים לתינוק בעוד כחמישה חודשים. הרופאים שערכו צילום רנטגן ליוקו, הודיעו כי לוולד שלום.

נהרג • בקרב בוויאט־נאם, בנו החורג של השחקן ג'יימס סטיוארט, **רוברט מקלין.** רוברט בן ה־25 שירת כקצין במרינס, והיה בנה מנשואיה הראשונים של רעייתו הנוכחית של השחקן, גלוריה סטיוארט.

נפל • בגיל בלתי ידוע, עץ ענק שהתנשא לגובה כשלושים מטרים, ברחוב אחד־העם בתל־אביב. העץ העתיק, שהיה במלוא ליבלובו, קרס לפתע, הרס תוך כדי כך מירפסת של בית ממול, מעך מכונית פרטית, וקרע חוטי טלפון וחשמל. כבאים נאלצו לנסרו לגזרים, כדי לסלקו ולאפשר לתנועה לזרום הלאה. ברחוב שנעשה קצת אפור יותר.

הנדון:

בלי אידם

כ אשר האנושות מציבה על קרקע הירח תמרור חדש בתולדותיה, כאשר בתעלה מתנדנד המצב בין מלחמה קטנה ובין מלחמה גדולה, כאשר אנחנו נקרעים בין חרדה לחיי ה־אסטרונאוטים במרחבי החלל החיצון ולחיי תיילינו במרחבי סיני —

לא קל לחזור ולחשוב על דבר כה פרוזאי, כה בלתי־רומנטי, כמו ההסתדרות.

עלינו ממש להכריח עצמנו לעשות זאת. החיים נמשכים, ויימשכו — למרות ה־הרפתקות ביקום, למרות המלחמות.

ובחיים אלה, תופסת ההסתדרות מקום בולט. אם נרצה בכך אם לאו.

★ ★ ★

א ני מציע שניגש לעניין זה בלי איום. קומוניזם. סינדיקליזם. סוציאליזם. לי־בראליזם. קפיטליזם.

מילים יפות. שחוקות. הבאות רק לטשטש את המציאות הפשוטה שלפנינו.

מציאות זו — שכולנו יודעים אותה, שכולנו מרגישים בה, אומרת:

משהו רקוב בממלכת ההסתד־רות. משהו חולה בה.

משהו המשפיע על חייהם של למעלה ממחצית אזרחי ישראל.

מי שרוצה להבריא את המדינה הזאת, מי שרוצה להבריא את ריקמת חיינו, חייב להתמסר ל־איבחון ולריפוי מחלה זו.

★ ★ ★

ה סימפטום הבולט ביותר של ה־מחלה הוא — גל השביתות.

מהנדסים. דוחרים. מורים. פועלי נמלים לסוגיהם. שדרנים. ועוד, ועוד.

אף אחד אינו אוהב שביתה. כל שביתה פוגעת במישהו ובמשהו.

כשהדחר אינו מביא את המיכתב מן הבן, כשיש סכנה לאספקת החשמל, כאשר האו־ניות מצטופפות בפתח הנמלים, כאשר ה־ילדים נשארים בבית — כל אחד מתרגז.

לכן קל להסית את הציבור נגד השוב־תים. מה גם שכל בעלי העיתונים המיסח־ריים מזדהים, באופן מודע או בלתי־מודע, עם המעבידים, והממשלה, המחזיקה ברדיו ובטלוויזיה, היא המעביד הגדול ביותר.

ואז פורצת הקריאה הגדולה: יד חזקה! סנקציות! צווי ריתוק! גירוש מן ההסתדרות!

★ ★ ★

ה שאלה הגדולה היא: האם הפעלת סנקציות מרפאה את המחלה, או להיפך — מגבירה אותה?

השביתה היא סימפטום, כמו ה־חום. כאשר עולה החום בגופו של אדם, סימן שהוא חולה.

אפשר להוריד את החום באופן מלאכותי, בעזרת כדורים שונים. אפשר לחסל שבי־תה בכוח הזרוע. אך האם זה טוב?

רק רופא־שראלאטאן מטפל ב־סימפטומים, מבלי לטפל במחלה עצמה. הוא יכול להוריד את החום — ובינתיים מתפשטת המחלה וקוטלת את החולה.

רק עסקן־אחיזל מחסל שביתות בכוח — מבלי לטפל בסיבות שגרמו לה.

אחרי חיסול כזה, משלים הבוסים את עצמם ואת הציבור שהכל בא על מקומו בשלום. אך מכיוון שסיבות השביתה לא חוסלו, אלא להיפך, נוסף עליהן מישקע המרירות של החיסול, אפשר לצפות בו־דאות לשביתה חמורה יותר, במועד אחר.

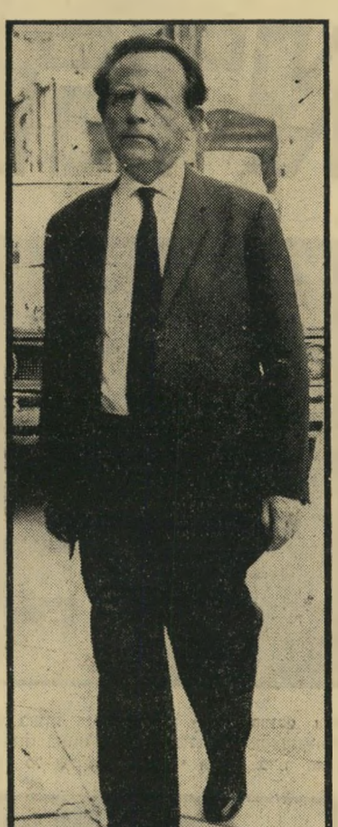
ובינתיים יורדים, כמובן, המו־ראל והפריון.

בתפקידי כחבר־כנסת חקרתי, לאחרונה, את הרקע של שתי שביתות: זו של פועלי־התיפעול בנמל אשדוד וזו של הדוורים. בשני המיקרים השתכנעתי — בלי כל איזם — שהשובתים צודקים. בשני המיקרים מסר־בים המעבידים להכיר בצדק זה. בשני ה־מיקרים חולמים המנהלים על צוחי־ריתוק, גירושים, חיסול, שבירה.

בשני המיקרים יש, לדעתי, ל־החליף באופן דחוף את ההנהלות.

★ ★ ★

ל ש רק דרך אחת למניעת סיכסוכי־עבודה חמורים במדינה דמוקרטית: משא־ומתן חופשי בין העובדים והמעבידים.

קצת שרירות: בקר

כתנאי אחד: שיש לעובדים אי־מון בנציגיהם.

תנאי זה חסר בארץ לחלוטין.

ההסתדרות הענקית אינה נר־אית, לעובדים, כנציגתם.

ממילא אין העובדים מתייחסים לחוזה־עבודה, שנחתם על־ידי ההסתדרות, כמחייב אותם מבחינה מוסרית ומעשית.

אפשר להסיף נגד זה. אפשר לנאום נגד זה, לחוקק נגד זה. אבל זה לא יעזור.

כי השכל הישר אומר שהועב־דים צודקים.

★ ★ ★

ה הסתדרות הכללית היא אחד ה־מעבידים הגדולים ביותר בארץ. לכן יש לה אינטרס בהקפאת השכר — ואף בהורדת ערכו הריאלי.

לנציגי המיפעלים הכלכליים יש בה הש־פעה גדולה יותר לאין שיעור מזו של נציגי האיגוד המיקצועי. כל עובד יודע זאת.

זהו רק צד אחד של המציאות. הצד השני חמור עוד יותר.

קצת שחיתות: ים־שחור

ההסתדרות כפופה למפלגה אחת: מפא"י בגילגוליה השונים.

מפלגה זו חולשת על מנגנון הממשלה.

הממשלה היא המעביד מס' 1 במדינה.

כימעט כל ראשי המפלגה הם שרי־ממש־לה, ויש להם אינטרס מוחלט בהקפאת ה־שכר. האחרים הם ראשי חברת־העובדים, שיש להם אותו האינטרס.

ראשי ההסתדרות בכלל, וראשי האיגוד המיקצועי בפרט (כולם עסקני־מפלגה מיק־צועיים ששכחו מזמן מתי היו עובדים) מופקדים, איפוא, על הקפאת השכר. איש כמו אהרון בקר לא היה אלא קומיסאר של המפלגה להקפאת השכר, להרעת תנאי־עבודה.

כל זה גלוי לעין, וכל זה ידוע לכל עובד.

כאשר יש סיכסוך־עבודה במיפעל הס־תדרותי, בא נציג ההנהלה (איש המפלגה) ומנהל משא־ומתן עם נציג האיגוד המיק־צועי (איש המפלגה), בשיתוף נציג הממשלה (איש המפלגה). שלושת החברים מייצגים גופים שונים — להלכה. למעשה הם מייצ־גים את אותו האינטרס עצמו — האינטרס של המפלגה, המנוגד לאינטרס העובדים.

כי היה באיש אחד שינהל משא־ומתן עם עצמו.

כאשר פרץ סיכסוך־העבודה בנמל אשדוד, ניהל נציג רשות־הנמלים הממשלתית (איש המפלגה) משא־ומתן עם נציג האיגוד ה־מיקצועי (איש המפלגה). שני האדונים ה־אלה דיברו אל העובדים באותה שפה — שפת הכוח, שפת האיומים, שפת השררה.

העובדים לא יכלו להחליט מי משניהם גרוע יותר.

★ ★ ★

מ ה זה מזכיר?

בימי שילטונו של בניטו מוסוליני ב־איטליה נוצרה התיאוריה של המישטר ה־„קורפורטיבי".

תיאוריה זו אמרה: יש שלוש קורפורצ־יות — העובדים, המעבידים והממשלה.

תנאי־העבודה נקבעים על־ידי משא־ומתן בין שלוש קורפורציות אלה.

אין צורך בשביתות, המזיקות למדינה. אין צורך במאבק מיקצועי, כנ"ל.

השביתה היא פגיעה בביטחון המדינה, ועל כן היא פשע פלילי.

בארץ אין לנו, כמובן, מישטר של מוסו־ליני. בריוני המפלגה אינם מתנפלים על שובתים כדי להאכיל אותם שמן־קיק.

אולם ההלכה ה„קורפורטיבית" מושמעת אצלנו בכל פה, אם כי בשם אחר.

מדברים על „אירגונים ייציגים". תנאי־העבודה ייקבעו במשא־ומתן חופשי בין אירגונים „ייציגים" אלה. הם יחתמו ביניהם על חוזה. שר־העבודה הציע שחוזי־עבודה יופעלו על־ידי בתי־המשפט של המדינה, כלומר באמצעות בתי־סוהר. יש הרוצים לאסור שביתות. אחרים חולמים על בו־רות־חובה.

אבל כל עובד בארץ יודע כי ה־אירגון ה„ייצוגי" שלו אינו מייצג אותו, אלא את המפלגה. שאינו מנוהל עיי־ידי העובדים, אלא על־ידי עסקנים מיקצועיים. שלא אינ־טרס העובדים קובע בו, אלא ה־אינטרס של המפלגה, המעביד ה־ממשלתי והמעביד ההסתדרותי.

לכן הוא מתקומם. הדרך היחידה הפתוחה בפניו היא השביתה ה„פראית".

במצב כזה יעזרו צווי־ריתוק לי־ריפוי יחסי־העבודה כמו כוסות־רוח למת.

★ ★ ★

כ שביתה היא רעה, כשם שכל מלח־מה היא רעה. כל הצדדים סובלים בה.

אולם הדרך למניעת מלחמות אינה חקיקת חוק נגדן, אלא לטיפול גורמיהן. הוא הדבר לגבי שביתות.

אם נכון הוא — כפי שטוענים אנשי ה־מפלגה — כי השביתות מסכנות את ביטחון המדינה, כי אז ניתן לומר שהמצב בהסתד־רות מסכן את ביטחון המדינה.

משהו רקוב שם. גילוויי־הריקבון הקטנים, כמו פרשת השחיתות של מנהם ים־שחור בבנק הפועלים ועיסקת הפרדסים, אינם אלא תוצאה של ריקבון הרבה יותר עמוק.

שורשיו נעוצים בעצם מיבנה ה־הסתדרות כאירגון טוטאליטרי, המזקראט־למראית־עין, אירגון ה־מטיל את חיתיתו על העובדים, תחת לייצג אותם.

כמו כל מישטר טוטאליטרי, נראה גם זה כסמל היציבות, כערובה להארמוניה פנימית ולמניעת אנרדלמוסיה.

וכמו כל מישטר טוטאליטרי, משיג גם זה את ההיפך המוחלט. הוא מונע הארמוניה פנימית וגורם לאנדרלמוסיה.

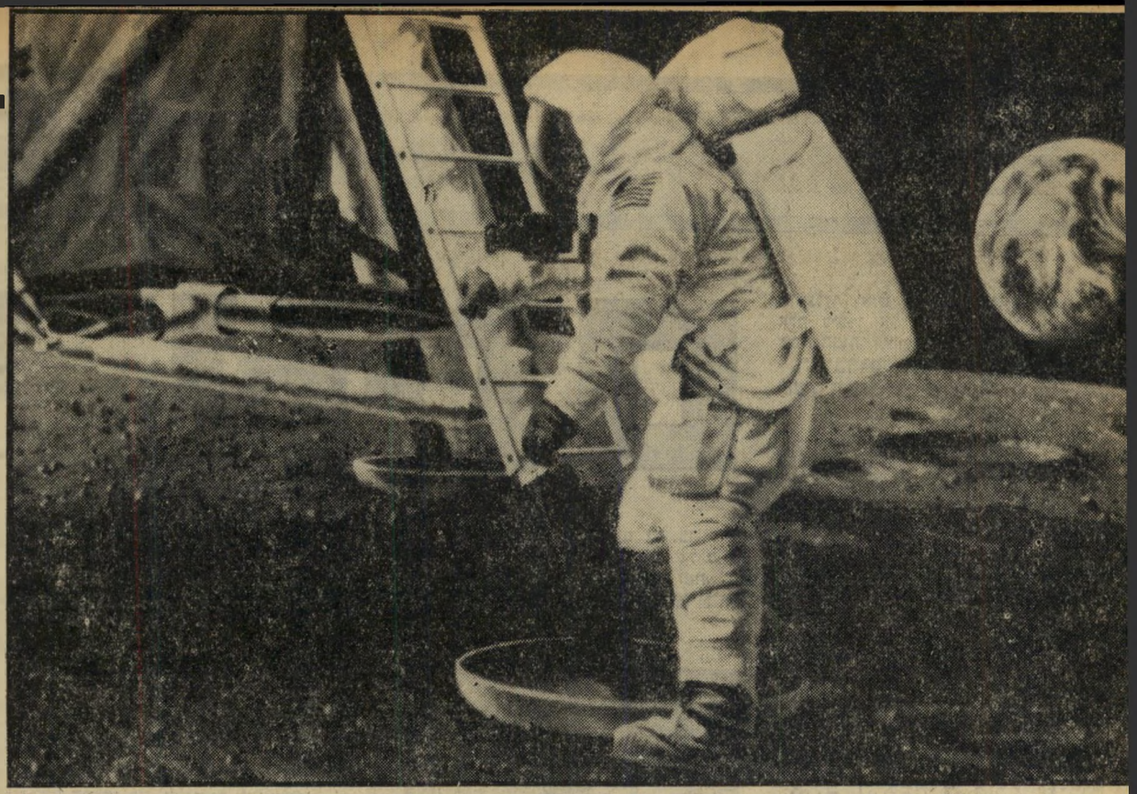
כי הכפייה היא לעולם תחליף גרוע להסכם חופשי, המתקבל על ליבם ועל דעתם של בני־חורין.

★ ★ ★

ב עיון בו דורכת רגל האדם על הירח, בעזרת מיתקנים טכנולוגיים מופלאים, אין אבסורד גדול יותר מאשר לבסס כלכלה על ציבור־עובדים כבול וממורמר.

המשק המודרני זקוק ליוזמת העובד, ל־רצונו להעלות את פריון העבודה. המשק זקוק לציבור עובדים בעל מוראל גבוה.

המצב בהסתדרות מונע זאת. לכן הוא אסון למדינה.

החלום התגשם.

בן־אנוש, שרק עתה ירד מה־עצים — לפני כה מעט מיליוני שנים — פרץ אל הכוכבים.

הוא לא למד עדיין לחיות עם אחיו בשלום, לא למד לשלוט ב־רגשותיו. הוא עדיין מוכה רעב ומחלות, עלול כל יום להשמיד את עצמו באיוולתו.

אבל הוא פרץ אל הכוכבים.

הפשיטה הגדולה אל הירח תק־דם אותו במידה שאין הוא מפוגל עדיין לצפותה בבירור: היא תפ־תח בפניו את פודות היקום, תק־דם את המדעים, תשכלל את הר־פואה, תחסל מחלות, תאריך את חיין.

הוא שמע מסביבו קולות של קטני־אמונה וקיצרי־ראי, שלא הבינו לשם מה המאמץ, שתבעו להאכיל את רעבי העולם בכספים שהוקדשו לזינוק הגדול, שטענו שיש לפתור קודם כל את כל ה־בעיות על כדור־המולדת, לפני ש־פוסעים החוצה.

הצעד הראשון

אולם הוא לא שעה אליהם. הוא ידע, שהדבר המאפיין את האדם משאר חיות הכדור הוא: תשר־קתו להוסיף דעת.

נכון: האמת העצובה היא, ש־לא רק בגלל זה עשה הוא את הצעד הראשון. האמת העצובה היא, שהוא נרתם למאמץ המונ־מנטאלי גם, ואולי בעיקר, מתוך סיבה אחרת: כדי לנצח בתחרות עם אחיו. סיבה טיפשית למדי.

אך אין היא משנה את העובדה: הוא פרץ אל הכוכבים.

המוני ניו־יורק

נגע בקרקע הירח. תושבי העיר הצינית והאכזרית ניסחפו בגל צוהלים כאחוזי עווית, כאיש אחד, באותו רגע בו העכביש השימחה האדיר, ששטף באותו רוע מיליונים ברחבי העולם, איחד לרגע קט את כל האנושות. באותו רגע היו שלושת האסטרונאוטים האמריקאים נציגיהם של כל שלושת מיליארדי תושבי כדור הארץ.

ג'ין

הבעת הקלה ואושר לא יתוארו — זוהי תגובתה האילמת של אשתו של ניל ארמסטרונג, ברגע שנודע לה שהנחיתה על הירח עברה בשלום. על אף אושרה, מחזיקה היא את אצבעותיה צלובות. היא אינה שוכחת שבעלה רק הגיע בשלום לירח — עתה עליו עדיין לחזור בשלום הביתה.

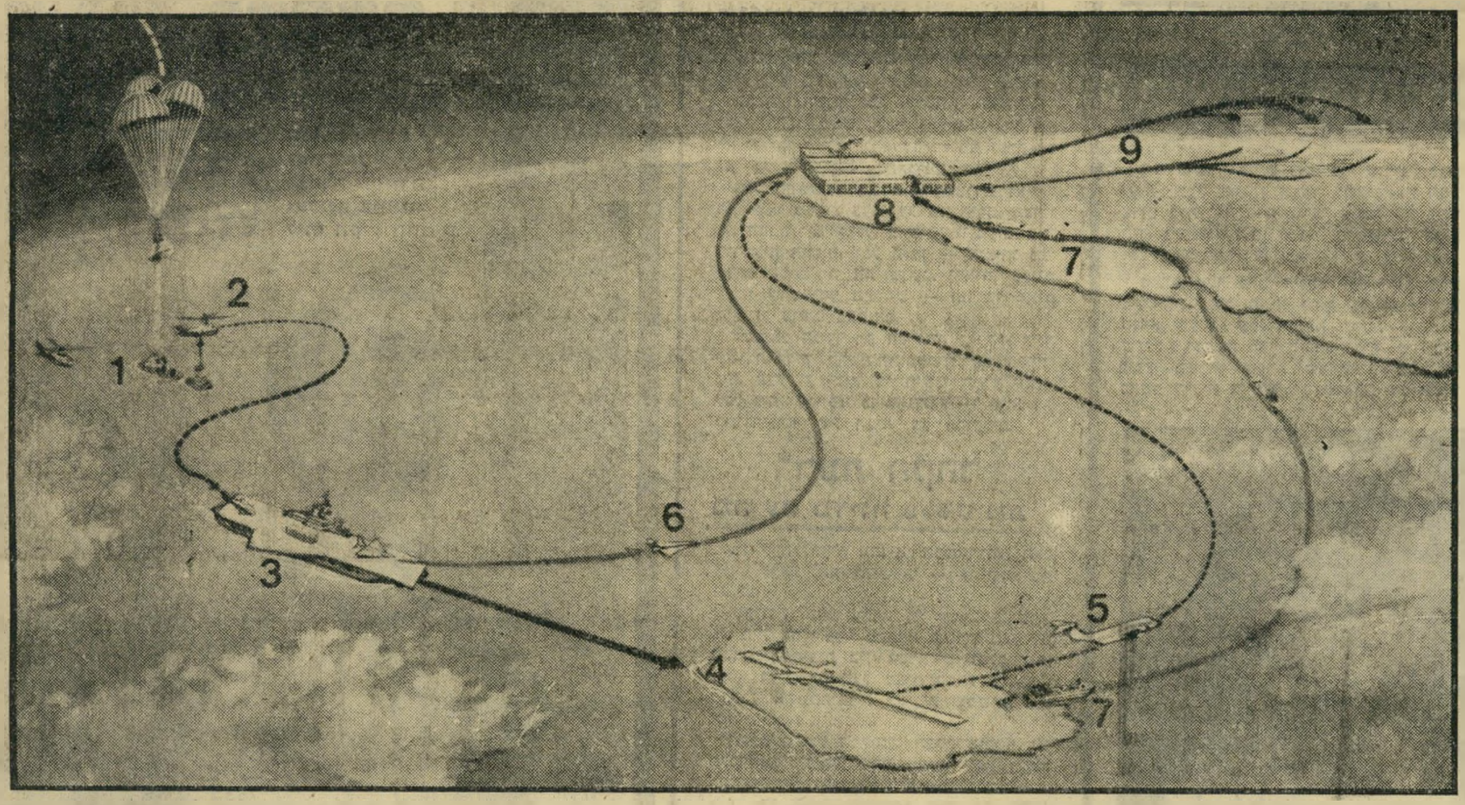
ג'ן־אן

אשתו של נוט העכבים, אדווין אלדרין, נד־מה כאשר נתבשרה על הנחיתה, נשארה לע־מוד קפואה בגשם, מתחת למסרית, כאילו גופה כאן וליבה בירח — על אף שציפתה לרגע זה שעות ארוכות.

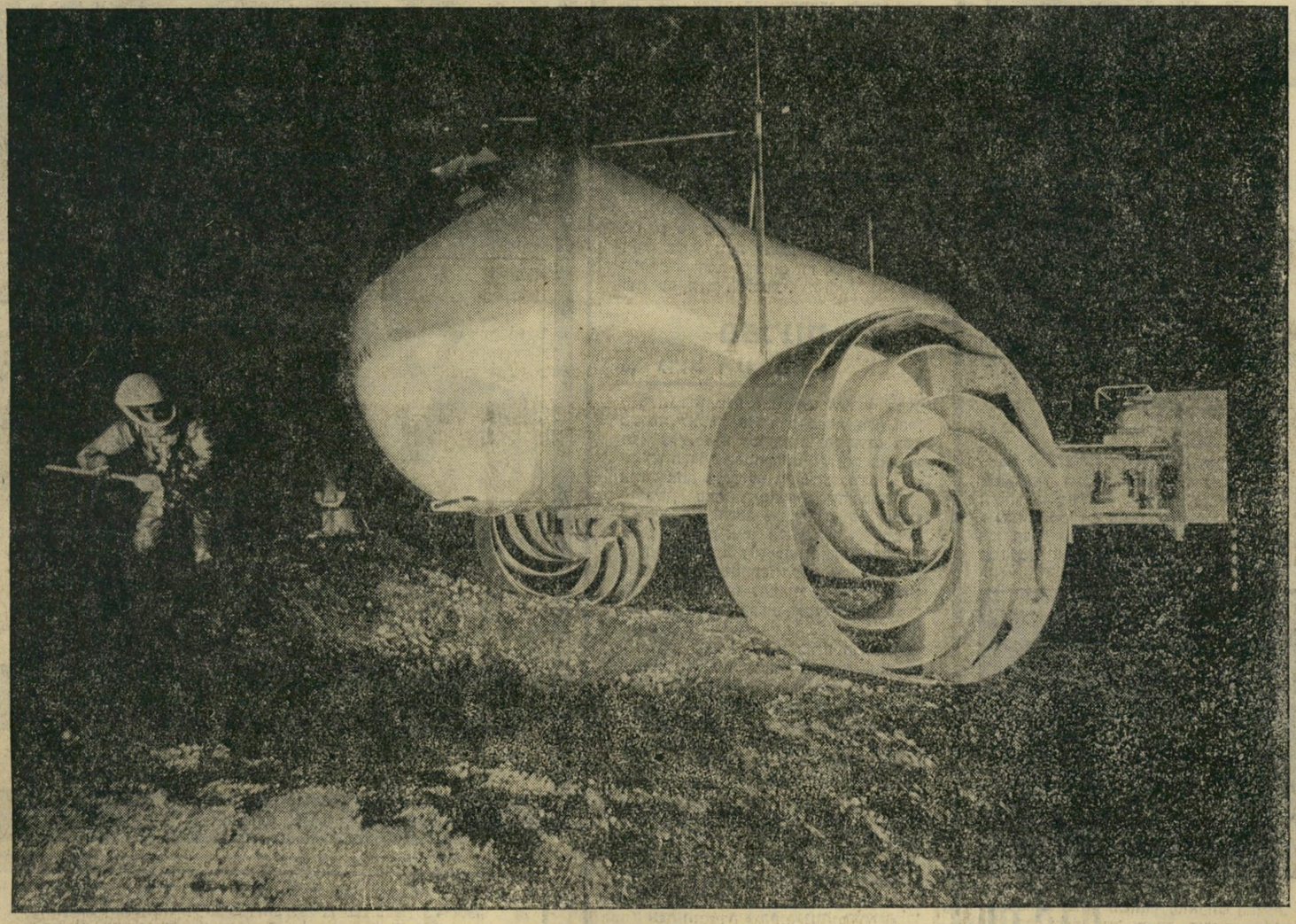
פאם

צחוק נצחון משוחרר הוא תגר־בת אשתו של מייקל קולינס. אומנם לא היה בעלה בין הנוחתים על הירח, אך הרגשת שיתוף הגורל היתה בלתי נמנעת.

1.1.1 (21.7.1969) – יום ראשון לספירה החדשה בעולם

מחר כאשר יחזרו האנשים הראשונים מן הירח, ייכלאו, קודם כל, ל־21 יום. הדיאגרמה מראה את שלבי הסיום של המסע הגדול: (1) החללית נוחתת באמצ־ עות מיצנחים על פני האוקיינוס; (2) מטוס מעבירה על נושאי־המטוסים **הורנט** (צירעה) (3); כאן נפרדים האסטרונאוטים ממימצאי הירח שהביאו, מוכנסים לתא־בידוד אטום לחלוטין, מחשש פן נדבקו בחיידקי־ירח; (4) נושאת המטוסים מעבירה אותם ואת חללית־לאי באוקיינוס השקט; (5) מטוס־תובלה ענק מעביר את האסטרונאוטים, בתוך תאם המבודד, לאולם־בידוד־ומחקר במרכז הבקרה ביוסטון, טכסס (8); (6) מימצאי הירח מועברים ישירות, על ידי מטוס מיוחד, מנושאת־המטוסים אל מרכז הבקרה; מכאן יחולקו ל־ מעבדות שונות ברחבי העולם (9) לשם מחקר ובדיקה; (7) החללית עצמה, לאחר שסיימה את תפקידה המרשים, מועברת באמצעות אונייה ורכבת אל מרכז הבקרה ומשם לכף קנדי.

ומחר־תיים זהו אחד מכלי הרכב בו ינועו האנשים על פני הירח, כאשר תוקם בו תחנת־ירח. הגלגלים הקפיציים נועדו לאפשר התקדמות על אדמת הירח המרוטשת, המלאה מהמורות. בעיון חדשני זה אין בודד: היציאה לחלל הולידה מכלול של רעיונות חדשים, שיקדמו את הטכניקה בקפיצת ענק לתוך המאה ה־21. הירח ישמש קרש־קפיצה נוח יותר מכדור הארץ לשם שילוח חלליות לעבר כוכבי־לכת אח־

במדינה

העם

תופסים שלווה

„נשר נחת בים השלווה!" ובזאת נפתח עידן חדש בתולדות היקום.

באלפית השנייה בה נקלטה ההודעה המרגשת, חלפו מחשבות־בהלה: מה יקרה אם לא יצליחו לשוב אל העכביש? מה יקרה אם לא יצליח העכביש להתרומם בחזרה?

אבל החששות התבדו. ארמסטרונג ואולדרין יצאו מנשר, צעדו על פני הירח, הציבו את המכשירים המדעיים שיזרימו מעתה אינפורמציה חיונית, וכל הזמן — הנציחו מצלמות הטלביזיה את מסעם. ובאותן שניות עצמן שהמאורע התרחש — חזו בו מאות מיליוני צופים בבתיהם.

לישראל הגיעו רק הקולות, כי היא אינה קשורה עדיין לרשת־התימסורת של הלוויינים. אבל זה יבוא. כי הישגי המדע יחדרו לכל פינה על פני כדור הארץ — ולוא רק כתוצר־לוואי של המסע אל הכוכבים.

דעת הקהל

מה עם מדינה פלסטינית

מה קרה לרעיון המדינה הפלסטינית? האם עודנו נראה לאזרחי ישראל — או שמא מת ונשכח?

שאלה זו היא תולדה של המצב הביטחוני. מייד אחרי גמר מלחמת ששת־הימים, עם הסרת המחיצות בין ישראלים ופלסטינים, נישא רעיון זה מעל מאות במות בישראל. הוא ניראה כתוכנית מדינית ממשית, ולא איזו סיסמה אוטופית.

השנתיים של המלחמה הבלתי־פוסקת, שחלפו מאז, ניתקו כמעט לגמרי את הקשרים בין ישראלים לבין תושבי השטחים.

על כן נשאלה השאלה: האם מת רעיון המדינה הפלסטינית?

הרעיון לא מת. השבוע ניתנה תשובה לשאלה זו. בסקר דעת־הקהל, שבוצע על־ידי המכון למחקר של מודיעין אזרחי, על־פי הזמנתו של שמעון פרס, נכללו גם שאלות מדיניות. אחדות מהן התייחסו במפורש לשאלה הפלסטינית. ואלה התוצאות:

● 64% מן הנשאלים התנגדו להקמתה של מדינה פלסטינית על־ידי ישראל. 24% תמכו בכך.

● אבל כאשר נשאלו משתתפי הסקר, אם לדעתם צריכה ישראל להיענות ליוזמה מצד תושבי השטחים להקים מדינה פלסטינית, היו התוצאות שונות במידה ניכרת: 51% השיבו בשלילה, כנגד 38% שתמכו ברעיון. ל־11% לא היתה דיעה בנידון.

הסיכום: רעיון המדינה הפלסטינית, כפיתרון של שלום, לא מת. הוא חי ותוסס — ואולי אפילו זוכה למספר חסידים המתרבה ככל שהמלחמה מוכיחה את הצורך בהידברות עם העם הפלסטיני.

מפלגות

נץ גדול היה פה

משה דיין מצא את עצמו השבוע במצב משונה: לא רק איש־חרב כיגאל אלון הסתער עליו, אלא גם איש־תורה כחיים משה שפירא הצטרף להסתערות. ושניהם האשימו אותו: אתה בכלל לא נץ כל־כך נורא!

ראשון פתח בהסתערות שר־הפנים המפד"לי. הוא השיב על עקיצה של שמעון פרס, שהאשים אותו על כי איש דתי כמותו לא תמך בהצעת דיין להחיל את החוק הישראלי על השטחים. השיב שפירא: „איך יכולתי לתמוך או להסתייג — כאשר דיין עצמו הסיר את הצעתו לפני שבאה לדיון בממשלה?"

המשיך שפירא, הידוע כיונה הראשית בממשלת הליכוד: „אם דיין הוא נץ — אז גם אני נץ!"

ההסתערות השנייה באה אף היא כתגובה על התקפה. סגן ראש הממשלה גמל לדיין, שהטיח נגדו האשמות בכנס הסיגרמה. אם מישהו שם מיכשולים בפני התנחלות מוגברת בשטחים, טען אלון, הרי זה שר הביטחון בכבודו ובעצמו. ואילו הוא, אלון — שאחדים הישלו את עצמם שאם אינו יונה, הריהו לפחות יונץ — תובע התנחלות.

העניין הידרדר להתנצחות־בשרשרת, כאשר דיין דורש לפרסם פרוטוקולים סודיים, ואלון עונה לו: אדרבא!

התנצחות זו היא רק סנונית ראשונה בויכוח־של־ערב־בחירות: מי הוא מלך הניצים?

הוא אומר:

„היא מסונוורת!"

„עד כשיו היא מכחישה שהיינו בכלל בעל ואשה? אפשר לשאול את המלצרים במלון אסטור, שראו אותנו כל בוקר יחד במיטה. הם יגידו אם חיינו כבעל ואשה או לא."

מילים אלו סלט השבוע במרירות חיים בינשטיין, גבר תמיר ונאה בן 36, הטוען שהוא בעלה של הזמרת נחמה ליפשיץ, שעלתה וכבשה בסערה את הארץ. בינשטיין פוצץ בשבוע שעבר שערורייה מסעירה, כאשר הוציא צו לעיכוב יציאתה של אשתו

החינוסת נחמה ליפשיץ נולדה ונגדלה ברוסיה, הצליחה להימלט מידי הנאצים, חזרה לשם לאחר המלחמה, והפכה — עם עלייתה לישראל — לנציגתה הבולטת של יהדות הדממה.

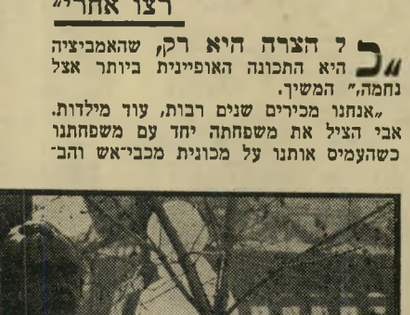
לארצות־הברית, בטענה שהיא עומדת לזנוח אותו לאנחות.

ואכן, כאשר הגיעו נחמה ליפשיץ וחיים בינשטיין לישראל, ראו בהם הכל זוג נשוי. הם התקבלו ברוב פאר והדר, שוכנו מייד במלון אסטור המפואר בתל־אביב. „שם המשכנו לחיות יחד כבעל ואשתו, בדיוק כמו שנהגנו בחוץ־לארץ," סיפר בינשטיין.

„הבחורות רצו אחרי"

„כל הצרה היא רק, שהאמביציה היא התכונה האופיינית ביותר אצל נחמה," המשיך.

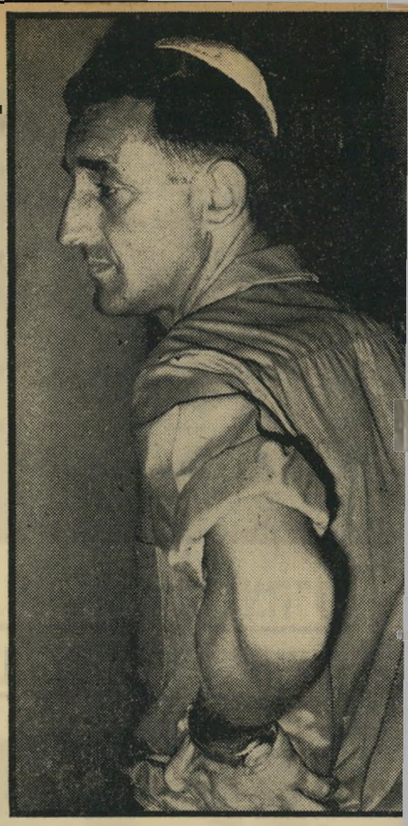
„אנחנו מכירים שנים רבות, עוד מילדות. אבי הציל את משפחתה יחד עם משפחתנו כשהעמים אותנו על מכונית מכביאש והב־

עם הבת נחמה עם בתה היחידה, רוסה, מבעלה הראשון. לרוסה היפהפייה יש כבר בן, לו קראה בשם זקר, על שמה של הצוללת האבודה.

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 30134-5, תא־דואר 136 • מען מברקי: עולמפרס • בית־דפוס משה שהם בע"מ, תל־אביב, רח' פין 6 • גלופות: צינקוגרפיה כספי בע"מ • הטורב הראשי: אורי אבנרי • המוציא־לאור: העולם הזה בע"מ.

היא אומרת:

„מעולם לא היה בעליך!"

יחידי בכפר, ובגלל זה לא נתנו לנו לחזור לרוסיה עד 1946. משפחת בינשטיין חזרה לרוסיה, לקובנו, מייד אחרי המלחמה. אביו של חיים היה מהנדס וקיבל מישרה טובה. כשחזרנו גם אנחנו, ב־1946, יצאנו בלי כלום. אביו של חיים אסף אותנו לביתם, ואתר־כך סידר לנו דירה באותו בית בו הם גרו. אני הייתי כבר בחורה גדולה, בת 20, וחיים ילד קטן, בן 12.

„בקובנו לא נשארו אז יהודים. העיר היתה בית־קברות אחד גדול. לא יכולתי אפילו לעבור על־יד בית־הספר שבו למדתי. בסוף התחלתי ללכת יום־יום לבית־הקברות ולכל המקומות שאותם היכרתי לפני המלחמה. פשוט רציתי לספוג את כל מה שעבר בעלי אשה אחרת והתחתן איתה. נסעתי לוילנה יהתגרשתי מבעלי.

„לא זקוקה לגבר"

„**ב אותה תקופה** התחילו לרכל עלי שאני יוצאת עם תיירים ומתכוננת לחזור לפולין ומשם לעלות לישראל. חשבתי לי: בחור כזה כמו חיים — אם אתחתן איתו, תיסגר הרכילות אחת ולתמיד.

„התחתנו בנשואין אזרחיים. בהתחלה היו היחסים בינינו טובים. יותר מדי טובים. אבל אני ידעתי כל הזמן שהוא לא בחור

הבעל: חיים בינשטיין

ריח אותנו מאיזור הכיבוש הנאצי. אחרכך נפרדו דרכינו. אחרי המלחמה נשאתי אשה וגם נחמה נישאה. בעלה הראשון היה מורה. היא נישאה לו בקובנו, ואחר־כך הם עברו לוילנה. אני, אז, חייתי כבר בנפרד מאשתי. הייתי אחד הגברים המקרובלים ביותר בעיר. עבדתי כמהנדס, והיתה לי מכונית מוסקוביץ 400. כל הבחורות רצו אחרי, ולהגיד את האמת — גם אני לא התנזרתי מהן. נחמה ראתה את הצלחתי ואת מעמדי, והתחילה לדבר על גירושין מבעלה.

„חיינו יחד עשרה חודשים, עד שקיבלתי גט מאשתי, ואחרי הגט התחתנו. לנחמה היתה בת מבעלה הראשון, כיום בת 21."

„בלי בעל — ובלי קאריירה"

ח יים עבר לדמוד עברית באולפן, עם בואם ארצה. נחמה, שלמדה בבית־ספר יהודי והעברית היתה שגורה בפיה, נשארה בתל־אביב. בעזרת האמרגן שלה, גיורא גודיק, שכרה דירה בת שלושה חדרים בצפון תל־אביב. „נהגתי לבוא לבקר בבית פעם־פעמיים בשבוע," סיפר הבעל. „החיים בינינו היו טובים ימאושרים."

„לפני חודש באתי הביתה לביקור לשבת. נחמה הודיעה לי לפתע שאין טעם להמשיך לחיות יחד. ‚גדלתי מעליך,' היא אמרה. קיבלתי ממש שוק. התחלתי לשאול אותה מה פיתאום, אבל היא לא רצתה להסביר יותר. ראיתי שכך, אז אמרתי לה שהיא עוד תצטער. החיים לא נגמרים היום, והגלגל מסתובב.

„מיספר ימים אחרי השיחה הזאת בא אלי אדם לאולפן, הציג עצמו כנציג הסוכנות, ואמר לי שנחמה ביקשה להפריד את תעודת־העולה שלנו לשתי תעודות נפרדות. הוא אמר לי שמאחר שהיא הודיעה שהנישואים שלנו הם סיקטיביים, אני מתבקש לחתום על ההפרדה. הבנתי שהיא זוממת לסמוך לי פח, ופניתי לעורכי־הדין דב שילנסקי וטובה כגן. ברגע ששמעתי שנחמה רוצה לעזוב את הארץ, היגשתי בקשת עיכוב־יציאה. נחמה חולמת על אמריקה ועל הקאריירה שתעשה שם, וכל עוד יימשך סביבה כל הרעש הזה, היא תמשיך להיות שיכורה — וחוץ מהחוק אני לא חושב שיש איזו שהיא דרך אחרת לשכנע אותה לחזור אלי. ההצלחה פשוט סינוורה אותה.

יום־יום לבית־הקברות

ג ירסה שונה יש בפיה של נחמה. סיפרה היא, בדירתה המרוהטת בטוב־טעם, ברחוב יהושע בן נון 33 בתל־אביב:

„אני מכירה את חיים מאז שהיה ילד בלונדי יפהפה בן שבע. ברחנו יחד מהנאצים לרוסיה ב־1941. אחר־כך אני ומשפחתי עברנו לאובקיסטן, ולא ראיתי אותו עד אחרי המלחמה. באובקיסטן נכנסתי לבית־ספר יהודי, ובו היה הבנים ה־

האשה: נחמה ליפשיץ

ניתוח גינקולוגי. אני פשוט לא זקוקה לגבר. „ביקשתי ממנו שיעזוב אותי, יתחיל לימוד עברית, לעבוד, וימצא לו אשה אחרת.

„למחייתך — תרוויח בעצמך!"

„ח יים נסע לאולפן לנתניה, יחד עם אמו ודודתו. יום אחד, לפני חודש, הופיע אצלי בדירה ואמר: ‚את רוצה גט? כדי להיות זכאית בארץ קאפיטאליסטית משלמים כסף.' קיבלתי שוק. אמרתי לו שאני לא יודעת כמה משלמים, ולקחתי אותו לעורכי־הדין שלי, שלמה סלד ויהודה שפיגל. ואז, באמצע המו"מ איתו, הגיע צו־עיכוב יציאה נגדי. אבל עוד לפני שהגיע הצו, בא אלי חיים יום אחד הביתה ואמר, ‚אני רוצה להתחתן איתך.'

„אמרתי לו: ‚חיים, תסתכל לי בעיניים. אחרי שדיברת איתי על כסף — אתה מעז לבוא עם הצעה כזאת?'

„היה זה אז שהוא התחיל לאיים עלי שהוא יגיש נגדי משפט, ויעשה לי פירסומת רעה.

„ובזה הוא באמת הצליח — לסחוף אותי לתוך שערורייה."

היא באה מברית־המועצות והלהיבה את המדינה – ועכשיו היא במרכז שערוריה

על החברים שלי שלא ניצלו. אפשר לומר שאז נכנס בי ג'וק היהדות.

„זמן קצר אחרי שובי לקובנו התקבלתי לאקדמיה למוסיקה ועברתי לוילנה. שם נישאתי לבחור בשם בוריס גרובר, וגמרתי את הלימודים. שנה אחרי הנישואין, ב־1949, נולדה לי בתי רוסה.

„לקראת 1958 חל מיפנה במצב הפוליטי. הרגשתי את זה היטב. מיספר ההופעות שלי ירד מ־80 ל־20. אחרי שחזרתי בסעם השנייה מפאריס, לא הופעתי במשך חצי שנה.

„גם טראגדיה נוספת חיכתה לי אז: כשטילפנתי משדה־התעופה לאמי, היא הודיעה לי שלא לחזור לחילנה, אלא לבוא לקובנו. התברר שבזמן שהייתי בפאריס, מצא לו בשבילי, שהוא לא יוכל להתקדם איתי בלי אותו הקצב. היחסים בינינו הלכו והתדרדרו, והתחלתי לחשוב ברצינות על פרידה. אבל באותו זמן קיבלתי אפידיוויט לישראל. אז פניתי לאמא שלו, והסברתי לה שבזכות האבא שלו שהציל את המשפחה שלנו, אני רוצה לסדר להם נסיעה ארצה — אבל בתנאי שיהיה ברור שאני וחיים לא נוכל להמשיך לחיות יחד.

„בארץ כבר פירסמו שנחמה ליפשיץ מגיעה עם בעלה, אז כמובן לא יכולתי לבקש חדר נפרד במלון. אבל במלון אסטור, בחדר המשותף שלנו, היו מיטות נפרדות. אני לא הייתי מסוגלת אפילו לחיות איתו כאשה עם בעלה. אני חולה, ועומדת בפני

עם גולדה

בישראל זכתה נחמה לפאר ולכבוד להם זכו מעט אמנים ישראלים. גדולי המדינה שמחו להתחבק עימה לאור המצלמות.

אגדת „תותחי נברון" מחווירה מול הפשיטה שערכה השבוע יחידה של צה"ל על מ'יבצר תלול-קירות ימי זה, הבנוי על סלע אלמוגים, בלב מיפרץ סואץ

תותחי האי גרין

הו סיפור שעוד יהפוך לאגדה, וש־מקומו שמור לו בעלילות הגבורה של הלוחמים בכל הדורות.

זהו סיפורה של יחידת־פשיטה נועזת, שביצעה את הבלתי־ניתן־לביצוע. הוא נבלע ברעמי הפצצות שהטילו מטוסי חיל־האויר „תותחי נאבארון" הם כיום מושג לעלילת גבורה מופלאה שהתרחשה במלחמת העולם השנייה.

„תותחי נברון" הוא סיפור הפשיטה אשר ביצעה יחידת־קומנדו בריטית על תותחי־חוף של הצבא הגרמני, שהיו מוצבים על המסתתר מאחוריו ועל המשתתפים בו.

★ ★ ★

נפיון שנדון לכישלון

ה אי גרין אינו מופיע בשום אטלס ו־שמו לא מצויין גם בשום אנציקלופדיה חדירה של אוניות הצי הגרמני.

ממבט אוירי ניתן להבחין כי האי התת־מימי, עליו ניצב המיבצר, רחב וגדול ממנו. כמה עשרות מטרים מחוץ לחומות פני ה־מים רדודים וניתן להלך על הסלע שמתח־תם. אזור זה, שבשיפולי החומה, בוצר אף הוא בשלוש גדרות־תיל, שנועדו למנוע ניסיון חדירה למיבצר.

על המיבצר עצמו ניתן להגן משלושה גבהים שונים: מהמסלול המוגבה המקיף את החומה, עליו הציבו המצרים מקלעים ו־מקלעי נ"מ בקוטר של 37 מ"מ; מהחלונות הצרים ומחרכי־הירי שבתוך החומה; ומהעמ־דות המבוצרות היטב שעל גג החומה ה־מקיפה את המיבצר משלושה עברים — צפון, מיזרח ודרום.

האי מרוחק כארבעה קילומטרים מהגדה המיזרחית של תעלת סואץ, זו המוחזקת בידי צה"ל, ושלושה קילומטרים מהגדה ה־מערבית, המוחזקת בידי המצרים. הנקודה הקרובה אליו ביותר מהשטח המוחזק בידי ישראל הוא קצה המזח של פורט תאופיק, אותו מזח עליו פשטה יחידת קומנדו מצ־רית לפני שבוע, תקפה שם יחידת טנקים של צה"ל והרגה שבעה חיילים.

מכיוון המזח נראה האי הגמוך, שחומו־תיו הן בגובה שלושה מטרים, ככתם כהה, כשמאחוריו, על החוף המצרי, שוכן הבסיס הימי הגדול בנמל הצבאי אל־עדביה.

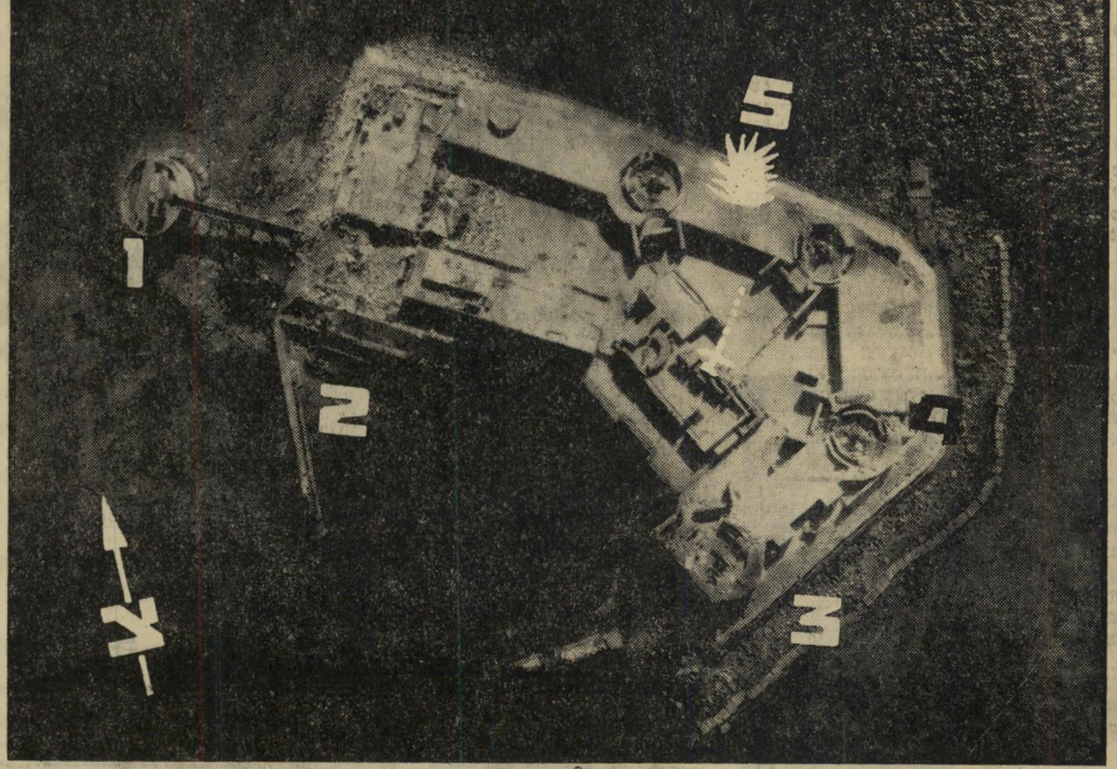
נקודת התורפה של האי היא צידו ה־מערבי. במקום זה אין חומה. פנים המיבצר פונה שם לעבר מיפרץ קטן, תחום בשני מזחי־אבן ארוכים, משם מקיימים את הקשר הימי עם החוף המצרי באמצעות סירות או כלי־שיט אחרים. אלא שנקודת תורפה זו, משם יש להניח יבוא כל תוקף, מוגנת כ־ראוי במשימות־אש־סכנה ומוארת. כל המת־קרב מכיוון זה מתגלה במרחק גדול.

באי זה החזיקו המצרים כוח, בסדר גודל של פלוגה בערך, כשחלק אחד ממונה על תפעול תותחי הנ"מ ומכשירי הראדאר הנמצאים במיגדל עגול המחובר בגישרון אל החומה הצפונית של המיבצר, וחלק אחר של כוח זה, ממונה על אבטחת ה־מיבצר.

שמו של האי גרין עלה לחדשות מאז מלחמת ששת־הימים, לפני שבועיים, כש־תותחיו הפגיזו ספינה של חיל־הים ששטה ליד החוף המיזרחי.

בחילופי־האש הארטילריים שהתנהלו עם המצרים ספג האי לא אחת הפגזות כבדות. אולם חומותיו העבות עמדו בפני כל הפג־זים, שרק הותירו בהם סימני גירוד ו־סריטה.

מיקומו ותיפקודו של האי הועידו אותו להיות מטרה לפשיטה. אולם כל מומחה

זהו יעד הפשיטה

זהו צילום־אויר, שנע־שה בבוקר שלמחרת ה־פשיטה, של האי גרין. ניתן לראות בו את האגף הצפוני של המיב־צר כשהוא מפוצץ כולו והרוס (ראה גם תמונת שער, שם מצביע החץ על האגף ההרוס). בתמונה ניתן לראות את עמדות תותחי הנ"מ 85 מ"מ שעל גג המיבצר ואת עמדות תותחי ה־35 מ"מ מחוץ לחומות. מספר 1 היא עמדת המכ"ם המחוברת בגישרון קטן אל המיבצר. מספר 2 היא הסירה שמשמשה לחיילים המצריים באי כאם צעי תחבורה אל החוף המצרי. מספר 3 היא אחת משש עמדות תו־תחי 85 מ"מ שנהרסו. במספר 4 נראית עמדת מקלע 35 מ"מ הנמצאת למרגלות החומה. במקום המצויין במספר 5 נפגעו מיספר חיילים מכוח הפשיטה, מרימון שנורק לעברם מתוך המיבנה שבחצר.

הישראלי על מוצבי המצרים בתעלה, ב־תשואות ובתרועות שהריע כל העולם לאנ־שים הראשונים על הירח — מאורעות ש־התרחשו עוד לפני שנודע סיפור המיבצע, בגללם הוא טבע ונדחק לשולי הכרוניקה היומית.

יום יבוא וידברו בו, בסיפור הפשיטה על תותחי האי גרין, כעל מושג, ממש כשם ש־צוק סלע באי בים האגאי. תותחי האי גרין היו תותחים נגד־מטוסים, שהוצבו על מיבצר בנוי על סלע אלמוגים בלב מיפ־רץ סואץ. מול פתחה הדרומי של תעלת סואץ.

בשלב זה טרם ניתן לגלות ולחשוף ב־מלואם את כל פרטי המיבצע. אולם המעט ששוחרר לפירסום, יש בו כדי להצביע על בעולם. למעשה אינו אי כלל. זהו מיבנה אימתני שיסודותיו מושתתים על סלע אל־מוגים תת־מימי.

היו אלה הבריטים שבנו אותו בתחילת מלחמת־העולם השנייה, כמיבצר בלתי ניתן לכיבוש, שנועד להגן על פיתחה הדרומי של התעלה מתקיפת מטוסים איטלקיים ש־עלולים היו לבוא מכיוון חבש, ומנסיון

צבאי היה קובע בפסקנות כי נסיון פשיטה כזה נועד מראש לכישלון, שכן האי אינו מיבצר בודד, אלא שלוחה קידמית של ה־מערך המצרי בגדה המערבית, המגן ומחפה עליו.

★ ★ ★

מתחת לאף השומרים

בלילה בו ניצב העולם עם סטופר ביד ומנה את השעות שעוד נותרו לנ־חיתת האנשים הראשונים על הירח, יצא כוח הפשיטה למשימתו בחסות החשיכה.

לאחר מעשה, טען דובר הצבא המצרי, כי „אנשי־צפרדע" ישראליים הם שפשטו על האי גרין, ואף הציג כהוכחה לכך סנפי־רים וציוד־צלילה אחר שנמצא בתום הפשי־טה על האי.

השעה היתה כבר אחרי חצות. חלק מן הכוח המצרי המוצב על האי גרין נמצא אותה שעה בשמירה. שומר אחד היה ב־מגדל המכ"ם שבצפון האי. שומרים נוספים פיטרלו על הגישרון הקטן המחבר את ה־מגדל עם המיבצר. עמדות הנ"מ שעל חו־מות המיבצר היו אף הן מאוישות בחיילים מצריים.

ואז צצו, כאילו מתחת לאדמה, אנשי החוץ של כוח הפשיטה, דוקא במקום שגר־אה קשה ביותר לתקיפה — בחזית הצפונית של המיבצר, שם מתנוססת חומה באורך של 40 מטר.

לפני שהספיקו המצרים לתפוס מה קורה עימם, הם חוסלו בצורה שעדיין לא הועיקה את כל הכוח המצרי במיבצר. תוך דקות מעטות טיפסה יחידת הפשיטה אל גג ה־חומה הצפונית ותפסה בו מאחז. השלב הקשה ביותר של הפשיטה — הפריצה אל המיבצר, עבר בקלות יחסית. מרגע זה איבדו המצרים את היתרון שהיה להם בכס־תגרותם מאחורי החומות. כאשר החל שלב הלחימה והסיהור, נמצא כוח הפשיטה ה־ישראלי במצב שכל פורץ מיבצרים חולם עליו — הם היו על הגג וכיוון לחימתם היה מלמעלה למטה.

אנשי היחידה, כפי שמעיד מוצאם של ה־חיילים שנהרגו בפשיטה ויצאו מאלמוניותם, כללו מיספר גדול של בני קיבוצים המשר־תים בצבא הקבע. מטרתה של הפשיטה ה־זו לא היתה לכבוש ולהחזיק במיבצר, אלא לפגוע במירב היעילות בתותחי הנ"מ בני 85 המ"מ המוצבים על גגותיו ובחיילים המצרים שבו.

עתה, משתפסו את המאחז והחלו בלחימה, הם שטפו את החומה המערבית והדרומית, עליה היו ממוקמות שש עמדות תותחים, מו־גנות בבטון מזויין ושקי־חול ואת חלק ה־חומה המיזרחית.

ההלם והתדהמה בה הוכו החיילים ה־מצריים שבמיבצר סייעו לפושטים. תוך חי־לופי אש עם הלוחמים המצריים שבעמדות השתלטו על חמישה מתוך ששת התותחים וחיבלו בהם. בשלב זה כבר היה עיקר ה־משימה מאחוריהם. אך הם המשיכו.

★ ★ ★

אגדה מציאותית

דוקא שלב המבקעה והפריצה, שהוא הקשה ביותר ובו נופלים תמיד מרבית הנפגעים, הסתיים עם פצוע קל ברגל. גם טיהור הגגות וכיבוש עמדות התותחים עבר עם מספר נפגעים קטן יחסית. אבל לפני שטוהרה העמדה האחרונה על הגג, התאר־שו המצרים שבתוך החצר הפנימית של המיבצר, החלו לירות לעבר הגגות במיק־לעים ולהשליך רימונים.

מאש זו היו מרבית הנפגעים, שמספרם הסתכם בשישה הרוגים ותשעה פצועים. 15 נפגעים ביחידה שמספר אנשיה היה קטן מ־70 מספר החיילים המצריים במיבצר — איש — הוא נטל כבד ביותר.

אף־על־פי־כן נמשך המיבצע. בעוד חלק מהחיילים מפנים נפגעים, ירדו אחרים לטהר את מיבני המוצב מבפנים. הם זרקו רימו־נים לחדרים, ירו לתוכם אש אוטומטית. חלק מהחיילים המצריים ניסו להינצל ו־קפצו אל המים.

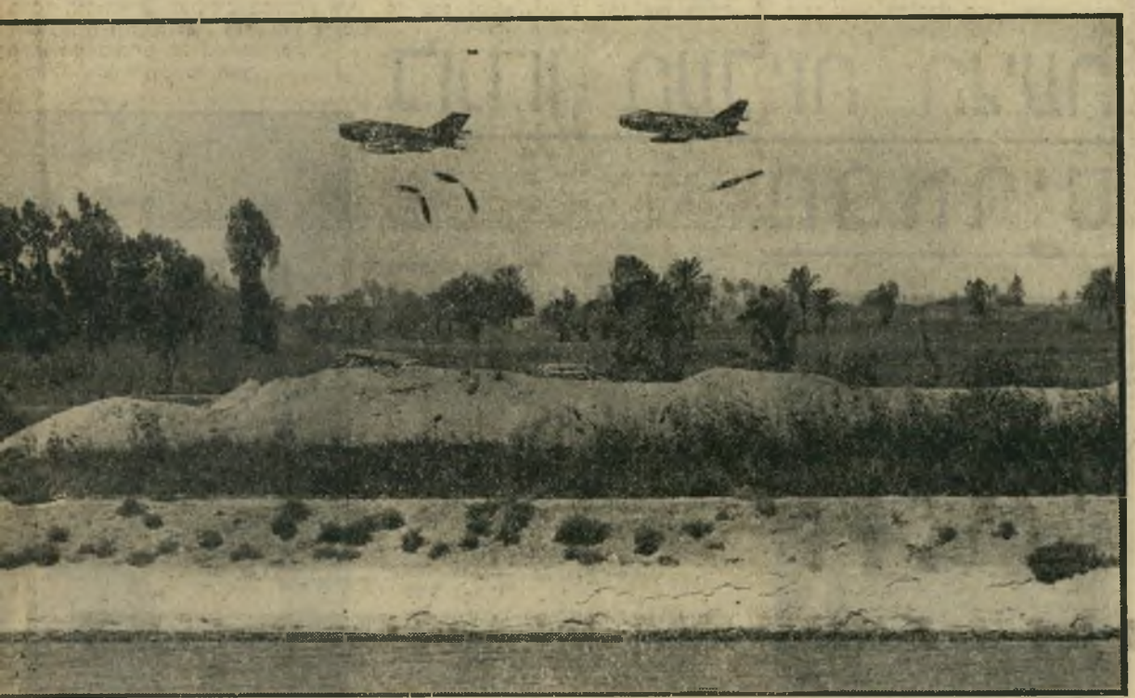
כעבור זמן מה השתתקה האש המצרית. בשלב זה היו מונחים על הגגות כ־25 הרו־גים מצריים. מספר נוסף, שלא נספר, נפגע בתוך החדרים. עתה יכלו הפושטים להניח ללא הפרעה את מיטעני חומר־הנפץ שלהם בחומה הצפונית, עליה היו שתי עמדות־תותחים. כשפוצצה — היא קרסה לגמרי, שאר תותחי הנ"מ חובלו והוצאו מכלל פעולה (ראה שער אחורי).

בתום 50 דקות של שהייה ושליטה במיב־צר, בוצעו המשימות מעל ומעבר למתוכנן. היחידה, שמשימתה לא היתה להחזיק במיב־צר, החלה לפנותו. בדרכם חזרה שמעו ה־פושטים הידהודי פיצוצים מהמיבצר. היתה זו אש התותחים שבתוך המצרי, שהחלו להרעישו. בדרך כלל מבקש מפקד מוצב ש־הותקף „אש על מוצבי" — כלומר, אש תות־חים על עמדותיו שלו, כאשר המצב הוא נואש. במיקרה כזה מסתתרים מגיני המוצב מתוך הנחה שהתוקפים, הנמצאים חשופים בחוץ, ייפגעו מאש התותחים.

כשהנחיתו המצרים הפעם את האש על מיבצרם שלהם, היו התוקפים כבר מחוץ לתחום הפגיעה, בדרך אל בסיס היציאה שלהם. האש המצרית יכלהרק להשלים את מה שעשו הם עצמם.

לפושטים המתינו שר־הביטחון והרמטכ"ל. הם ראו את הפושטים נושאים את נפגעי־הם — הרוגים ופצועים. אבל הם לא יכלו שלא להתפעל ממיבצעה האמיץ של היחידה — המיבצר הבלתי־ניתן־לכיבוש נכבש וגה־רס בידיהם.

„תותחי נברון" היא אגדה פיקטיבית, ש־הומצאה בדמיונו של סופר. „תותחי האי גרין" היא אגדה מציאותית, שעלילותיה עוד יסופרו בבוא היום.

חיל־האויר חוקף

בעיקבות הפשיטה על תותחי האי גרין הופעלו מטוסי חיל־האויר בגיזרה הצפונית של תעלת סואץ, מקנטרה עד פורט־סעיד. בתמונה ניתן להבחין בבירור בשקי־החול שבמוצב המצרי שהופצץ.

פרן אהוד רם

בן 24, יליד חניתה שבגליל המערבי. בנם של יהודית ודן רם, מראשוני הקיבוץ. אביו, דן רם, פקיד בכיר במשרד־העבודה, הוא מגן־אלוף במילואים, ששירת במלחמת־ששת־הימים והצטיין בה. אהוד התגייס לפני 5 שנים לצה"ל ובתום שירות החובה שלו — חתם אהוד על שירות קבע.

רם"ל חיים שטורמן

בן 23, בן קיבוץ עין חרוד (המאוחד). נקרא על שמו של סבו, מראשוני **השומר** שנהרג ב־1938 והיה איש קומנדו בפלוגות הלילה של וינגייט. אביו, משה שטורמן, נהרג במלחמת העצמאות בדרגת מפקד מחלקה, כשחיים היה בן שנה וכמה חודשים. חיים היה מנהיג מלידה וחובב טבע מושבע.

סמ"ר דניאל ואוזה

בן 21, חבר קיבוץ עין־חרוד (המאוחד). נולד בעיראק ועלה לפני 19 שנים לארץ. דניאל, שהיה כדורסלן מצטיין, עמד לשאת לאשה את אחותו הצעירה של חיים שטורמן, חברו למשק ולנשק שנפל יחד עימו. אר־בעת אחיו של דניאל, אף הם חברי קיבוץ עין־חרוד, משרתים בצה"ל בחילות שונים.

הפושטים – הם יוצאים מאלמוניותם רק אחרי בוא המוות

סמ"ר יואב שחר

בן 21, יליד הקיבוץ גבת שבעמק־יזרעאל. בתום שירות החובה שלו הצטרף לצבא הק־בע. עמד לשאת אשה בעוד כחודש ימים.

רם"ל דן לוי

בן 22, בן קיבוץ חולתא שבגליל, בנם של מייסדי הקיבוץ. איש צבא הקבע. דן לוי היה יזוע במיקצוע כספורטאי מצטיין.

טוראי יובל מירון

בן 19, חבר המושב חופית ליד כפר ויתקין. דובר צה"ל עיכב את פירסום שמו של יובל, עד אשר תועבר הידיעה למשפחתו.

אינטריגות בחיפה * מה עשתה היונה שהפריחה ה־
עלמה על הוונטילטור * האיש שלא משלם בשביל בחורות

איך בוחרים מיס אלגנס? עורכים הצגת־אופנה. המועמדות מדגמנות את הבגדים, תוך ריקודים וניענועים בנוסח הגל החדש. השופטים מסתכלים איך שהמועמדות הולכות וכו', ואיך שהן אלגנטיות, ואז בוחרים את הכי החתיכה. כאילו שלא ידעתם כל הזמן.

אחר־כך בוחרים את הסגנית, ואת הסגנית של הסגנית, ואת חביבת הקהל. אבל מה, את חביבת הקהל בוחרים בחיפה, מכיוון שגם להיפאים מגיע קצת נחת בחיים.

באוזן: „אני חוזר לתל־אביב עם השערות!"

סלון מיידי, זה של שמלות החופה, כבר בכלל נעלם.

אבני נשאר עם נעלי רוזי, שמלות ביבה

לונדון העליזה הגיעה מפאריס

המיבצע המשולב הנ"ל נערך השבוע.

בתל־אביב הלכה יפה חלפון בשימלה שקופה, מאוד אלגנטית, והזילה ריר משפתי שני בעלי־קרחות בשורה הראשונה. עלמה אחרת, בשימלת־חופה, הפריחה יונים, שעשו באלגנטיות את צרכיהן דווקא על החוניטילטור. התוצאות נו... אתם בטח מבינים.

אבל הכי אלגנטית היתה שולה יער. היא לבשה את השערות של סלון וויטורי, לא רק על הראש, אלא גם על החזה, התוסיק וכו', ונראתה כחלום חיי של כל שימפנזה הולל.

לבושה ביצירה, סיזזה שולה באכסטאזה על המסלול, מכיוון שאיש יחסי־הציבור, מדריך־הסקי והאמרגן יהודה אבני, שעזר ללילית נגיר להנחות את האירוע, אמר לה:

„תרקדי מול מצלמות הטלוויזיה, כדי שיאסר ערפאת יראה אותך מחר!" מגיע לו.

אחר־כך בחרו השופטים את עירית לביא למיס אלגנס, ואת סמדר דרור לסגנית שלה, והמסיבה עברה לחיפה, למלון דן כרמל.

הכי טוב הרגישה שם שולה יער, מכיוון שהיא עובדת במלון, והבוסים מרוצים ממנה, וחבריה לעבודה אוהבים אותה מאוד.

במיוחד אוהב אותה חבר לעבודה בשם בני. ולכן, כשהשופטים אספו את הפתקים של הקהל, כדי לדעת מי מהעלמות התחבבה עליהם ביותר, מסר להם בני חבילה של פתקים שנשאו את מיספרה של שולה. הפתקים עשו את שלהם, ושולה נבחרה, אבל צלם זריז הבחין בקנוניה, וסיפר לשופטים.

כתרה של שולה נמסר לשושנה מגן, וכולם השתתפו בצערה של שולה.

מי שהציל את המצב היה מר אבני רב־הפעלים, שאמר: „הבגד שאתם רואים עכשיו בא מסווינגינג לונדון בפאריס."

כולם למדו לא להיות קטנוניים. שולה, שושנה, לונדון, פאריס — העיקר שיהיה שמח.

על המערכה השנייה ירד המסך, אבל בחדרי־ההלבשה רק התחילה ההצגה האמיתית, כאשר איש החזון והמעש, הלא הוא מיודענו אבני אמר לעלמות: „יש הערב עוד תצוגה בפינגווין בנהריה. המודעות כבר הופיעו, והקהל מחכה לכן בכליון־עיניים, מכיוון שבנהריה אוהבים אלגנציה באופן מיוחד."

הנערות אמרו: יופי. כמה תשלם לנו?

מר אבני נעלב עד עמקי נשמתו. באותו רגע ניגש סלון וויטורי האכזר ולחש לו

שושנה מגן: במקום

רות שגיא: על כל הראש

פתקים מזוייפים: שולה יער

של סווינגינג לונדון מפאריס, עם דוגמניות תוצפניות הרוצות תמורת הופעתן כסף.

הוויכוח התנהל ככה:

דוגמנית א': „אני לא נוסעת בשביל פחות מ־80 לירות!"

דוגמנית ב': „באתא אני מקבלת 100!"

גברת אבני (בהתרגשות): „אצלי אפי־

הקהל בתחרות: בלי שערות — ועם שערות: שולה ויעל

הוא חבש קובע־פלדה, ה

מי הר

ברחבת הכותל עם חיילים וי

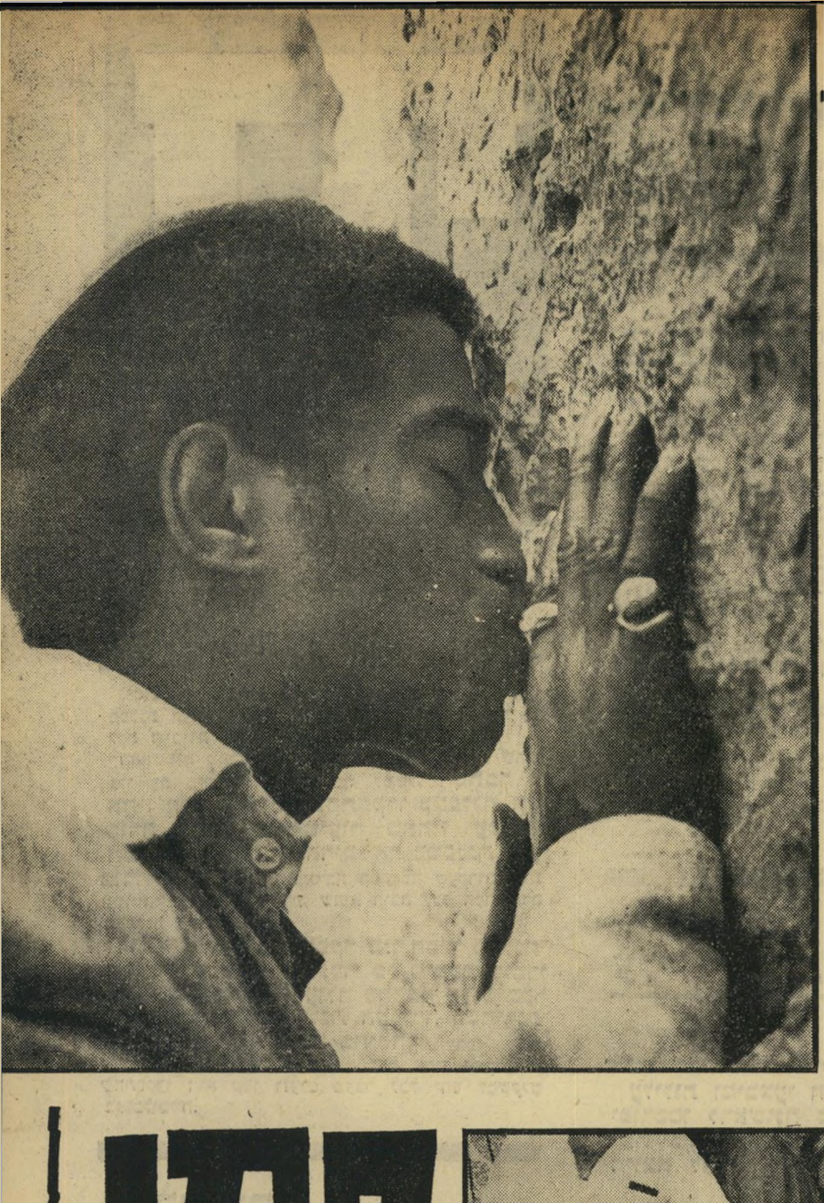
לו מנדי הופיעה ב־175!"

מר אבני: „תקבלו 30 לירות!"

כל זה התרחש חצי שעה לפני מועד התצוגה בנהריה. מה זה כמה שעות אצל מר אבני? עובדה שבתל־אביב א שעה, בחיפה שעה וחצי, אז בנהריה לא יכולים לחכות שעת בסוף, אחרי שעה, גמרו על חמישים לירות, אבל רק דוגמניות.

בנהריה — שעורייה חדשה. הבנות הרעבות ישבו לא שום דבר אכסטרווגנטי, רק סטייק, או שניצל וינאי א נהריה. אחר־כך הלכו הבנות להתלבש, והמלצר הביא ל את החשבון.

א נישק את הכוחל – אבל הוא לא שר

כ ששאלו את ליאון צ'רני, אחד מ־עורכי־הדין של סמי דייויס, מדוע סמי לא ישיר בארץ, כשישהה כאן שלושה ימים, ענה: עצם בואו מספיק כדי לה־רים את המוראל של צה"ל.

ככה, חשבנו בליבנו, והשחזנו את ה־ציפורניים.

כשסמי הגיע בסוף, התברר שהשלו־שה ימים הם רק 23 שעות.

בשעה הראשונה הוא חיבק את הק־הל בשדה־התעופה.

אחר־כך נסע למלון ובילה שעתיים בחברת ידידיו החדשים, ראה את תל־אביב בשקפת מחלון־חדרו, ופרץ בבכי מרוב התרגשות.

שלוש שעות נוספות בילה במסיבת־קוקטייל רעשנית, בחדר צפוף וחם. ה־אורחים דחפו אותו, משכו לו בשרוול, וכל פעם כשהתקרב צלם, חיבקו אותו בהתלהבות, כדי שהידידות תונצח, וזאת בלי לשאול אותו אם הוא מעוניין בכלל.

למרות זאת, המשיך סמי להיות חביב, כשבפיו מילה חביבה לכל אחד.

למחרת, השכם בבוקר, לקח אותו צה"ל לסיור בירושלים ובמוצבים.

הוא קיבל במתנה מפת תבליט של ירושלים מהאלוף רחבעם זאבי, נישק את הכותל ולחץ כל יד שהושטה אליו.

הצלמים והעיתונאים כימעט דרסו אותו, וסתם סקרנים לא נתנו לו רגע מנוחה.

אבל לסמי לא היה איכפת. כי הוא מרגיש אצלנו כמו בבית, ואוהב את כולנו.

ואם הייתם מכירים אותו גם כן,

ץ את סמי

קוקטייל בתל־אביב: חתיכות ומעריצים –

הייתם מאמינים לו כמונו, שאם הוא לא שר הפעם — סימן שהוא באמת לא יכול.

אולם אתם יכולים להתנחם בהבטחה של סמי, אותה חטיח כאשר רואיין על־ידי עיתונאי של „שידורי ישראל": „הא־

– וקצת יידישקייט: עם נטור קרתא

מתנה: עם תבליט ירושלים

רץ הזאת זה משהו מיוחד במינו. איזה עם! איזה חיילים! איזה אמביציה! כל לב יהודי ממש גואה למראות האלה. לא כל שכן לב של יהודי־כושי, כמוני. זה היום הגדול ביותר בחיי!" וכדי ל־חסיר את החששות שהובעו בפניו על ביקורו הקצר — חוסיף סמי בטון מר־גיע: „אל תדאגו, אבוא לכאן לכמה ימים, כדי לחופיע בפני החיילים!"

כאילו שהצהרות כאלו לא היו צפויות מפיו של סמי דייויס, הבן.

ים: סבלנות של מלאך

אבני הסתכל על המלצר כאילו לא ראה חשבון מימיו ואמר: „מה פיתאום אני מש־לם? אניי? אני נראה כמו מישהו שמשלם בשביל כחורות?"

בסוף הוריד אבני את דמי הארוחה מ־חמישים הלירות. בחצות יצאה השיירה ל־תל־אביב. הבחורות היו סחוטות ועייפות. האיפור של ראיין רוז נזל להן לעיניים, הנעליים של רוזי לחצו להן ברגליים, והבג־דים של ביבה היו רטובים מזיעה. אפילו

דף תשקיף

זיופים במיפקד העבודה

האשמות וגילויים על זיופים שנעשו במיפקד חברי מפלגת העבודה יועלו בקרוב על־ידי חוגים מתוך מפ־ לגת העבודה עצמה.

ההאשמות מתבססות על כמה תופעות מוזרות שהת־ גלו עם סיכומי המיפקד. כך, למשל, **הסתבר כי אחוז עקרות־הבית שהתפקדו במפלגת הע־ בודה גדול לאין־שיעור מאחוז עקרות־ הבית בפינקס הבוחרים או במפלגת הע־ בודה עצמה**, ואת מהסיבה הפשוטה שעקרות־הבית אינן חייבות במס־מפלגות, שהוא חובה לכל המתפקדים במפלגת העבודה.

דוגמה שנייה: במיפקד בין חברי מפלגת העבודה בחיפה הסתבר כי מיספר עובדי המדינה שהתפקדו עולה בהרבה על מיספר הקולות שקיבלה מפלגת העבודה בבחירות לאיגוד עובדי המדינה בחיפה, שנערכו בשעה שהמיפקד היה בעיצומו. לעומת זאת אחוז האקדמאים שהתפקדו הוא קטן וזעום מעבר לכל יחס למשקלם באוכלוסייה.

אהרון בקר יהיה יו"ר הכנסת

מזכיר מפלגת העבודה, פינחס ספיר, הב־ טיח למזכיר הסתדרות שהתפוטר, אהרון בקר, כי יהיה מועמדה של מפלגת העבודה למישרת יו"ר ה־ כנסת, במקומו של קדיש לוז שפרש.

כיוון שבקר התמנה ליו"ר ועדת המינויים של המערך, הקובעת את סדר המועמדים ב־ רשימת מועמדי המערך לכנסת ובבחירות האח־ רות, הרי בתוקף הבט־ חה זו הפך בקר להיות עושה דברו של ספיר בוועדת המינויים, למ־ רות הנסיונות להציגו כאישיות נייטראלית ב־ מאבק בין גושי המערך.

„פרשת לבון" תתחדש

אם יחול הפילוג במפלגת העבודה, דדיין ואנשיו יפ־ רשו ויקימו רשי־ מה עצמאית, עשו־ יה „פרשת לבון" לקום לתחייה ולה־ יות חלק ממלחמת הבחירות לכנסת השביעית.

מקוריו של פינחס ספיר מכינים כבר ל־ פירסום, חומר המיועד לנגח את דיין והמבוסס על גילויים חדשים לגבי תפקידו ועמדותיו של דיין באותה פרשה.

מאבק פנימי בצמרת אגודת־ישראל

בצמרת המפלגה הדתית הקיצונית, אגו־ דת־ישראל, טרם הוכרע המאבק על רשימת מועמדי המפלגה בבחירות לכנסת. המאבק התעורר נוכח תביעתו של יוסף רוזנברג, מזכיר הסתדרות המורים של רשת החינוך העצמאי של אגודת־ישראל, למקום ריאלי ברשימה לכנסת.

תומכיו של רוזנברג טוענים כי הוא זכאי לחברות בכנסת הן משום שהחינוך העצמאי של האגודה הוא נושא עיקרי במלחמתה, והן משום שחברי הכנסת לורנץ ופורוש, שאחד מהם חייב לותר על מקומו, הם בעלי עסקים פרטיים גדולים ומקיפים.

נראה שכשסרה יוצע לרוזנברג להיות נציג אגודת־ ישראל בעיריית תל־אביב, במקומו של הרב אברמוביץ', לו מועידים מקום ברשימה לכנסת.

עלילות הצנחנים

עלילות ומיבצעי חיל־הצנחנים של צה"ל יפורסמו לראשונה בצורה מוסמכת ומפו־ רטת ב„ספר הצנחנים" שיופיע בקרוב, היוצא לאור

בימים האחרונים הסתיימה ביקורת על החומר שנועד לפירסום, הכולל 250 תמונות שסרם ראו אור וראיונות עם עשרות ממפקדי החיל בכל שנות קיומו. הספר, שנועד להנ־ גוד לכל הספרים בנושא זה שהוצאו ביזומה פרטית, נכתב בידי הד"ר מיכאל בר־זוהר ואיתן הבר, ויוצא לאור בהוצאת לוין־אפשטיין. הוא יכלול פרשיות רבות מעלילות הצנחנים שסרם ראו אור עד כה.

יום חיל־האוויר

פורשי מפ"ם מחפשים מימון בחו"ל

שוללי המערך בקרב מפ"ם, המתכחנים לצאת ברשי־ מות עצמאית בבחירות לכנסת ולהסתדרות, מחפשים מקורות כספיים שיממנו את מערכת הבחירות שלהם.

אחד מפורשי מפ"ם יצא לאחרונה לש־ וויץ, כדי לנסות לגיים שם כספים ממיספר אישים הקרובים לדיעותיהם של שוללי ה־ מערך.

הוראה לשליחים: „בילמו את העלייה!"

הוראה חשאית ניתנה לאחרונה לכל שליחי הסוכנות ומשרד־הקליטה בחו"ל, במטרה לבלום את העלייה לארץ ולדחות את העלאתם של העולים המצפים כבר לתורם לעלייה.

כל מרכזי הקליטה בארץ מלאים. כאשר יסתיימו המחזורים הנוכחיים, לא ניתן יהיה לפנות את העולים מהמרכזים, בגלל המחסור בדירות לעולים. כתוצאה מכך ניתנה ההוראה לעכב את בואם של עולים נוספים. במיוחד התבקשו השליחים לדחות את עלייתם של עולים אקדמאים.

שרי המפד"ל יתפטרו מהכנסת אחרי הבחירות

כימעט בטוח שמרבית שרי המפד"ל יבחרו לכהן בממשלה הבאה, שתיבחר אחרי הבחירות לכנסת השביעית, יתפטרו מחברותם בכנסת.

הסיבה לכך היא לחצם הכבד של חוגים שונים ב־ מפד"ל, התובעים ייצוג בכנסת השביעית. מאחר ולא ניתן לספק את כולם, מרגיעים אותם בהבטחות שהשרים יתפטרו מחברותם בכנסת וכך תאופשר כניסת המועמ־ דים הבאים אחריהם.

קרוב לוודאי גם שמנון שר־הפנים, ישראל שלמה בן־מאיר, לא יהיה חבר בכנסת ה־ שביעית. בנו, הרב י. רוזנברג, מרצה באוניברסיטת בר־אילן, הוא המועמד הראשי של חוגי הצעירים לרשי־ מת המפד"ל. צמרת המפלגה החליטה שלא ייתכן שאב ובנו יהיו חברי־כנסת באותה רשימה.

מאמצים להצלת שבועון הספורט

אחרי ששבועון הספורט ספורט וטוטו, אשר יצא לאור לפני שנה על־ידי מוסדות הספורט, הפסיק את הופעתו לפני שבועיים בגלל הפסדים של כ־200 אלף ל"י, נעשים עתה מאמצים להוציאו לאור מחדש במתכונת שונה.

השבועון יחדש את הופעתו לקראת מיש־ חקי המכביה, ייכנר שוב ויופיע בתחילת עונת הכדורגל בשיתוף עם עיתון הספורט היומי „חדשות ספורט". עורך „ספורט וטוטו", דב עצמון, יודח, ובמקומו תבוא מערכת מורכבת מעורכי „חדשות הס־ פורט".

אנשים

שר־החינוך
מתנצל

האווירה במפלגת העבודה מתוחה. במוקד המתח עומד שר־הביטחון **משה דיין**. לכן סבעי הוא כי השר יהיה רגיש לכל מילה המושמעת עליו או אליו. מצב זה מסביר את חילופי הדברים שאירעו בין שר החינוך **זלמן ארן** לבין דיין. היה זה בפגישת ה־הידברות של מפלגת העבודה. שר החינוך נאם, והודיע שברצונו לומר משהו לדיין. באותו רגע עבר אחד הסדרנים לפני הבמה. „אם אתה הולך — תלך מהר,“ קרא ארן

מנפה־יהתאבר ברכן
פירסומת ?

לעבר הסדרן. דיין, שהיה שקוע בכתיבת פתק, חשב שהקריאה מופנית אליו, השיב: „אם אתה רוצה לגרש אותי — גרש אותי מהר!“ ארן, שלא הבין במה מדובר, מיהר לשאול: „אני רוצה לגרש אותך?“ „אמרת: אם אתה רוצה ללכת — לך מהר,“ ענה דיין. „חלילה, אני פניתי רק לסדרן,“ התנצל שר־החינוך. ● בכלל, שמח בשיחות ההידב־רות האלו. במשך הדיון האשים סגן ראש־הממשלה **יגאל אלון** את משה דיין, שהוא אינו מופיע במיסגרת מערכת הבחירות של המערך, למרות שחברים אחרים של רס״י לשעבר כן מופיעים. משסיים אלון, קפץ מ־מקומו ח״כ **אברהם עופר** זקרא לעבר אנשי רפ״י לשעבר: „הם מופיעים, אבל הם לא תובעים להצביע עבור המערך.“ התפרץ לעברו **גד יעקובי**: „יש לך רשת ביון?“ המשיך **יצחק נבון**: „אוזניים אסוזמות ופה ערל.“ סיים בקריאת־ביניים ארוכה **מר־דכי סורקיס**: „פלגן שכמותך. אני עוד זוכר איך דיברת על גולדה, אשכול המנוח, שרת ז״ל ובן־גוריון. בזכות הפילוג אתה קיים. בזכות הקמת רפ״י קיבלת מהם ג׳וב בעירייה — ולא רק אתה. מי הזמין אותך בכלל ללישכה, שאתה לא חבר בה? ג׳וב־ניק שכמוך!“ פה התערב מזכ״ל העבודה **פינחס ספיר**, שהפסיק את החיכוך וקבע למחוק את כל הקטע מן הפרוטוקול. ● השבוע התגלה הנשק החדש בו עומד להש־תמש יגאל אלון נגד משה דיין. אלון מא־שים את דיין במחדלים בשטח ההתנחלות בשטחים המוחזקים בכלל, ובהכשלת ההתנ־חלות בהר חברון בפרט. כוונתו של אלון: להפוך את תדמיתו הניצית של דיין לינוה שביונים (ראה במדינה). ● במיסגרת מודעת־ענק שהוציאה מחלקת הפירסום של המערך, הופיעה ידיעה האומרת כי סירטון על חייה של ראש־הממשלה **גולדה מאיר** נגנז, על פי בקשתה. המודעה מוסיפה ומביאה ציטוט של גולדה: „כל חיי התנגדתי להב־לטת הצד האישי במאבקים פוליטיים.“ הש־לים את הסיפור הצנוע צילום גדול של גול־דה — עם טוריה ביד, כשהיא נוטעת עץ. ● מי אמר שהכנסת איננה פעילה? השבוע הוכיחו מזכירי הסיעות בכנסת את ההיפך: הם ערכו מסיבה בביתה של מזכירת ל״ע **מאירה אוניקובסקי**, אליה הזמינו חלק גדול מחברי־הכנסת. אך מסיבה בלי בידור אי־אפשר. לכן הזמינו המזכירים את הבדרן־

תלמידות אירים, אירית ודליה
בלי ים ובילויים

„אנחנו רוצות להתנדב לחלק את הדואר שנשלח על־ידי חילי צה״ל, כל זמן שהדוא־רים שובתים,“ הצהירו באחד הלילות הש־בוע שלוש בנות נחמדות בחצאיות מיני וב־מכנסי סן־סרופה, בהתייצבן בחצות הלילה במשרדי המערכת. „עזרו לנו בזה.“

אירים מור, דליה בכר ואירית בן־ענת, שלושתן בנות 17, תלמידות גימנסיה בחופ־שה. הן באו לערב שירה בבר־ברים. הערב לא יצא לפועל, והן התיישבו בקלי־פורניה. „החלנו לשוחח,“ מספרת דליה, „ותוך כדי שיחה התחלנו לדבר על שביתת הדוורים.“

רוצות לחלק דואר למשפחות חיילים

„אין לנו שום דבר נגד השביתה,“ אומרת אירים היפה, בעלת השיער השחור הגולש. „אבל לא ייתכן שההורים לא יקבלו מכתבים מבניהם המשרתים בתעלה ובגבול. כל מכ־תב הוא סם חיים לאם. האמא חיה ממכתב למכתב.“

„החלטנו לעשות משהו בנדון,“ אומרת אירית. „החלטנו בו במקום לחלק בעצמנו את המכתבים שנשלחו מצה״ל. כלומר, ל־ארגן קבוצה של 20 חברה בערך ולצאת כל בוקר לחלק מכתבים עד שהשביתה תסתיים. תחילה חשבנו לפנות לשר־הדואר, אבל זה לא נראה ריאלי, כי עד שהעניינים יסתדרו יקח זמן. על כן החלטנו לפנות לחבר־הכנסת אורי אבנרי, כי הוא הכי סעיל בכנסת, ואם מישהו יוכל לעזור לנו אז זה רק הוא. אז הנה אנחנו כאן.“

אירית מוכנה לותר על יום־עבודה במש־רד־הנסיעות בו היא עובדת עתה, ואירים ודליה מוכנות לוותר על הים ועל בילויים.

„אנחנו משוכנעות שכל החברה שלנו יסכימו איתנו, ונצליח לארגן את הקבוצה בלי בעיות. העיקר תנו לנו את המכתבים. אנחנו כבר נחלק אותם.“

ברית מקיר אל קיר

ברית מילה לבן בכור הוא מאורע חגיגי בישראל. חגיגי שבעתיים מאורע כזה כשהוא מתרחש אצל בנו של הכתב הפוליטי של „ידיעות אחרונות“ שלמה נקדימון. מי שהגיע במיקרה לקירבת קפה „לילית“, בו נערך הטכס, היה יכול לחשוב שנערכת בקפה ישיבת ממשלה. מכוניות של שרים ואלופי צה״ל תפסו מקומות חניה על המדרכות. גם עשרות עיתונאים וצלמים תפסו את מקומותיהם. בין הנוכחים נראו השרים מנחם בגין, יוסף אלמוגי, משה קול, האלוף הרב שלמה גורן ורבים רבים אחרים. אחת הבדיחות שהושמעה בטכס, שהיה רב־פאר, שייכת לשר מנחם בגין, אשר קרא לעמיתו אלמוגי להתכבד בברכה והחזקת התינוק. „שר־העבודה, הגיע הזמן שתעבוד כבר!“ צעק השר מגח״ל לעבר עמיתו מהעבודה. פרט לשניים אלה התכבדו בהחזקת התינוק והשמעת ברכות גם אשת השר בגין, ד״ר משה סנה, עורכי „ידיעות אחרונות“ דב יודקובסקי והרצל רוזנבלום קציני משטרה וצבא... רק מאורע חשוב כזה יכול היה לאחד את כל היריבים הפוליטיים שהתכנסו בקפה „לילית“ בתל־אביב. התינוק הצליח להוציא מהם חיוכים האחד לעבר השני.

סנדק בגין ותינוק נקדימון
שבת אחים —

סנדק אלמוגי מקבל את התינוק מידי גברת בגין
— גם יחד

חקיין **דני קיטנו**, שהסכים להופיע בהת־נדבות, ונימק: „הרי כל השנה אני חי מזה שאני מחקה את חברי־הכנסת, לכן מגיעה להם הופעה חינם.“ ● מהי אסוציאציה של המושג „דמוגרפיה“? ליושבת־ראש המר־כז לדמוגרפיה, שמטרתו עידוד הילודה ב־ישראל, **זינה הרמן**, יש תשובה: „כשאומ־רים דמוגרפיה אני חושבת על סטטיסטי־קה, על מספרים, לכן אינני אוהבת מילה זו.“ ● המשורר הזועם מאוד **יבי** החליט לפנות לתודעת ההמונים בדרך חדשה: הוא הוציא תקליט ארוך־נגן המכיל 28 משיריו, אותם הוא מקריא בקולו לבדו. יבי רוצה לעצור את „גל השוביניזם המציף את ה־ארץ,“ כדבריו. הדרך: בעזרת תקליטו.

אבי עופרים
מציל

איך מתגלים כוכבים בעולם הזוהר? כש־השתתף השבוע השחקן־הזמר **איזי גור־ליצקי** בהקלטה עבור שירות השידור, נת־בקש לשיר זמר מסויים מתוך גבירתי ה־נאווה. בביצוע המקורי משתתפת גם הזמרת **רבקה רז**. מכיוון שרבקה לא הוזמנה, ביקש אילי ממזכירת האולפן לבצע את תפ־קידה של רבקה. אחרי רבע שעה של חזרו־ניגשו השניים להקלטה. הביצוע היה כל־כ־טוב, שבו־במקום הציעו למזכירה תפקיד נ־הצגה המחודשת של המחזמר. ● „זה ל־בגללך,“ גנחה **אירים ברכן** בבית־החולי־כאשר פקחה עיניה וראתה לפניה את ידיד־**אבי עופרים**. היה זה לאחר שניסתה ל־התאבד על־ידי בליעת כדורי־שינה בדיר־החדשה בת שלושת החדרים שאבי רכ־עבורה. נסיון ההתאבדות נכשל כאשר או־הגיע לדירה והחיש את אהובתו חסרת הח־שים לבית־החולים ביגואר שלו. וזה אמו־הדבר היחיד שהיה דרוש כדי שתמונתה ש־אירים תופיע בעיתונות הגרמנית. ● תפ־סה מצויינת גילה בשבוע שעבר הזמר **בי־אמדורסקי**. היה זה בתוכנית הפומבי־של שידורי ישראל, ישר לעניין. כאשר אז־מראיין של **עוגיה שימחוני**, ו־משורר **יונתן רטוש**, הזכיר את המי־„הסלמה“, שאל בני לפירושה של המיל־ולאחר שהוסבר לו כי זהו תרגום למו־הלועזי „אסקלציה“ — התפתחות הדרגת־כלפי מעלה — חייך ואמר: „טוב, אז א־רוצה להסלים אותה.“ והצביע בידו על אז־הצעירות שישבו בשורות הקדמיות.

המהדורה הראשונה נגמרה בשבועיים
המהדורה השנייה יצאה עתה

אורי אבנרי: מלחמת היום השביעי

x הספר שכל ישראלי חושב חייב לקרוא אותו
x הספר שגדולי העתונים בעולם המליצו עליו
x הספר שכדאי לך לשלוח אותו גם כמתנה בלתי-שיגרתית

הצעה מיוחדת לקוראי „העולם הזה"

תוכל להשיג את הספר במחיר מוזל של שבע ל"י,
על-ידי מילוי התלוש בעמוד 25

קולנוע

הסרטה

דור דור ודורשיו

מי שלא בכה כאשר העלמה עם הקמליות ירקה דם במיטה המפוארת שלה; מי שלא נישק אותה וחיבק אותה יחד עם רוברט טיילור ולהיפך; מי שלא התייאש מהחיים אחרי שהיא שכבה שם, כולה מתה ולבנה, בזרועותיו של אהובה שהגיע מאוחר יותר מדי; מי שלא עבר את כל החוויות הללו — יש לו פשוט חור בחיי־האהבה שלו, ושום אהבה אמיתית לא תמלא אותו.

מאז שדיומא הבן כתב אותה, ב־1848, לא חדלה העלמה עם הקמליות (קמיל, בשמה האמיתי) להיות רבת־מכר. מי שלא קרא אותה, ראה אותה בדמותה של שרה ברנרד, ואחר־כך בדמותה של אתל בארימור, וטידה בארה, ומזימובה לצידו של ולנטינו, וגרטה גרבו עם רוברט טיילור, וסוזן שטראסברג ב־1963, ועוד ועוד ועוד.

כל דור יצר לו את העלמה עם הקמליות בדמותו ובצלמו והעלמה עם הקמליות החד־שה, המצולמת עכשיו ברומא, לא דומה לאף אחת מחברותיה, פניה כפני הדור שלנו, ו־פני הדור שלנו — מי לא מכיר אותם?

ובכן, העלמה עם הקמליות החדשה היא דניאל גוברט, שהספיקה כבר לשחק ב־חמישה־עשר סרטים, ולהיות נשואה לטרו־חיליו הבן, וארמנד דובל, המאהב שלה, הוא ג'ינו קסטלנואובו, ומה שהם עושים יחד — דיומא לא יכול היה לנחש אפילו בחלומות הסיוטים שלו.

היא כבר לא שחפנית, וכל הרומנטיקה שעוד היתה בה כבר איננה. היא מבלה את חייה בין מסיבות ואורגיות פראיות, וכש־ארמנד דובל מציע לה לעזוב את כל זה, היא מסבירה לו שהיא אוהבת את החיים ב־רעש, בקול רם.

היא מביאה אותו לאורגיות שלה, היא מתעלסת לעיניו עם חברותיה, והוא, כדי לנקום בה, מבצע לעיניה סצינות־אהבה פר־ברסיות בחדר דמוי־כלא, ואחרי שהם מת־פייסים, הם נכנסים למיטה המורכבת מ־סדינים וממראות, ומבצעים שם מעשי־אהבה וגם צופים בהם באותו זמן. בקיצור, העלמה הזאת בת מאה השנים תראה לנו עוד פעם את הדולצ'ה ויטה המודרני, ורק לא ברור מדוע צריך היה לשם כך להרגיז כל־כך את אלכסנדר דיומא מקברו.

סרטים

לבד על הצוק

מבוי סתום (תכלת, תל־אביב; אנגליה)

מי הוא הגנגסטר שמכוניתו נתקעה בכביש השומם? מי הוא חברו הגוסס ליד ההגה?

גוברט וקסטלנואובו במיטת־המראות ב„העלמה עם הקמליות"
פני הדור כפני האורגייה

הבמאי לא טורח להסביר. הגנגסטר, ה־משתלט על המיבצר השומם, ועל הזוג שחי בתוכו, מנסה להתקשר בטלפון עם איזה אנשים, להשיג עזרה. מי הם? מה הוא עשה? מדוע חברו גוסס? מדוע הוא פצוע? לא יודעים. וזו הגדולה של הסרט, משום שכל הפרטים, הבאים לספק את הסקרנות, נעל־מים. יש אדם. פושע. הוא עשה משהו. הוא מחכה לחברים שלו שיבואו לעזור לו. ה־חברים לא באים.

מה היחסים שלו עם חברו הפצוע? גם על זה לא יודעים הרבה. החבר נשאר במכונית. וכשהוא בא להוציא אותו, מתברר שה־גאה, והמכונית מוקפת מים, וציפורים צור־חות בשמיים. לא שהציפורים והמים באים לספר משהו על שני האנשים, אבל הם מחז־קים את האווירה של בדידות, וניתוק מן ה־עולם. כביש נידח, טירה בודדת מלאה ביצים ותרנגולות, ים מסביב, ושמיים כהים.

כשהחבר מת, חופר לו הגנגסטר קבר. אין אף טיפת־רגש אחת, לא בעבודה שלו, לא כשהוא משוחח תוך עבודה עם בעלת־הבית. רק אחר־כך, כשהוא מחכה לחברים שלו שיבואו להציל אותו, והם לא באים, הוא

רינה גנור וישראל פוליאקוב ב„לפני מחר"

„מה יש להתבייש?"

מסתכל בחפצים שנשארו מאותו חבר. משקפיים שבורים. שעון. מטפחת. רגע מהיר. מבט. לא יותר.

אחר־כך הוא ממשיך לחכות. הוא לא מסוגל ליותר מזה.

וזו שוב הגדולה של הסרט. כל מה שמתוץ לו כל כך חזק וכל כך ממלא אותו, ומה שניתן בו, זה רק רמזים וקטעים, שהצופה משלים אותם במוחו ובדמיונו.

הגנגסטר, המגיע לטירה הבודדת, כאילו מאיר ומסביר את היחסים בין האשה הצעירה והיפה (פרנסואז דורליאק) לבין בעלה העלוב, המזדקן. בעיניו כאילו מציצים אל חיי הזוג, ורואים שוב, רק פרטים, רסיסים של תמונות. היא מאפרת אותו כמו אשה. מלבישה אותו בכותונת לילה. והוא לא מתנגד.

היא רוצה לאכול. כל מה שיש בבית זה רק ביצים וביצים, בכל מקום ביצים. בבוקר היא הלכה עם אורח צעיר לצוד סרטנים. היא באה עם סל ריק. הגנגסטר ראה מה היא עשתה שם בחולות עם אותו בחור. אין שום רמז לכך שהבעל יודע על זה. אבל מנחשים שהוא יודע.

הוא כועס. הוא לא בדיוק מקנא. וגם לא ברור אם הוא כועס על הסרטנים שאינם, או על מה שהיא עשתה תחת לצוד אותם.

אין כאן שום אהבה. שום יחסים. שום מילה טובה. בפעם היחידה בה הוא מספר לגנגסטר (דווקא לגנגסטר שלא מעוניין בכלל לשמוע) שהוא אוהב אותה, לא מאמינים לו. המילים בסרט לא באות להסביר את האנשים. להיפך. האנשים מתבטאים באופן הפעולות שלהם. והמילים לעיתים קרובות אינן נכונות.

הגנגסטר לא רק מציץ אל האנשים הללו, אלא גם גורם להם להתבטא, לגלות את השינאה שלהם האחד אל השני, ואל עצמם, ואל החיים שלהם.

כל אדם המופיע בסרט מוסיף עוד צדדים לדמויות. וזו עוד סיבה לכך שהסרט כל־כך אמיתי. הבמאי הוא לא אלוהים. הוא לא רואה הכל. הוא רואה רק מה שאדם רואה. והוא מניח הנחה נכונה שאנשים מתגלים מתוך יחסים שהם מקיימים עם האחרים.

משפחה שבאה לבקר את הזוג, מגלה אותו מכל מיני זוויות אחרות. והביקור של המשפחה הזו, המביאה איתה גם ילד קטן הדומה יותר למיפלצת מאשר לילד, הופך לדבר מזויע, מלא שינאה. כולם רבים עם כולם, מקללים את כולם, שונאים את כולם. האורחים את המארחים, המארחים זה את זה, והאורחים זה את זה, וכולם את הילד, וכל בעל את אשתו, והדבר היחידי הנראה שם בלי שינאה זה כמה מבטי־תאווה בין המארחת לאחד האורחים.

והאורחים האלה מסבירים, שוב, יותר בדרך של אוירה מאשר בצורה ממשית, את היחסים בין בני הזוג.

והסוף הוא הדבר הנורא ביותר בכל הסרט. שוב גאות. הבית עוד בודד יותר ממה שהיה. האשה איננה. הבעל השתגע. הוא יושב על צוק, והוא בוכה.

„אגנס, איפה אתי" הוא שואל. מי זאת אגנס? איזו אשה שהיתה פעם? הוא לא אוהב אותה. זה ברור. הוא לא דיבר עליה אף פעם. ופתאום, כשהוא נשאר לבד, בתוך הגאות, מטרף, הוא זוכר פתאום איזו אגנס רחוקה, נשכחת. שהיתה לו פעם. ועכשיו אין לו שום דבר.

אמנות

האוויר

מלכודת לאינספקטור סטרלינג

תמר, תל־אביב; ארצות־הברית) אל תשאלו מה קורה שם, כי זה סוד. אף אחד לא יודע. אפשר לשאול, אולי, מדוע הנרי סילבה מסתכל לכל מיני מקומות במין עיני צפרדע דלוחות כאלה. אבל אין לזה תשובה.

מה הוא רוצה מהאנשים שרצחו את בנו, מדוע הם רצחו את בנו, מה הוא עשה להם ומה הם עשו לו. לא רק שאין על זה תשובות, אין על זה גם שאלות. עד כדי כך זה לא מעניין.

השאלה היחידה היא מדוע הבן־אדם לא קם בהתחלת הסרט ועוזב את האולם. התשובה: סרט אמנם אין שם. אבל מיווג־אויר נהדר יש.

יומן החדשות

* הסרט חמישה ימים בסיני כבר עומד להיות מוקרן, ואת הסצינה האחרונה שלו, מסיבה בדיסקוטק, גמרו לצלם רק החודש. כל־כך למה? משום שכשכל הצוות היה בארץ, הלך הבמאי לחפש דיסקוטק מתאים לצילומים. הוא הגיע לפרדיקה, עליה השלום, ומצא שהמקום נראה סנובי מדי. הוא הלך למנדי, עליה השלום, ומצא שהמקום צפוף יקטן מדי. הוא כבר ויתר על כל הסצינה הזאת, אבל בזמן עריכת הסרט התברר לו שאי־אפשר בלעדיה. לכן הוא מצא דיסקוטק ברומא, בדיוק לפי כל הדרישות שלו, הגודל המתאים, הסנוביות המתאימה, הוא אסף מהר גם כמה רומאיות מהרחובות הסמוכים, והסצינה הוכנסה לתוך הסרט הישראלי.

* העירום של מי יותר יפה, של **רינה גנור** או של בעלה, **ישראל פוליאקוב**? אפשר יהיה לברר את הבעייה הזאת בבירור, כשיוקרן הסרט המשותף שלהם לפני מחר. רואים שם את שניהם, זה מול זה וזה ליד זה, עירומים כל אחד לפי דרכו. הם לא מתביישים. „בשבילנו זה לא חדש. והצופים בטח כבר ראו דברים כאלה. אז מה יש להתבייש?"

איטלקיות בדיסקוטק ברומא

איפה אפשר לחפש?

נגד קשקשים

* מונע נשירת שער
* מחזק את השורשים
* ממריץ גידול השער

BIO tayalysin

מוצר איכות של מעבדות Tuya

אחרי שמדינות ערב קיבלו את החלטת מועצת הבטחון מיום 22.11.67 כבר מזמן אני שואל:

„על מה אנו נלחמים **עכשיו**? על מה נופלים חיילינו **עכשיו**?"

על יסוד מה קובעים אצלנו שקבלת דרישות ישראל (מו"מ ישיר, חוזה־שלום חתום וכו') על־ידי הערבים תביא את השלום יותר מהר מאשר קבלת החלטות האו"ם על־ידי מדינת־ישראל?...

ד"ר שמעון שרשבסקי, ירושלים
רח' בן יהודה 29

מכתב גלוי אל ראש הממשלה ואל שר החוץ

מדינת־ישראל, כידוע, חברה באו"ם בעלת זכויות מסויימות וחובות מסויימות, בהתאם לתקנון האו"ם, הצ'רטר.

מה הן המסקנות שאתם מוציאים מן העובדה הזאת בשביל המדיניות הישראלית? מה היא עמדתכם כלפי מוסדות האו"ם (העצרת הכללית, מועצת הבטחון וכו')?

אשר אורון, ירושלים, בית הכרם
ת.ד. 7475

תלוש הנחה לספרו של אורי אבנרי מלחמת היום השביעי

(כוחו יפה עד 31.7.69)

נא לשלוח לי ..... טפסים של הספר „מלחמת היום השביעי", במחיר מיוחד של 7 ל"י הספר.

אני מצרף סך ..... ל"י.

השם: .....

הכתובת: .....

ש

העולם הזה - כוח חדש

ביום ששי, 1.8.69, ב-8.30 בערב,
בקולנוע „סטודיו" (כיכר מוגרבי)

תתקיים אסיפה פומבית בהשתתפות

ח"כ אורי אבנרי
שלום כהן
נעם גלעדי

הפותח: הסופר ראובן קריץ
על הנושא:

נעשה להסתדרות

מה שעשינו לכנסת!

יורם ארבל

„מחפשים את קופידון"

תקליט „הד-ארצי"

הד-ארצי HED-ARZI

הופיע! הופיע!

גליון מס' 11

עולם המיסתורין

ירחון לפאראפסיכולוגיה ועופיה

מן התוכן:

* העשוי הזמן לזרום לאחור?
* לוחמה אסטרולוגית במלחמת העולם השניה.
* רזי הטלפתיה.
* קללת חמומיה.

להשיג בכל הקיוסקים

● בחיפה

ביום א' 27 ביולי, ב-8 בערב

פגישת פעילים

במועדון אסירי הנאצים לשעבר

רחוב ירושלים, פינת מדרגות הלל יפה (מול קולנוע „אורה").

● בעפולה

ביום ה' 31 ביולי, ב-8.30 בערב, בקולנוע „נווה אור"

אסיפת עם

בהשתתפות:

ח"כ אורי אבנרי
שלום כהן

הפותח: הסופר ראובן קריץ

במדינה

מנגנון

מע"י מעסיקה — הממשלה משלמת

אלברט מרציאנו הוא פקיד ממשלתי בכיר. מזה שנים מספר שהוא מכהן בתפקיד מנכ"ל כיר ועדת־הדיור המחוזית בדרום ובנגב — מאשדוד ועד אילת — במשרד־הפנים. את משכורתו הוא מקבל מקופת הממשלה.

למרות זאת יודעים כל הנזקקים לו, שאת מרציאנו אין לחפש במשרדי משרד־הפנים בבאר־שבע. הרוצה לפגוש אותו, יכול לע־שות זאת בבית מפלגת העבודה בעיר. שכן, זהו מקום עבודתו מזה זמן ממושך. בהיותו מזכיר המפלגה במקום, הוא טרוד בשליחו־תה עד מעל לראש, אינו מוצא פנאי לענייני משרד־הפנים. משום כך גם ביקש מרציאנו בזמנו חופשה ללא תשלום, אך סגן מנכ"ל משרד־הפנים סירב לאשר לו אותה.

התוצאה: מרציאנו ממשיך לקבל משכורת מן האוצר — ולעבוד בשביל המפלגה.

פשעים

הרועה התוקפן

עד מעצרו האחרון היה חימל עיסא פורץ — ואף זה לא מבין המעולים שבחבורה. לרוב היה פורץ למכוניות בלבד, ובעיתות דחק היה גם מכייס. אולם את רוב זמנו בילה מאחורי סורג ובריח.

לאחר שיצא ממעצרו האחרון, התיישב לו עיסא בבית־קפה בשכונת־התקוה, והחל מ־גולל צרותיו בפני חבריו. הציע לו אחד מידידיו עצת ידיד נאמן — להחליף מיק־צוע. המיקצוע החדש עליו המליץ היידיד: ליהפך לאפוטרופוס של איזו בחורה.

החוצה אל הכביש. עיסא שמח על הרעיון, ולפני שיצא שבוע ימים כבר היתה לו בחורה שעבדה למענו, הביאה לו כסף מדי לילה בלילו. עיסא ראה כי טוב, החל משחק קלפים, מכבד את החבר'ה במשקאות, ובכלל חי על רמה, ואילו לחברתו המ־פרנסת השאיר בקושי כמה לירות לסיגריות.

כך נמשכו העניינים במשך חודש ימים, עד שהבחורה התחילה חושדת שעיסא אינו חוסך כלל את הכסף, שהיא מרוויחה בעמל כה רב, לצורכי חתונתם. יתירה מזו, גם גונבה שמועה לאוזנה שעיסא שם עינו ב־אחרת. לפיכך התייצבה בפניו הנערה ערב אחד, הודיעה לו שהיא לא יוצאת לעבודה. עיסא המופתע ניסה לשכנעה בדיבורים יפים, בארוחה טובה — אך מאום לא עזר. לא רוצה לעבוד, ודי, היא הזמינה מונית באמצע הויכוח, ונכנסה לתוכה.

עיסא קפץ לתוך המונית בשנייה האח־רונה. עתה היה כבר מעוצבן. הוא החל לאיים עליה, אך שום דבר לא עזר. אז נתקף עיסא זעם פיתאומי: הוא פתח את דלת המכונית בתנופה — והעיף את הנערה החוצה לכביש, תוך כדי נסיעה.

במצב זה מצאה אותה ניידת המשטרה. עיסא עצמו נעצר לאחר שעתיים, והשבוע נוכח, כי מותר מיקצוע רעיית־הזונות מן הסריצה — אין: שוב מצא עצמו מאחורי סורג ובריח, כמו בימים הטובים.

בינתיים — לעשרה ימים בלבד.

משפט

הסכם זה הסכם

נאוה ודויד מלמד היו זוג מהשמיים. דויד היה, עד לפני שנה, המציל בבריכת גורדון בתל־אביב, מקום בו לטשו אליו עיניים כל בנות הטיפשעשרה. נאוה, על אף שהיתה רק עקרת־בית, לא נפלה ביופיה מבעלה התמיר והשרירי, משכה תשומת־לב בגיזרתה החסר־בה להפליא, ועיני השקד הנהדרות שלה.

אולם, על אף שלזוג היפהפה נולדה ילדה — שירשה את יופייה מהוריה — לא הצ־ליחה המשפחה להחזיק מעמד בצוותא. לפני שנה התגרשו השניים.

נאוה הסכימה לקבל 90 לירות לחודש כ־דמי־מזונות עבור הבת, וכל הוצאה נוספת התחייבה לשלם מכיסה. מייד לאחר הגירו־שין נסע דויד לקליפורניה, שם קיוה למ־צוא את אושרו ועושרו מחדש.

אולם במקום זאת מצא דויד את עצמו, לפני כמה חודשים, בכלא. הוא נשפט על החזקת סמים מסוכנים, נידון לשנת מאסר.

התהפכו היוצרות. גורלה של נאוה היה טוב יותר. היא הפכה לדיילת באל־על ולנערת־זוהר מבוקשת בדיזנגוף. עד שלפני חודשיים החליטה ש־90 הלירות בהחלט אינן מספיקות לגדל ילדה שהגיעה כבר לגיל ארבע. היא הגישה בקשה לבית המשפט ה־מחוזי בתל־אביב להגדיל לה את המזונות ל־300 לירות, בטענה שאולצה בשעתו לח־תום על ההסכם של 90 הלירות רק כדי לקבל את הגט שבו היתה מעוניינת, עקב יחסו האכזרי של בעלה כלפיה.

בייצגו את הבעל, טען עורך־הדין צבי לידסקי בפני בית הדין, שאין להגדיל מזו־נות לפי החוק, אלא אם הוכח שצרכיה של הילדה גדלו ומצבו של הבעל ויכולתו מצ־דיקים זאת. במיקרה זה, טען, המצב הפוך. בעת חתימת ההסכם לא עבדה נאוה, היתה סמוכה על שולחן בעלה, שעבד אז כמציל בעיריית תל־אביב. ואילו כיום יושב הבעל בבית הסוהר — ונאוה, לעומת זאת, מרוויי־חה בדיילת 450 לירות נטו ועוד 200 דולר.

השופט לא רק קיבל טענה זו, אלא אף חייב את האשה ב־100 לירות שכר טירחה.

תמונת השבוע

צילום זה נעשה במרכז תל־אביב, ברחוב יהודה הלוי, שניות מספר לאחר שמונית וקטנוע־עם־סירה התנגשו. רוכב הקטנוע, זאב אוקסמן, נפצע קשה, והנוסע שהיה בסירה, שלמה גרברסקי (65), נפצע אנושות ומת מפצעיו. הוא נראה בתמונה זו מייד לאחר התאונה הקטלנית.

רחל מרחלת על כל העולם

שתי נשים

אשתו הראשונה בגדה בו עם ידידו הטוב ביותר, ואז הוא הכיר את אשתו השנייה.

כשהוא התגרש מאשתו הראשונה, כבר היה הרומן בינה לבין ידידו בל־תי ניתן להפסקה, וכן גם הרומן בינו לבין אשתו החדשה.

זמן מועט לאחר מכן הוא התחתן עם אשתו השנייה: יפהפיה, צעירה, מק־סימה.

חמש שנים הם חיו יחד בתל־אביב. הוא הצליח בקריירה שלו כאמרגן ו־בעסקים; היא עזרה לו וגם גידלה את בנו מנישואיו הקודמים.

בשנה האחרונה נדמה היה לה שהוא בוגד בה. היא החליטה לעזוב אותו.

הפירוד נמשך כמה שבועות ואחר־כך העניינים התבהרו. השניים חזרו האחד אל השנייה ועכשיו רואים אותם יושבים בבתי־הקפה שליד ביתם, ר־משחקים יחד בשלווה והרמוניה מיש־חקים חברתיים שונים.

אדם ריאלי

כשעורך־הדין **עקיבא נוף** חזר מהמיטה של **ג'ין לנון** ויוקו אונו ארצה, הוא היה בטוח שכבש את הקהל לבחירות ה־באות.

ככה לימדו אותו מוריו מהמרכז ה־חופשי. אמרו לו שהבן־אדם צריך להתפר־סם בכל מחיר ובכל צורה, והוא בחר לע־שות את זה במיטות הנכונות והיה בטוח שעכשיו עתידו מובטח.

כשהתחילו לסדר את המועמדים של ה־מרכז החופשי לבחירות, סידרו אותם קצת לפי השם וקצת לפי היופי והמראה החיצו־ני, ולעקיבא נוף היה מגיע לפי כל זה מקום די ריאלי.

כי עקיבא הוא לבטח גבר יפה — ופיר־סום ושם כבר רכש לו, כאמור.

אבל אז התברר לו שהוא דווקא שכב ב־מקום הלא נכון, בזמן הלא נכון. החלטי שבעקבות השכיבה הזאת הוא ירד לאחד ה־מקומות האחרונים, אם בכלל.

נערת המקהלה

הסולנית המפורסמת ביותר של מק־הלת צדיקוב, נעמי לוי, הלכה להדריך בנוער העובד, ונעלמה מחיי המוסיקה בארץ.

הסולנית השנייה של הלהקה, זהבית גוטמן, עזבה את הלהקה — אבל לא את המוסיקה. היא מקימה עכשיו צמד

זהבית ויהושע

עם ידיד ישן שלה, ששר יחד איתה במקהלה: יהושע דוד.

אבל שום סיפורי אהבה ועניינים רו־מנטיים. משום שרק לפני חצי שנה נישׂ־אה זהבית לגיורא, קיבוצניק מבית אורן. השבוע היא הוציאה אותו מחקי־בוץ, כצעד ראשון בקאריירה שלה.

שיחה ידידותית על אהבה

יש שעות בהן האנשים חיים את חיי־האהבה שלהם. אבל מכיוון שיש גבול לכמה שהבן־אדם יכול לחיות, אז יש גם שעות שבהן רק מדברים על חיי־האהבה.

באחת השעות הנעימות הללו, בשעה מ־שעות אחרי־הצהריים המוקדמות, ישבו נע־רת־השעשועים **רינה רמון** ונער־הדיסקו־סקים **רפי שאולי** בקפה קליפורניה, ו־שוחחו שיחה ערבה על ענייני אהבה.

קינן

השיחה התחילה כאשר נעצר לידה ידיד־נעורים של רי־נה, ואמר לה: „מה זה שמעתי עליך? לא הייתי מאמין עליך!" עד שהספי־קה להשיב לו תשו־בה, הוא כבר לא היה שם, והיא חיפ־שה מישהו אחר לע־נות לו, ומצאה את רפי שאולי.

„בגללכם אני לא יכולה להיראות ברחו־בות," היא פתחה בשיחת האהבה של אחרי־הצהרים, „כל מה שאני עושה — תיכף כל העיר מדברת על זה."

רפי, שהוא אדם חביב מטבעו, ענה לה באותה חביבות בה היא פתחה, וטען בפניה שאילו היתה מפסיקה לסחוב לכל הגברים בעיר את הנערות ואת הפילגשים שלהם, אולי היו מפסיקים לדבר עליה.

מי שמכיר את רינה יודע, שהיא לא יכולה לשתוק על דברים כאלה. ה„קונטרה" באה מייד ללא היסוס.

אז היא שאלה אותו מתי הוא הפסיק לע־שות כל מיני מעשים. אז הוא שאל אותה, מצידו, אם אפשר לשאול ממנה לכמה זמן, לשימוש זמני, את הפילגש שהיא כבשה מהחבר שלו. ובעוד הם משוחחים שיחה כ־זאת נעימה על הא ועל דא, התאספו סביב שולחנם בקליפורניה המוני סקרנים, בעיקר ילדים ובני־נוער. רפי ביקש מרינה, בשפה יפה, לסתום את הפה.

מובן שזה גרם בדיוק להיפך. במקום לע־שות מה שהוא ביקש ממנה, היא דווקא חז־רה על כל הפרטים שנאמרו בשיחה, ביתר פירוט, ובקול רם יותר.

ליד אותו שולחן ישב באותה שעה **עמוס קינן**, שגמר זה עתה לשוחח עם **אורי זוהר**, ונשאר לסיים את הקפה שלו. הוא התערב בשיחה, וביקש מרינה לשתוק.

רמון

זה לא עזר. אז הוא הרים סנדל ו־ביקש עוד פעם ש־יהיה שקט. זה רק הגביר את הצעקות, אז הוא העיף את הסנדל וכיוון אותו בדיוק לפה הפתוח שהמשיך כל הזמן להפיק את מרגליו־תיו. ואז הבינה רי־נה שהגיע הזמן ל־עבור מדיבורים ל־מעשים, והיה לה גם על מי לעשות את זה. היא לקחה כוס ושברה אותה על ראשו של עמוס קינן. עמוס קינן לא הגיב.

היא לקחה עוד כוס ושברה אותה שוב על ראשו. הוא נפצע — אבל לא זז. היא לקחה את החרדל שהיה מונח על השולחן, ושפכה אותו עליו. שום תגובה. היא ניסתה עוד קצת לקלל ולצעוק, גם זה לא עזר. אז היא לקחה את כל השולחן והפכה אותו על כל יושביו.

רק אז קם עמוס בשקט, קרא למלצר, שילם את הקפה והלך לו הביתה.

המתבלטת

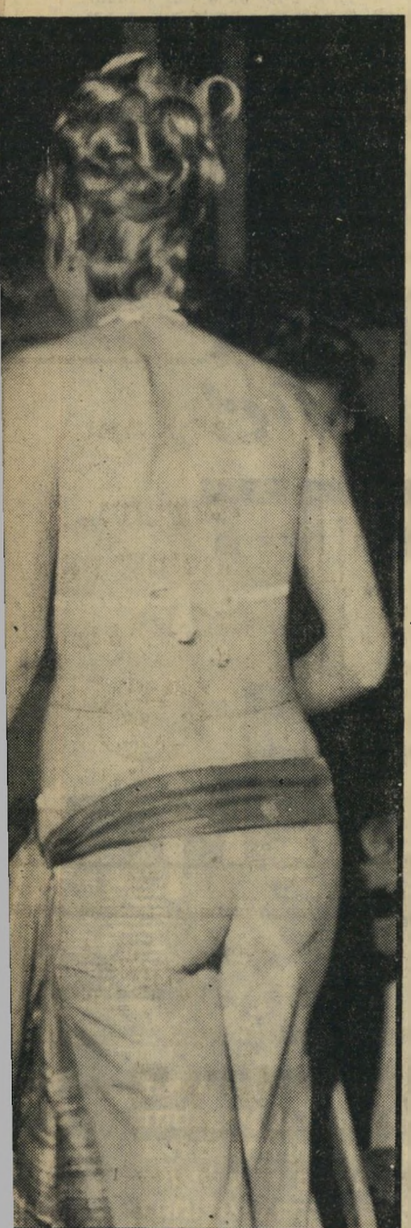
כל זה היה ראש, כמצופה, ועל הראש היה דבר מוזר מאוד, שיער ורוד לגמרי, בלי שום בתמים טבעיים של שום צבע אחר כלשהו.

בתחרות הספרים שנערכה במועדון כליף ביום שני האחרון בלטו כל מיני תופעות. בלטו האפים של הדוגמניות, בלט חזה של בחורה אחת שיצא לה מתוך הבטן ולהיפך, בלטה בטן אחת שהיתה מונחת דווקא על החזה, ולא ברור איך הגיעה לשם. כן, שלא לשכוח, בלטו גם התסרוקות שהיו מונחות בזהירות רבה על ראשי הבחורות — ואשר היה את מוקד האירוע.

היו כל מיני תסרוקות. היו תלתלי בוקר ותלתלי ערב. לבוקר היה בעיקר שיער שחור, ולערב היה בעיקר שיער בלונדי, עם הרבה נוצות. היו כאלה עם חלות על ה־ראש, והיו כאלה עם תפוחים על הראש. הספרים ישבו בצד וחזו במעשי ידיהם להת־פאר, בחזות נפוחים מגאווה.

והיה להם על מה להתפאר. ספרים מיק־צועיים אלה השקיעו את כל כישרונם ואת כל היידע שרכשו בפאריז — בתסרוקות אולטרה־והיפר־מודרניות. ואמנם, רבות מן התסרוקות היו מרשימות באמת. כל אשה, או כל פאה גוכרית, המכבדת את עצמה, תעניד על ראשה יצירה אחת לפחות של אמנים אלה.

והנה פתאום נעצרו כל הנשימות. על ה־במה עלתה תסרוקת ערב שלא היתה דומה לשום תסרוקת שקדמה לה. התסרוקת הזאת התחילה מהרגליים, שהיו מכוסות במכנסיים בצבע העור, עד שאי אפשר היה לנחש אם באמת הרגליים מכוסות במכנסיים או שה־מכנסיים מכוסים ברגליים. מעל למכנסיים היה שטח ריק לגמרי, ורק מעל לזה היתה חזייה, שלא ברור במה היתה ממולאת. ועל זו היתה **אלונה איינשטיין**. היא הח־ליטה להופיע בתחרות הספרים, והבינה ש־אין לה מה להתחרות עם כל בנות השש־עשרה שם, ועל כן היא מצאה סיגנון חדש ומיוחד, לדבריה.

אלונה

פירסום

השבוע היה בית־הדין הרבני מפורסם מאוד, כי הוא היה מלא פירסומאים. בתחילת השבוע ביקרו בו יעל ברגן־היים־ישי־שרז ובעלה הפירסומאי יצחק שרז. הם נכנסו לשם יחד ויצאו כל אחד לחוד, לאחר שש שנות נשואין, מהן חיו שלוש בנפרד.

בסוף השבוע ביקרו שם הפירסומאי שלמה אבוטבול ואשתו בשלושת ה־שנים האחרונות. ז'ורז'ט. גם הם יצאו משם בנפרד.

במדינה

אמנות

הקצין־המורה־

הצייר־הדתי

כשהיגרו הזוג למדן ושלושת בניהם ל־עיר בוסטון, ארצות־הברית, בשנת 1954, ידע הצעיר בבנים, אריה, שהיה אז בן 10, שהוא ישוב אי־פעם לישראל. בינתיים, המ־שיך ללמוד עברית בבית־הספר ישיבת רמ־ב״ם, והתמסר במקביל ללימוד לא מקובל כל כך בין תלמידי ישיבה — לציור.

לאחר שסיים את התיכון, החליט אריה סופית שעתידו אינו להיות רב או גבאי ב־בית־כנסת — אלא צייר. הוא נרשם לקולג׳ לאמנות, למד ארבע שנים ציור. יחד עם זאת המשיך ולמד גם בבית־מידרש למורים בבוסטון. וכך, לאחר ארבע שנים, זכה ב־תארים בשני המוסדות — והחליט שהגיעה השעה לשוב ארצה. ב־1966 חזרה משפחת למדן לישראל, ואריה, שסירב להשתחרר מ־צה״ל בתואנה שהוא דתי, התגייס מייד. הוא התייחס לפעילותו בצבא במסירות רבה, ו־כעבור זמן קצר יחסית היה כבר אריה למ־דן מהישיבה בבוסטון לסגן למדן, עוזר קצין חינוך של פיקוד מרכז. וכל אותו זמן, המשיך כמובן לצייר.

מתנת־יום נאה. באחד הימים ראה אחד ממפקדיו את ציוריו והתרשם מהם. הוא הציע לאריה לערוך תערוכה בבית־החייל. אריה היסס, אך הסכים לבסוף. כעש־רים עבודות שלו, רישומים וציורי שמן, ניתלו לפני כשבועיים באולם הכניסה של בית־החייל בתל־אביב.

אריה ואשתו — ילידת קנדה, אותה פגש בכינרת דווקא — ניצבו ערב ערב ליד ה־תמונות, הקשיבו לביקורות — וגילו לשמ־חתם שהן חיוביות. פה ושם החלו אנשים לשאול מי הוא הצייר, ולהתעניין במחירים. תוך כמה ימים הוצמד כבר למרבית הציורים הפתק האדום, שפירושו: התמונה נמכרה. יומיים לפני סיום התערוכה זכה אריה למח־מאה הגדולה ביותר שלו: הציירת עמליה ארבל, מנהלת הגלריה הקיבוץ ים, באה, ראתה, התרשמה — וציוריו של אריה ילקחו על ידה בחודש הבא לגדולי המוזיאונים ב־ארצות־הברית, שם היא עומדת לקיים תע־רוכות של מיטב אמני ישראל.

היתה זו מתנת סיום נאה לסגן המזוקן, לרגל שיחרורו הקרוב מצה״ל וכניסתו ל־חיים האזרחיים. כמובן — כתור מורה ל־אמנות בבית צעירות מזרחי.

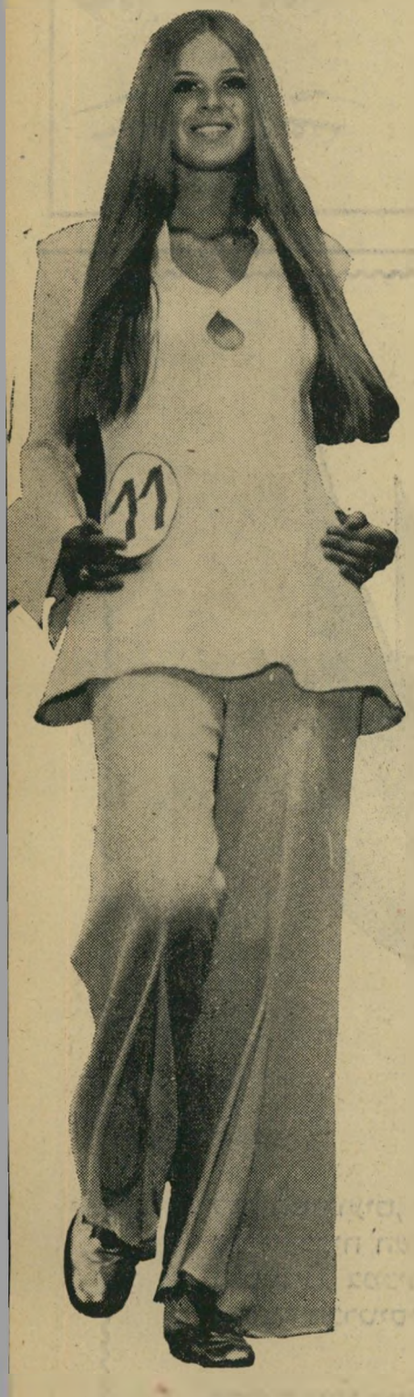

צייר למדן, ציורו ואשתו
— ידע תמיד שישוב

עירית לביא זכתה בפעם השנייה בחייה בכתר - והיא עדיין רק

תלמידת תיכון

יש נערות שנולדו להיות חכמות, יש שנולדו להיות עסקניות, ויש שנולדו להיות עקרות־בית — אפורות פחות או אפורות יותר. עירית לביא נולדה להיות מלכה.

לתלמידת־התיכון בת ה־17 יש פנים נהדרות, שיער בלונדי הגולש לאחור כמעט עד למותניה, עיניים ירוקות, מידות של 92—60—93, ו־176 ס"מ גובה. עם נתונים כאלה, כמובן, אי־אפשר פשוט שלא להיות מלכה.

ואכן, השבוע נבחרה עירית, לאחר שזכתה בתחרות, לתואר מיס אלגאנס 1969.

לא היה זה הכתר הראשון שלה. עוד לפני שלוש שנים כבר החליטו כל החברה בבת־גלים, מקום הולדתה, שהיא צריכה להיות מלכת־המים. היא היתה הכי יפה בשכונה, השחיינית הכי טובה, ורקדנית מצויינת.

★ ★ ★

אחר שסיימה את העממי, נרשמה עירית ללימודי תיכון בבית־הפקיד. היא זכתה להינות מהדרכתו הבלעדית של אחיה, כתוצאה, היא כיום שחקנית באולינג מצטיינת, רצה למרחקים קצרים טוב מאוד („מה הפלא," מתלוננים החברה, „עם כאלה רגליים ארוכות!") ומשוגעת לסקי־מים.

את ימיה היא מבלה בלימודים, את לילותיה בדיסקוטק. אחרי הדיסקוטק היא קופצת בדרך כלל לשחיית־לילה מרעננת.

בלונדית זוהרת עירית בת השבע־עשרה, בעלת שיער בלונדי ארוך, אותו גידלה במשך שלוש שנים, מושכת תשומת־לב בכל מקום בו היא נראית — והיא נראית כדוגמנית או שחקנית קולנוע סקנדינבית.

כדוגמנית עירית מצליחה לעורר את הרושם שיש לה ותק רב במיקצוע — היא מרחפת על המסלול בצעדי ריקוד קליליים, קיבלה לאחרונה הצעות מכמה בתי־אופנה.

עם החבר הטרי עירית מרבה לבלות בחודש האחרון עם נתן הירש, הכדורגלן המצטיין, שהיה עד כה חברה של חוה לוי, מלכת היופי האחרונה.

היא הספיקה כבר רבות ב־17 שנותיה: שני כתרים, ביקורים בסאן־רמו, מינכן, מונאקו. לאחרונה הספיקה גם לרכוש לעצמה חבר חדש — את נתן הירש, שחקן הכדורגל של מכבי חיפה — שהיה החבר של מלכת היופי הטרייה, חווה לוי. בגלל זה זכה הירש בחיפה לתואר „מלך המלכות."

★ ★ ★

עירית, הנהנית מיופיה בגלוי וללא תסביכים, ומקבלת ביסורי אהבה את הריקות האינסופיות אחריה ברחוב, מתכננת לנצל את כרטיס הטיסה לפאריז, בו זכתה בתחרות מיס אלגאנס, בעוד כחודשיים. תוכניתה: לבלות שם ולכייף. כשתחזור ארצה, תסתער במרץ על הלימודים. כשנשאלה השבוע אם היא אוהבת כל־כך את כל התחרויות והבחירות האלו, השיבה: „אני כמו חברת־כנסת: כשיש בחירות — אני רצה."

איך לשנות את צורת העיניים

בין אם את יפה או מכוערת, צעירה או מבוגרת — תמיד עיניך הן אלו המהוות את נקודת־המוקד בפנייך: הן המ־דברות, הן המביעות, הן החלק החי שבך. כבר נאמר לא פעם בעבר כי העיניים הן המדיום מספר אחד של האשה האמיתית.

בקיצור — הן הכל. יועצת־היופי של הנה רובינשטיין מייעצת לך בזאת איך ל־שנות, במידת הצורך, את צורתן, כדי להס־תיר ליקויים ולהבליט יתרונות.

● עין בולטת מדי. זיכרי תמיד את ה־כלל: צבע כהה מעמיק, צבע בהיר מבליט. בהתאם, מישחי צללית כהה על העפעף העליון, סמוך לריסים, וצללית בהירה, לב־נה אפילו, מתחת לגבה.
לעיניים עמוקות — בדיוק להיפך.

● עין עגולה מדי: האריכי אותה על־ידי קו של eye liner לכיוון הרקה.

● עין קטנה מדי: הגדילי אותה על־ידי הדגשתה ב־eye liner מודגש.

● עין מוארכת מדי: קו מתאים של eye liner מהזוית הפנימית של העין, מתמשך ומתעגל במרכז, ושב ונעשה צר לקראת הזוית החיצונית של העין.

המכביה ה־8 בישראל

טכס פתיחה חגיגי ביום ב', י"ג באב תשכ"ט

28.7.69, בשעה 6.30 בערב באצטדיון רמת־גן

הבטח כרטיסך לטכס הפתיחה עוד היום.
כרטיסים להשיג בכל משרדי הכרטיסים • הפצה ראשית: רוקוקו

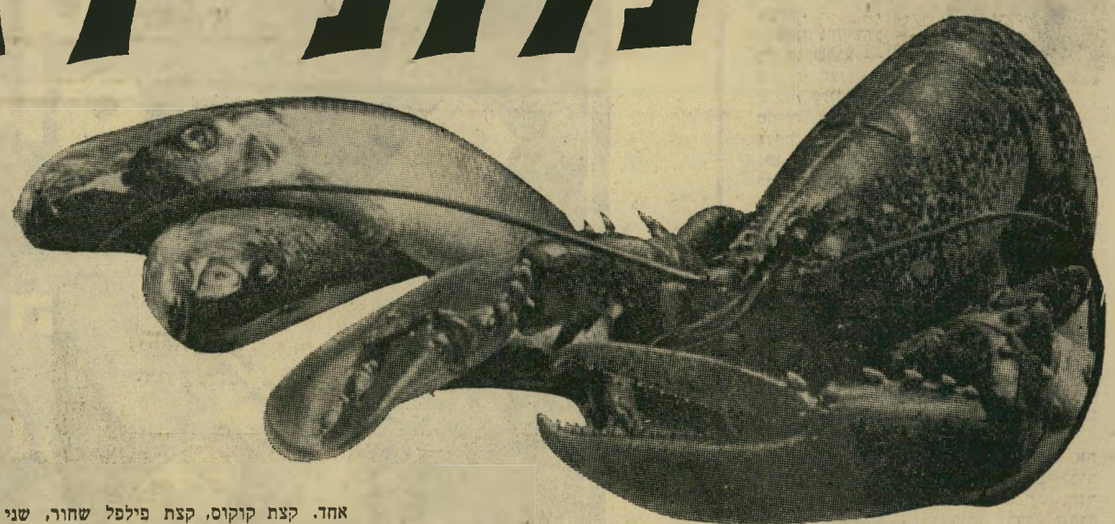
לכל האירועים, התחרויות והמשחקים של המכביה השמינית ניתן להשיג כרטיסים, במכירה מוקדמת, בכל משרדי הכרטיסים.

פרטים ניתן למצוא בלוחות המודעות העירוניים.

טבלת משחקים מעודכנת ומפורטת תהיה בתוך התוכניה אשר תמכר בטכס הפתיחה.

הישראלים, למרות שהם עם לחוף ימים ישכון, אינם ימאים בדמם, והישראליות, שכל אוצר דגת-הים מונח לפיתחן, אינן יודעות כמעט מאומה על מטעמי הים. חמישה אשפי-דגים מפורסמים — ז'נט ממסעדת „ז'נט" ביפו, מוסה מ„מסעדג" בחיפה, שף ניקולאי ממלון „תדמור" בהרצליה, אלתר טוק ומסעדת „שלדג" גם היא בתל-אביב — מגלים לך הפעם כמה ממתכוניהם. אם מתכונים אלה מביאים אליהם לקוחות מכל קצות הארץ, אין כל סיבה שלא יביאו לך שפע מחמאות.

מזל דגים

„שלדג"

● קאלמריס עם שרימפס

מרתיחים שמן במחבת עמוקה, מצפים קאלמאריס בקמח, ומכניסים לשמן הרותח. אחר כך מכניסים לתוך השמן שרימפס. בתום הטיגון מגישים יחד עם צלחת רוטב מיוחד, עשוי ממיונז עם יין סוקאי מתוק, קטשאפ וכמה טיפות טברסקו.

„מסעדג"

● דג ביין

הכיני לך דג לוקוס רחוץ היטב. הרתיחי יין עם בצל ושום, מעט חמאה ושלושה עלי דפנה. כשזה ירתח הכניסי פנימה את

(המשך בעמוד הבא)

אחד. קצת קוקוס, קצת פילפל שחור, שני חלמונים, שלושה חלבונים, שתי ביצים קשות, קצת קרפס מגורד, עלי דפנה, קצת אגוזים ושקדים, פירורי לחם, מלח.

אופן ההכנה: רחצי את הדגים, חתכי ל-

לימון, ועל זה — את הרוטב שהכינות. קשטי בזיתים שחורים, שמיר קצוץ ופלחי לימון. הגישי צונן, כמנה ראשונה.

שף ניקולאי

● „אלמוגית"

נתח דגים במין תפוחי-עץ גאות. כמות (ל-4—5 איש): 1 ק"ג דג, שני לימונים, שני בקבוקי סיידר גאות, מלח, פילפל לבן, 30 גרם מרגרינה או חמאה, 50 גרם קמח, שתי ביצים, 50 גרם שמנת, חצי קילו תפו"א.

אופן ההכנה: חתכי דג פרידה לנתחים יפים ושווים בגודלם. תבלי במלח, פילפל לבן, מיץ לימון ומעט סיידר. אחר כך אדי בצל קצוץ דק, מבלי שישחים. על הבצל הזה את משטחת את הדגים, ומוסיפה מעט ציר דגים (מיץ לימון, סיידר, מלח ופילפל מבושלים יחד עם עצמות הדג). כסי בנייר פרגמנט, ורככי על להבה קטנה או בתנור בחום בינוני כ-15—20 דקות. הגישי את סמיכות הנוזל במעט רביכה, והשלימי ב-Liason (חלמונים עם שמנת), פזרי פטרוזיליה קצוצה, טפטפי קטשאפ, והגישי עם עיגולי תפוחי-אדמה מבושלים היטב.

ז'נט

★

● קוקטייל דגים „מעדני"

הכמויות הדרושות ל-4—5 איש: 250 גרם פילה, חצי אבוקדו, שלוש ביצים קשות, ציצנצת טחינה, 150 גרם מיונית, רבע כוס ברנדי, חצי ראש חסה, שני לימונים, שמן צלפים (ספרס), שני מלפפונים כבושים, חזרת, וציר-דגים (ציר-דגים יכלול מלח, פילפל, רוטב טבסקו, קטשאפ, עלי דפנה, פילפל אנגלי, חומץ יין, בצל וגזר).

אופן ההכנה: בשלי את הדג בציר-הדגים וקררי. הכיני רוטב מהטחינה, כשהיא מדוללת במיץ-לימון ומים, הוסיפי קטשאפ, חזרת מגוררת, את התבלינים ואת הברנדי. פירשי עלי-חסה נקיים, שימי עליהם את הדג כשהוא מעורב בביצים הקשות, הצלפים, המלפפונים והאבוקדו. צקי על כל. זה מיץ-

ז'נט

● קציצות מדג שמן

הכיני 1 ק"ג דג, ביצה, רסק עגבניות, פטרוזיליה, מלח ופילפל.

צורת ההכנה: טחני את הדג, לאחר שהוצאת ממנו את העצמות. הוסיפי שום, פטרוזיליה, מלח, פילפל וביצה. עשי מכל זה קציצות ארוכות, וטגני.

עכשיו הכיני את הרוטב: המיסי את רסק-העגבניות במים, הוסיפי קצת סוכר, מלח, לימון ופילפל. הרתיחי. כשזה ירתח, הכניסי לתוך זה את הקציצות למספר דקות.

★

● מנה קרה מדג מוסה

הכיני לך 1 ק"ג דג, שום וקצת חומץ.

צורת ההכנה: חתכי את הדג לפרוסות. טבלי אותן בקמח-מצה וטגני.

הכנת הרוטב: כתשי שום, הוסיפי לו מים וחומץ, והרתיחי. כשירתח, הכניסי את פרוסות הדגים המטוגנות ותני להם לרתוח ל-מספר דקות. אחר כך סדרי את הפרוסות על צלחת שטוחה והגישי כשהן קרות.

★

● מרק דגים מבורי

הכיני 1 ק"ג דגים, בקבוק יין לבן, סלרי, שמיר, קרפס, פילפל, קינמון, קוסברה, לימון ושתי קופסאות רסק-עגבניות.

צורת ההכנה: בשלי את הדג בשלמותו. כשהוא נהיה רך, הוציאי ממנו את העצמות. עכשיו הרתיחי את היין עם כל התבלינים והירקות שהכנת. כשזה רותח, הכניסי את הדג פנימה כשהוא חתוך לחתיכות, ובשלי מספר דקות על אש קטנה. הגישי לוהט.

אלתר

● גפילטע פיש נוסח אלתר

הכמויות הדרושות: קרפיון — 700 גרם. סרדינים, בורי וברבוניאס — 250 גרם כל

חתיכות, וטחני פעמיים. הוסיפי את התבלינים עם שני חלמונים ושתי ביצים קשות. ערבבי יחד.

הקציפי את שלושת החלבונים והוסיפי, הכניסי למקרר לחצי שעה. הכניסי לסיר מים בכמות שתכסה את הדגים, והוסיפי עלי דפנה, פימנטוס, בצל וגזר חתוכים דק, שורש פטרוזיליה ושיני שום אחדים עם קליפותיהם. הכניסי לתוך הסיר את הדגים, ובשלי

על אש קטנה במשך שעתיים.

המיפלצות שלי

מיבצע אוטובוס מספר חמש היה מסובך לא פחות ממיבצע **אפולו 11** — ואת עצבי הוא ערער הרבה יותר ממנו.

כמה חודשים שדנה עושה לי את המוות שהיא רוצה כבר לנסוע באוטובוס לבדה. מה זאת אומרת, אחרי החופש היא נכנסת לכיתה א', ואסור לה? מה היא, תינוקת?

מאחר שלא ראיתי שום דרך לסתור הגיון-ברזל זה, החלטתי להיכנע. ניסיתי רק לדחוק את הקץ כמה שאפשר. בהתחלה שלחתי אותה למסלול הקפי סביב כדור-הארץ, כלומר, הלוך וחזור בקו חמש, בלוויית אחיה הבכור. כתום המסע דיווח לי אריק, בסודיות שהקסנה ניסתה לשחד אותו שיסתלק מהאוטו ושישאיר אותה לבד. אז הבנתי לראשונה כי הילדה מתכוונת ברצינות.

כיוון שכך, שלחתי אותה לסיסת-חלל מאויישת שנייה בלוויית אחותה. לאחר שזו עברה בהצלחה, הגענו לשלב ההינתקות והתצמדות בחלל: דנה ואחותה עלו לאוטובוס בנפרד, רוני ראשונה, דנה שנייה. רוני לא דיברה מילה, שילמה בשביל עצמה בלבד, וצפתה בשקט מבפנים כיצד דנה משלמת, מקבלת כרטיס, ונכנסת פנימה. א-בראבו.

לאחר ששלבי הניסויים המוקדמים עברו בהצלחה, לא נותרה לי ברירה אלא להרשות לה לנחות בכוחות עצמה. וכך, בבוקר היסטורי אחד, הלבשתי את הגברת הצעירה חגיגית, הכנסתי לארנקה האדום המבריק חצי לירה, ושיגרתי אותה לבית הסבא וה-סבתא. השעה היתה תשע בבוקר. התוכנית היתה, שכאשר היא תגיע ליעד, עליה לשדר על הצלחת סיום המיבצע, באמצעות הטלפון.

הנסיעה מביתנו לבית הסבתא היא עניין של חצי שעה. השעה היתה 11 כאשר הגיע הטלפון מדנה. מה שעבר עלי בין תשע וחצי ל-11, לא עבר על נשות האסטרונאוטים כשבעליהן נעלמו מאחורי הירח.

„למה זה לקח כל-כך הרבה, ילדה?" ש-אלתי כשאני מתאפקת לא לצרוח.

„אני ביקשתי מהנהג שיגיד לי בשדרות נורדאו," דיווחה התיירת על הרפתקאותיה בג'ונגל האספלט. „אז הוא אמר שבסדר, ובסוף, כשכל האנשים ירדו מהאוטו, הוא ראה אותי ואמר לי: ‚אוי ואבוי, ילדה, שכחתי ממך בכלל. מה יהיה?' אז אמרתי לו: ‚ניסע בחזרה, ואז תגיד לי.' אבל שלא תשכח שוב פעם,' אז הוא אמר שטוב, אבל אני אמרתי לו שכבר שאני אשב על-ידו ואזכיר לו כל הזמן, והוא הסכים, וככה היה

טיסת-החלל הראשונה של דנה

באמת. כל פעם שהוא עצר, שאלתי אותו אם הגענו, עד שבסוף הוא אמר שכן, ואז ירדתי, ואפילו לא הייתי צריכה לשאול אנשים איך ללכת, תיכף ראיתי איפה אני, וזה הכל. זה היה נורא פשוט — את רואה?"

מזל דגים

(המשך מעמוד 31)

הלוקוס בצורה שיהיה מכוסה כולו ביין, והמשיכי להרתיח למשך רבע שעה, כשאת הופכת אותו מצד לצד מדי פעם.

★

● בטחינה אוריינטל

ניקולאי

הכיני שתי כפות טחינה, לימון, שום, בצל מטוגן היטב ו־צנובר.

טגני את הדג — כל דג שהוא — עד שיהיה חצי מטוגן. שפכי עליו את ה־טחינה כשהיא חצי דלילה, עם התבלי־נים שהכנת כבר קודם לכן. הכניסי לתנור למשך עשר דקות.

★

● ששליק דגים ברוטב קארי

זמן הכנה: שעתיים וחצי. זמן הבי־שול: 25 דקות. חומרים ל־4—6 איש: 1 ק"ג בקלה פרוס לפרוסות, שני פלחי שום, שני בצלים גדולים, כוס לבן או יוגורט, מלח, פילפל, חצי כפית אבקת קארי, חמאה ופטריות שמפיניון.

חתכי את הדגים לקוביות, כתשי את השום דק, דק, והכניסי את שניהם לסיר מים למשך עשר דקות, כדי שהדג יספוג לתוכו את ה־שום. בינתיים הכיני את הרוטב: כתשי את הבצל עד דוק, וערבבי אותו עם הלבן או היוגורט, המלח, הקארי, וה־פילפל הלבן. הוציאי את קוביות הדג מ־המים, שיטפי אותן, וטיבלי אותן ברוטב שהכינות. השאירי אותן שם למשך שעתיים. אחר העלי את הקוביות על שיפו־דים, יחד עם חתיכות פיטריות. עטרי בחתי־כות בצל, מרחי בחמאה, והכניסי לגריל. הגישי עם פלחי־לימון ופטרוזיליה.

מוסה

★

● סרטן בגבינה

מלאי סיר במים, בתוספת לימון ובצל, ובשלי בו את הסרטן במשך כעשר דקות. אחר קלפי את הסרטן, שיטפי אותו היטב מהחול, חתכי לחצאים, ובשלי אותו שוב — הפעם ביין ושום. אחר הכניסי לתנור, ומרחי עליו גבינת פרמזן או גבינה צהובה אחרת, שמץ חמאה ועגבניה.

★

● סרטן נוסח מילאנו

הרתיחי סיר מים עם מלח, פילפל, לימון ובצל. כשהמים ירתחו, הכניסי לתוכם את הסרטן לדקה. אחר הוציאי אותו וקלפי אותו, שיטפי מהחול, הכניסי למחבת עם חמאה — ולתנור. לאחר ארבע דקות ב־תנור, כשהוא הופך לחום, הוציאי אותו ושטחי עליו גבינה צהובה ועגבניה. הח־זירי לתנור עד שהגבינה תהיה מותכת. הגישי עם אורז או צ'יפס.

★

● דיונון (קלמריס) ברוטב צרפתי

נקי אותו והשרי אותו למשך שלוש שעות בלימון (שני לימונים על חצי ק"ג כל דיונון), אחר־כך הרתיחי, טגני בחמאה בתו־ספת שמיר, שום, טיפת פטרוזיליה, פילפל שחור ואדום ויין פשוט. הרתיחי למשך זמן מתאים, עד שיתרכך.

העולם הזה
לוהט ולהיט

כאשר רבע מיליון חובבי קצב מתכנסים במרכזה של לונדון

ערומים בפארק

אין ספק: אנו חיים בתקופה היסטורית. בני התמותה הראשונים שולחים את כף רגלם על אדמת הירח, ולמטה, על מישטח הדשא הענק של ההייד פארק ב־לונדון, מגישה להקת הקצב השנייה־הכי־מ־פורסמת־בעולם — הופעה לרבע מיליון מ־מעריציה, חינם אין כסף!

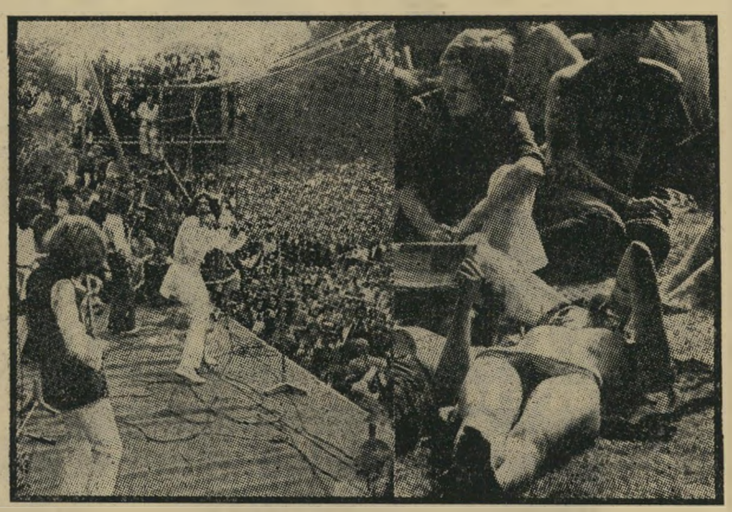
מיק ג'אגר, ראש להקת האבנים המתגל־גלות, וארבעת עמיתיו, הציגו כף רגלם ב־עולם הפופ בתחילת העשור הנוכחי. הם נולדו וטיפחו את תדמיתם בקיצוניות מוח־לטת לעמיתיהם־מתחריהם — ארבעת החיפו־שיות. בעוד שבראיין אפשטיין, אמרגנם ה־מנוח של החיפושיות, שקד על טיפוח תד־מיתם של ארבעת המופלאים כנערים חביבים ושובבים — השתדלו האבנים המתגלגלות לשוות לעצמם דמות של צעירים זועמים.

אותה הצלחה לארבע בובות

לפני למעלה משלוש שנים החליטו החיפושיות להפסיק את הופעותיהם ה־פומביות. „הגענו למסקנה שבין כה וכה איש איננו מסוגל לשמוע אותנו בהופעה, בגלל הצריחות ההיסטריות של בנות ה־טיפשעשרה," הסביר אז ג'ון לנון. „אם היו מעמידים במקומנו, על הבמה, ארבע בובות בדמותנו, היו זוכות בדיוק לאותה הצלחה."

לפני למעלה משנה החליטו האבנים ה־מתגלגלות על צעד דומה, ומאז לא הופיעו בפני קהל. עד ליום ראשון לפני שבוע.

24 שעות לפני ההופעה, לא היה בטוח איש אם היא אמנם תתקיים כמתוכנן. מותו הטראגי של בראיין ג'ונס — שגימנה על חברי הלהקה מאז היווסדה, ואשר פרש מ־מנה לפני פחות מחודש ימים — העמיד ב־ספק את קיום המופע.

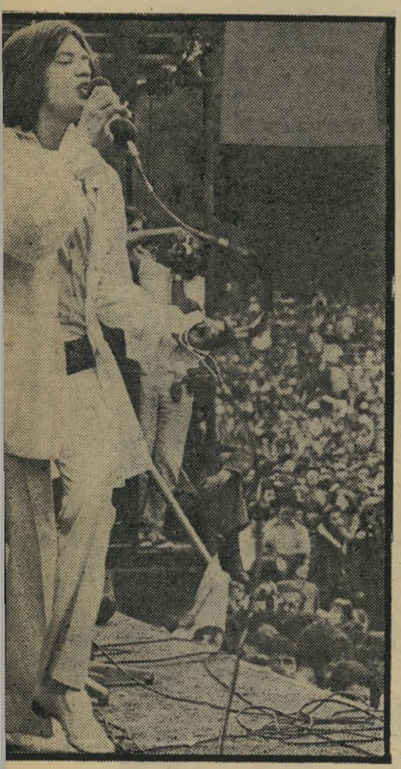

משחזפת נפש מוסיקאלית — בגוף עירום. זאת הו־כיחה אחת ממעריצות האבנים המתגלגלות, שחשפה חזה לשמש, ואוזניה לפיזמוני־הקצב.

מחלהם מול 250 אלף צופים הוכיחו מיד ג'אגר וחב־די להקתו כי האבנים המתגלגלות הם עדיין להקה מס' 2 בבריטניה, לאחר החיפושיות.

בראיין נסטר ביום חמישי לפנות בוקר, שלושה ימים בלבד לפני האירוע הגדול. בערב שלפני כן הוא בילה בחברת כמה ידי־דים בביתו הכפרי, ועסק בכתיבת מוסיקה ללהקה חדשה שעמד להקים.

לאחר חצות הודיע לחבריו שהוא הולך לטבול מעט בבריכת השחייה הפרטית שלו. כאשר חלפה שעה והוא לא חזר, הלכו ידי־דיו לחפשו — ומצאוהו שקוע על הקרקעית.

מיק ג'אגר על הבימה בהייד פארק, כימעט 14 חודש מהופעתה הפומבית האחרונה, ושלושה ימים לאחר מותו הטראגי של בראיין ג'ונס.

חמשת האבנים המתגלגלות, ובתוכם גם מיק טיילור, מי שצורף אל הלהקה במקומו של בראיין מייד לאחר פרישתו — חככו ב־דעתם אם יש לקיים את המופע, או לבטלו בגלל האבל. לבסוף קבע מיק ג'אגר כי ה־הצגה חייבת להימשך, והחליט כי ההופעה כולה תהיה מוקדשת לזכרו של בראיין.

המשטרה לא תבין זאת

עד ולם־הפופ צפה בחרדה לקראת צהרי אותו יום ראשון, כי אירוע זה היה צריך לקבוע, בראש ובראשונה, דבר אחד: האם ניתן לכנס מאות אלפי צופים להופעת־פופ, מבלי שהאירוע יהפוך, בן רגע, למסע של שילהוב יצרים המוני.

בתום ההופעה אפשר היה לומר בביטחה כי הקהל האנגלי, לפחות, הוכיח משמעת עצמית למופת. כמעט ולא היה צורך להזעיק את המשטרה ואת משמרות הסדרנים שהיו במקום, אלא לפינוי מתעלפי־דוחק בלבד.

המוני הצופים, שחלקם הגדול בילה את הלילה על מידשאת הפארק, האזינו לאבנים המתגלגלות, וללהקות האחרות שהופיעו לפניהן, בשקט ובנימוס. נערות אחדות אף ניצלו את קרני השמש האנגלית הנדירה, הסירו את חלקי לבושן העליון, והפקירו את גופן לשיזוף, אגב הקשבה למוסיקה. אף אחד לא צבט אותן, לא ניסה לכסותן.

ולמה באנו לספר לכם כל זאת? בגלל מוסר־ההשכל. אם אנו רוצים באמת להד־ביק את עולם־הפופ המערבי, יש להפיק את הלקחים גם מהתנהגות הקהל שם, בהופעות להקות־קצב. כל מה שמתאים לחובבי הקצב באנגליה, יכול להתאים גם לנו. חוץ מקטע העירום, כמובן. זאת המשטרה שלנו לא תבין.

פסטיבל הקצב: מתכוננים להרמת השרביט

חובבי הקצב מחכים בקוצר רוח לרגע בו יכריז המנחה כי פסטיבל הקצב הישראלי 1969 — נפתח. הרגע המיוחל יבוא ביום חמישי זה, ב־8 בערב, בפארק הלאומי ברמת־גן. שינוי חשוב, לעומת השנה שעברה: כל להקה תגיש בהופעת בכורה שיר מקורי — בעברית.

הכוכבים הכחולים

נערי החצר

במדינה

בריאות

אורווה, לא בית־חולים

● שני ילדים חולים שוכבים, מחוסר מקום, במיטה אחת בבית־חולים.

● האם שוכבת במיטת הילדים יחד עם תינוקה החולה — באותו בית־חולים.

● המיטה משמשת שם גם כשולחן: צלחות וארגזי־מזון פזורים עליה, והאם והילד יושבים עליה ואוכלים, מחוסר מקום אחר.

● מרפאות ללא ברז מים יחיד — גם כן באותו בית־חולים.

אלו הם מיקצת מן התנאים המזעזעים השוררים כיום בבית־חולים מרכזי בשטח מדינת־ישראל, בו מקבלים טיפול, מדי יום, למעלה מאלף איש. לוא היה אזרח ישראלי מגלה שאשתו או ילדו שוכבים בבית־חולים זה, היתה מתפוצצת בארץ שערורייה מאין דוגמתה. אלא שאף ישראלי לא יגלה זאת — כי אין סיכוי שמשפחתו תאושפז בבית־החולים הזה. כי בית־חולים זה נועד לתושבים ערביים — זהו בית־החולים ש׳פא, המוסד הרפואי המרכזי בעזה: „בכל מקום אחר בעולם היו מקימים כבר מזמן ועדת־חקירה לבדיקת סיבות ההזנחה, הליכלוך, ורמת התברואה הנוראה,״ קובעת במרירות הרופאה ד״ר עישאובה רקדא.

„לעזור לבני־עמי״. ד״ר רקדא, רווקה צעירה בעלת תיסרוקת מודרנית קצרה והופעה נעימה, היא רופאת־הילדים של בית־החולים. משפחתה יושבת בעזה מזה דורות. הצעירה המשכילה סיימה את לימודי הרפואה שלה בקאהיר בסוף 1965. למרות שהיו פתוחות בפניה אפשרויות מזהירות יותר, החליטה לחזור לעיר מולדתה: „לא למדתי רפואה כדי להתעשר או לעשות לעצמי חיים קלים,״ היא אומרת בפשטות. „המטרה היתה — לעזור לבני עמי.״

מיליון יש — 50 אלף אין. אולם לא העומס העצום הוא המטריד את רופאת־הילדים מעזה, אלא התנאים האיומים בבית־החולים: „מרפאת־הילדים שוכנת בצריף ישן ורקוב, שבשום אופן אין אפשרות לשמור בו על נקיון. באף מרפאה בבית־החולים אין ברז־מים. אין מיתקנים, אין מספיק מיטות. אמהות שוכבות במיטות של ילדיהן, אוכלות איתם על המיטות, בגלל שאין להן מקום אחר.״

מצב זה שרר בבית־החולים עוד בימי המצרים. ואכן, בשטח בית־החולים פזורים מיבנים לא גמורים — אגפים נוספים ש־אליהם נועדו לעבור המרפאות מצריפיהן העלובים, ושבנייתם הופסקה עקב המלחמה, ולא חודשה מאז. „פנינו למוסדות המימשל הצבאי והאזרחי,״ קובלת הד״ר רקדא, „אך הם ענו לנו שאין תקציב. אבל בינתיים עומדים להקים מרפאה חדשה, שאין בה כל צורך — בהשקעה של מיליון ל״י, ואילו כדי להשלים את הבניינים הלא־גמורים — צריך לא יותר מ־50—60 אלף ל״י.״

שתי מוסמכות — מ־30. המרפאה החדשה הינה מיותרת — מאחר שספק אם יימצא עבורה הצוות הרפואי המתאים. ב־עזה קיים מחסור חריף ברופאים ובצוותי־עזר. בבית־החולים ש׳פא 30 אחיות ואחים — מהם עשרה חסרי כל הכשרה מיקצו־

רופאה רקדא
עדיין רווקה —

קונים
במחירים נבוחים
מלוה קליטה
גם 1964
מלוה בטחון
ב־1968
„נוה״ שד׳ רוטשילד 15
תל־אביב, טלפון: 54931.
8.30 בבוקר עד 6 בערב.

רחצה לילית
בבריכת
תל־אביב
(גורדון)

חיש־קל ובהצלחה בטוחה
(ב־8 שעורים של שעתיים)
קצרנות
עברית ו/או אנגלית
ב־אולפן גרג (בר־קמא).
תל־אביב: גורדון 5, טל. 236209
ירושלים: „הפקידי״, בצלאל 18
חיפה: „במעלה״, שמריהו לוין 30
קורס חדש השבוע!

אוהד!
אנחנו יוצרים כוח חדש. עזור לנו.
מלא! גזור! ושלח!
תנועת העולם הזה כוח חדש, ת. ד. 136, תל־אביב
☐ אני מבקש להמציא לי חומר הסברה של תנועתכם — בלי התחייבות מצדי.
☐ אני אוהד התנועה ומבקש לקבל חומר שוטף
☐ אני מבקש להזמין אותי לאסיפות התנועה במקום מגורי
☐ אני מוכן להתנדב לעזרת רשימתכם ביום הבחירות
☐ אני מבקש להצטרף כחבר לתנועה
השם | הכתובת המלאה רחוב מס׳ עיר | מס׳ טלפון
גיל | מקצוע

עית, 18 אינם מוסמכים. רק האחות הראשית וסגניתה הינן אחיות מוסמכות.

את מחיר המחסור החמור הזה מחד, ו־60 אלף הלירות התסרות מאידך — משלמים כל ילד, אשה וגבר ערביים הנזקקים לאישפוז בבית־החולים ש־פא.

דרכי־אדם

„בעלי, דיק סקוט."

אשה אמיצה נחלה בשבוע שעבר מפלה מרה במאבקה למען בעלה. לאחר שהתרוצצה שבוע תמים ברחבי הארץ, הצליחה תיאה סקוט — אשתו של העולה מארצות־הברית, שנכלא בעקבות בקשת הסגרה מארץ־מולדתו — לגייס סוף־סוף בין כעשרה מידידיהם את מאה אלף הל"י שנדרשו לשיחרורו בערבות של בעלה. אולם, כאשר התייצבה בפני בית המשפט, נדהמה לשמוע שזה אינו מוכן לקבל ערבות מיותר מארבעה אנשים, כדי שאם יעלה הצורך לממש אותה, ניתן יהיה לעשות זאת בקלות.

תיאה סקוט לא נשברה. היא בלעה את אכזבתה, ויצאה מייד למסע גיוס נוסף, כדי לנסות לעמוד בדרישתו של בית־המשפט.

הפוגש בה לראשונה, אינו מאמין שה־נערה, הנראית כתלמידת־גימנסיה, בעלת הגיזרה הדקיקה והפנים המושלמות, היא אם לשלושה ונשואה מזה 11 שנים. סיפרה השבוע תיאה לכתבת העולם הזה על חייה הסוערים לצידו של בעלה:

בתולה זקנה בת 20. קשה להאמין, אבל חיי עם דיק התחילו בעקבות שידוך. הוא למד, לפני 12 שנה, באוניברסיטת קולומביה בניו־יורק, וגר אצל הדודה שלי ב־

דיק ותיא סקוט
העולם התחתון מגיע לכל מקום

פולקו, במכסיקו. גם שם ניכנס דיק לשותפות למועדון־לילה בשם קלוב דה סקי. היינו באקאפולקו שנה, ומשם עברנו לברקלי בקליפורניה. שם עסק דיק בנושאים שונים, בעיקר בבניין. שם גם התחיל להביע אצלנו הרעיון לעלות לישראל. ידידים שביקרו בארץ סיפרו לנו עליה, ודיק ראה בזה אתגר חדש נהדר.

גזר־דין מוות. על פרשת מעצרו אני יכולה רק להגיד שדיק עבד עם האף־בי־איי והסגיר לידיהם פושעים מסוכנים. כשנודע לאנשי כנופיות־הסמים שדיק הסגיר שניים מחבריהם, התחילו להגיע אלי מכתבי־אימים וטלפונים. בוקר אחד צילצל הטלפון: „גברת סקוט," אמר קול גברי, „כדי לך לשמור על ילדייך. בצהריים הם עלולים לא להגיע הביתה." למחרת — צילצול נוסף: „אפשר לדבר עם מר דיק סקוט?" שאל הקול הגברי בטלפון. כשעניתי שהוא לא בבית, אמר: „אל תדאגי, אנחנו נגמור איתו, לא משנה איפה הוא מסתתר." המצב הגיע לידי כך שממש פחדנו לצאת מן הבית. נהגנו תי להזמין את המיצרכים מהמכולת בטלפון. הילדים הפסיקו ללכת לבית־הספר ולגן. חיינו בקליפורניה, בשלושת החודשים האחרונים, היו ממש חיי־טרור. החלטנו לגמור עם הסרור ולעלות ארצה, ברגע שדיק שוחרר ממעצרו. הוא מעולם לא קיבל כל הזמנה למשפט, וזאת הצהיר גם, בעת מעצרו פה בארץ, פרקליטו עורך־הדין צבי לידסקי.

ועכשיו רוצים להחזיר אותו לארצות־הבריח? אם יעשו זאת — פירוש הדבר גזר־דין מחת עליו. ידם של אנשי העולם התחתון שם מגיעה לכל מקום.

אם, תינוק וארגז־עץ על המיטה ב„שיפא"
— למענם

מנהטן. אמי נהגה לבקר אצל הדודה, ושם ראתה אותו לראשונה. הדודה, שידעה ש־אמי מודאגת כבר, וחושבת אותי לבתולה זקנה בת 20, התחילה לדבר על דיק כעל חתן אפשרי. אמי היססה תחילה, כי לפי צורתו חשבה אותו לגוי, אולם הדודה סיפרה לה שדיק הוא גר־צדק מזה ארבע שנים.

כשגישאנו, היה דיק בעליו של מועדון־לילה אקסקלוסיבי ליד ניו־יורק, הסטודיו־קלאב. חוץ מזה עסק גם בעסקי דלא־ניידי.

מיכרה זהב. כעבור זמן החליט דיק לחסל את עסקיו בניו־יורק, ועברנו לפלורידה. בפלורידה הוא שכר מייד עם בואנו שטח עצום ליד אגם, והתחיל להשקיע בבניית־מוטלים. הוא קיבל זיכיון בלעדי למוטלים בכל איזור האגם. יש לו חוש פנטסטי להערכת רכוש. מייד כשראה את השטח סביב האגם, את החורשות והמידשאות, הוא תפס שזה יכול להיות מיכרה זהב. לאחר שקנה את המקום, החליט לבנות עליו קאונטרי־קלאב. אני הייתי עסוקה אז יום ולילה. ביום עזרתי לדיק בהנהלת־חשבונות, יצאתי איתו לשטח, והייתי אחראית על הסוסים במקום. שלא לדבר על כך שהייתי אם לשני ילדים קטנים. בלילה נהגתי לשבת במועדון הלילה במקום ולפקח על העניינים.

אבל דיק אהב תמיד שינוי, אתגרים חדשים. כשראה את הקאונטרי־קלאב עומד על תילו — מכרנו את הכל ועברנו לאקאפולקו, במכסיקו. גם שם ניכנס דיק לשותפות למועדון־לילה בשם קלוב דה סקי. היינו באקאפולקו שנה, ומשם עברנו לברקלי בקליפורניה. שם עסק דיק בנושאים שונים, בעיקר בבניין. שם גם התחיל להביע אצלנו הרעיון לעלות לישראל. ידידים שביקרו בארץ סיפרו לנו עליה, ודיק ראה בזה אתגר חדש נהדר.

גזר־דין מוות. על פרשת מעצרו אני יכולה רק להגיד שדיק עבד עם האף־בי־איי והסגיר לידיהם פושעים מסוכנים. כשנודע לאנשי כנופיות־הסמים שדיק הסגיר שניים מחבריהם, התחילו להגיע אלי מכתבי־אימים וטלפונים. בוקר אחד צילצל הטלפון: „גברת סקוט," אמר קול גברי, „כדי לך לשמור על ילדייך. בצהריים הם עלולים לא להגיע הביתה." למחרת — צילצול נוסף: „אפשר לדבר עם מר דיק סקוט?" שאל הקול הגברי בטלפון. כשעניתי שהוא לא בבית, אמר: „אל תדאגי, אנחנו נגמור איתו, לא משנה איפה הוא מסתתר." המצב הגיע לידי כך שממש פחדנו לצאת מן הבית. נהגתי להזמין את המיצרכים מהמכולת בטלפון. הילדים הפסיקו ללכת לבית־הספר ולגן. חיינו בקליפורניה, בשלושת החודשים האחרונים, היו ממש חיי־טרור. החלטנו לגמור עם הסרור ולעלות ארצה, ברגע שדיק שוחרר ממעצרו. הוא מעולם לא קיבל כל הזמנה למשפט, וזאת הצהיר גם, בעת מעצרו פה בארץ, פרקליטו עורך־הדין צבי לידסקי.

ועכשיו רוצים להחזיר אותו לארצות־הבריח? אם יעשו זאת — פירוש הדבר גזר־דין מחת עליו. ידם של אנשי העולם התחתון שם מגיעה לכל מקום.

משפט

הבעל ההולל — החוצה

האם יכולה אשה להשליך החוצה את

(המשך בעמוד הבא)

נוסטלגיה כותבים...

ברצוננו להביע את תודתינו הלבבית וריגשי הערצתיינו, על הטיול הנהדר שבצעתם עבורינו. נהנינו מאוד מכל השרותים שספקתם לנו, מהאיכסון בבתי מלון מצוינים עם שרותים צמודים, מתחבורה באוטובוס נוח שהיה צמוד לקבוצה כל הזמן, מהארוחות הדשנות שהיגשתם לנו ומהבידור המעניין והמגוון בערים השונות שאליהם הזמנתם אותנו כאורחי חברתכם.

משתתפי טיול 392.

הטיול הטוב ביותר עם

אלפי זוגות...

ניסו והצליחו, כשאנו מיעצים מדריכים ומספקים מבחר תכשירי עזר והיגיינה לחיי מין מושלמים.

תכשירי העזר של ארוס, פתרון בסוח ומהנה לבעיות עדינות.

פנה אלינו ונשמח לשלוח לכם פרוספקט חינם ולשרתכם נאמנה.

דרוש קטלוג חינם

ארוס

תכשירי עזר והיגיינה לחיי מין מושלמים

ש.א.מ. בע"מ, מפיצים לארוס בישראל
רח' המישנה 9 ת"א טלפון: 445882.
שמי _____
כתובת _____
עיר _____

הלחם בית הלחמים

בעזרת D-I-C
תכשיר איכות של "טבע"
למריחה על הגוף

תכריז על שביתה
סגור את העסק ולך לים

במקומך תענה מזכירה אוטומטית בצורת מכשיר תשובה אוטומטי לטלפון (גם בשימוש של משרד הדואר).

דרושים סוכנים אלקטרוניקה להפצת המכשיר הנ"ל.

להשיג אצל
רדיו־דוקטור,
שרות להקלטה ישראלי
רח' שלום עליכם 18,
תל־אביב, טל. 233118

חמנוי
קיבלת
חשבונך,
פרע נא
אותו בהקדם.

במדינה

(המשך מעמוד 35)

בעלה מדירתם המשותפת — רק בגלל ש־אינו מקיים כהלכה את חובותיו כבעל, והוא מתהולל בלילות במקומות־בידור, במקום לישון בנחת לצד אשת־חיקו?

מסתבר שכן, פסקו לאחרונה שלושה שופטים מחוזיים בישראל, כאשר לנגד עי־ניהם עומדת דמותו החייכנית של יגאל אטלס.

„מכה ומטריד אותי". יגאל נשא את בילהה גרינברג, בתו של הקבלן הע־שיר ליאון גרינברג, לפני חמש שנים. בילהה היתה נערה סימפאטית ושקטה, ויגאל היה נער־שעשועים יפהפה, ידוע במועדוני־לילה, בארים ודיסקוטקים ברחבי הארץ. עם נישואיו ניסה יגאל להפוך לבעל סולידי ויושב־בית, אולם הדבר לא עלה בידו. לאחר שהתרגל לכספיה של רעייתו, החל שב להרגליו הקודמים, הירבה לבלות בדיס־קוטקים וללצאת עם חברים למועדוני־לילה וכדומה. בילהה, שבינתיים ילדה לו שני ילדים, סירבה להתרגל למצב זה. מה עוד, שגם לעבוד לא התחשק ליגאל, שכן ברור שגבר ההולך לישון מאוחר בלילה חייב לנוח בשעות היום.

לא עזרו לבילהה כל תהינותיה, בכייה וצעקותיה. יגאל התאהב בדולצ'ה ויטה ה־כפול, סירב להרפות ממנו. אז פנתה בילהה, באמצעות עורך־דין משה קשת, לבית־משפט השלום בתל־אביב, הגישה בקשה לצוות על בעלה לעזוב את הדירה. „הדירה רשומה על שמי," נימקה את בקשתה. מכיון שכך, טען עורך־דין קשת, רשאי בית־המשפט ל־צוות על הבעל להסתלק מן הדירה — אף בטרם יסתיימו הליכי הגירושין, המתבררים בנפרד בפני בית־הדין הרבני.

לא רק נגד הבגידות טענה בילהה בפני השופט ישראל גלעדי: „בעלי מכה אותי ומטריד את מנוחתי ואת מנוחת הילדים," התלוננה. „רק סילוקו מן הבית עשוי לע־זור לי." השופט הסכים לדעתה: „יש לסלק את הבעל מן הדירה," קבע בפסק־דינו.

יגאל עירער בפני בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, באמצעות עורכת־הדין נירה

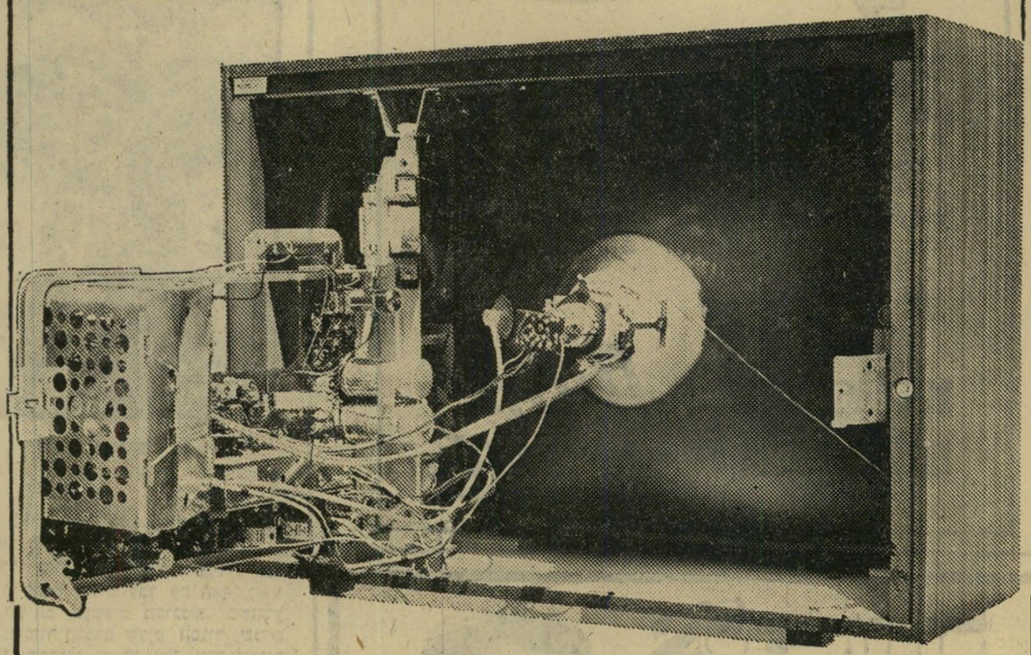
מושיך אטלס
הבעל היה שובב

לידסקי. לידסקי נימקה את העירעור בכך כי גירושו של יגאל מן הדירה יפתח פתח לסחטנות מצד נשים רבות המבקשות להת־אנות לבעליהן. אך השופטים המחוזיים מי־כאל הרפז, חיים ארליך ומשה בייסקי לא התרשמו מהטיעון, השאירו על כנו את פסק־הדין של שופט־השלום.

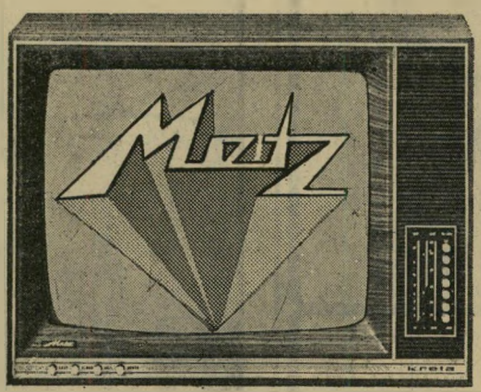
אולם יגאל עדיין לא תפס את מלוא מש־מעותו של רוע הגזירה. הוא חזר הביתה כאילו לא קרה כלום — והופתע כאשר, שבוע אחרי פסק־הדין, הופיעו בדירה סקידי ההוצאה־לפועל. חפציו הוצאו מהדירה ועל הדלת הודבקה הודעה רשמית האוסרת עליו להיכנס לדירה. אם ינסה עתה יגאל להיכנס לדירה, בה התגורר עם אשתו וילדיו במשך חמש שנים — הוא עלול לספוג עד שנתיים מאסר.

אינך חייב להיות טכנאי בכדי להנות מטלויזיה...

Metz

כי ב־T.V. METZ כל אשר עליך לעשות הוא לבחור את התחנה הרצויה לך וללחוץ על הכפתור. כל השאר עושה T.V. METZ.

KRETA ELECTRONIC

לנו אין מה להסתיר, לנו יש מה להציע:

* טלוויזיה משוכללת בעלת מוניטין, שאיכותה נקבעת ע"י הידע, החמרים והחידושים העולמיים המושקעים בה.
* בכל דגמי טלוויזיה „מץ":
* INTEGRATED CIRCUIT לגילוי תדר השמע.
* 6 בוררי תחנות אוטומטיים לכיוון מראש של 6 תחנות.
* תדרי U.H.F. ו־V.H.F.
* שרות מהיר ברמה אירופאית

ולכן: **באיכות, בשרות, בקליטה ובקול T. V. METZ מעל לכל**

הסוכן והיבואן בישראל „רלפו" (ישראל) בע"מ. המכירה בסיטונות: רח' אבן גבירול 49, תל־אביב, טלפון 267365 ● מפיץ לאיזור הצפון זאב כהנא בע"מ, רחוב סירקין 10, חיפה, טלפון 67067.

ייעוץ מדעי
לפי כף היד
ניתוח אופי —
גילוי כשרונות —
ייעוץ לעתיד!

שלום שאול
SHALOM SHAUL

ת"א המלך ג'ורג' 33.
נא לקבוע ראיון מראש.
טלפון 226342
(10—12.30 ; 4—6.30)

גזור ושמור — המלפון אינו רשום במדריך!

הנסיך והנסיכה של ישראל
לשנת 1969

מטעם מערכת **העולם הזה** ויצרני קוקה-קולה בישראל

ובחסותו האדיבה של
מר אברהם קריניצי
ראש עיריית רמת־גן

אלה שיין
בת 4, מקיבוץ שריד

אסתר סיטון
בת 5, רח' הטיישים 19, חולון

חייה רזניק
בת 4, ממטולה

ארד
חברה לבטוח בע"מ

תעניק לנסיך ולנסיכה במתנה
פוליסה בסך 1000 ל"י כל אחת.
ארד דואגת לעתיד משפחתך
ומעניקה לך שירות אישי.

חברת „עלית", יצרני הממתקים המובחרים, תעניק שי מתוק לכל ילד שיבוא לנשף־הבחירה הגדול, וחבילות־שי מיוחדות למועמדים הסופיים.

עלית
העילית בשוקולד

השבוע נסגרת הרשמת המועמדים בתחרות, ולא יתקבלו יותר תצלומים. מועמדים שהוזמנו לפגישה עם הנהלת התחרות ולא יכלו לחופיע, מוזמנים לפגישה במועד נוסף ואחרון, יום חמישי זה, 24.7.69, בין 6—4 אחרי הצהריים, במשרד „העולם הזה", רח' קרליבך 12 תל־אביב.

Coca-Cola
TRADE MARK REG

טוב יותר עם קוקה-קולה

מזרקור

● לא כדאי לראות
* לא חשוב לראות
** אפשר לראות
*** רצוי לראות
**** חובה לראות

הזנוח

סרטים חדשים

מבוי סתום (תכלת, תל־אביב) אחד מסרטיו הראשונים של הבמאי המצויין רומן פולנסקי עם סר־סיאז דורליאק ועם משולש מוזר, המורכב מזוג ומפושע שנקלע לתוכו.

עד הכניסה (הוד, תל־אביב; אורה, חיפה) משהו בין סרט־אהבה לסרט־מתח. האהבה בין בני הזוג (לוציאנה פלוצי וג'ון מיילס) מסתיימת כשהוא שולח אליה גבר מקריאת המחזה, ומראיית ההצגה, להסיק כי **אברהם כ. יהושע** חיבר את מחזהו הבלתי מגובש לפי הזמנה. יתירה מזאת: קשה להשתחרר מן הרושם שיותר מדי „כוכבים" ו„גאונים תורניים" (בתחומי ה־משחק, הבימוי, המוסיקה, התסאורה וה־תאורה) קשורים בהעלאת ועיצוב הצגה מלאכותית זו, שעלילתה מתרחשת בירוש־לים של זהב, ערב מלחמת־ששת־הימים.

** **המכתב האבוד** (תיאטרון עי־רוני חיפה) הצגה רצינית וכהה מדי, אפילו לגבי קומדיה שנכתבה במאה הקודמת (על־ידי **יון לוקה קרג'יאלה** הרומני), הנו־שאת אותמו של במאי מעולה (**דוד אס־ריג**, אף הוא מרומניה) שלא השכיל לתת לחומר הכתוב תנופה וקלילות, הנחוצות לקומדיה, שעלילתה מתרחשת אומנם בשלהי המאה הקודמת בעיירה רומנית, אך תכליתה לומר משהו לצופה התיאטרון של 1969. קשה להימנע ממסקנה כי אסור לבמאי שאינו שומע עברית לביים כאן קומדיה. על כל פנים, אם כבר בוחרים בקומדיה כה לוקאלית, יש למסור את התרגום למתרגם הרבה פחות נמלץ, ספרותי ובלתי בימתי **כא.ב. יפה**, ואת המישחק להפקיד בידי שחקנים, לא משום שהינם מיוצאי רומניה היודעים לבטא כהלכה שמות בשפה זו, אלא בשל כושרם.

בידור

** **רד אלינו לביקעה** (להקת פי־קוד מרכז) 17 חברי הלהקה הכוללת חמישה נגנים, ינעימו ויבדרו, ללא מוסר־השכל מאולץ או מרובה. לא רק חייל סדיר או מילואים, אי־שם, אלא אף, ובמיוחד, בני נוער. על־אף המערכונים הקלושים והפיז־מונים הבאנאליים ברובם, טוב להזין עיניים ברוח הנעורים התוססת הרוטטת ממול. ה־בנות חביבות מאוד מאוד, ולא מפריעה כלל העובדה כי הן לובשות מכנסיים. **דני ליטאי**, כבמאי, הצליח לחזור ולאלף חבו־רה של הובבים נחמדים, נמרצים ונחוצים.

*** **אין אהבות שמחות** (בי־מות) בין חסידיו המושבעים של **ג'ורג' ברסאנס** עשויים להימצא אולי כאלה ש־יראו בתוכנית בה מגיש **יוסי בנאי** כ־20 שאנסונים של הטרובאדור המשופם, מעין חילול קידש. ואין זה משנה אם הם מבי־נים צרפתית, ואם זכו או לא לראות הופ־עה אישית של ברסאנס. האחרים ייהנו מ־תרגום עברי קולח, מהופעה מלוטשת היטב של בנאי, המשחק את השירים, יותר מאשר הוא שר אותם, מקיטעי־קישור משעשעים ומתיזמורת צמודה היטב.

*** **את ואני וחמלחמה הבאה** (הקברט הסאטירי) הבימוי היבש של **עדנה שביט** והביצוע חסר־הלהט של ארבעה משתתפים (שתי נשים ושני גברים), אינם מצליחים להפיג את עוקצנותו ותריפותו של **חנוך דיין**, כשבעיניו כל האמצעים כשרים להורעת המלחמה. דווקא משום ש־החומר כה ישראלי, יש לו במיקרה זה השלכות אוניברסאליות. אין ספק שחסרי חוש הומור וסובלנות עלולים להיפגע קשות, ולהשליך בלוין ושחקניו עגבניות. אך תעודת־כבוד היא לדמוקראטיה, כי במרחק לא גדול מגיא־המלחמה, אפשר ללעוג לה ולנוסלים בה חלק, ואין זה משנה באיזו דרגה היו.

הצגה חדשה

* **הלוך חלכה החבריא** (הפקות עמי־רם). לו היינו ברוסיה הזבריא של 5—6 אמנים היתה מעלה ערב שמטרתו לספר על „התנודות, התמורות והמאבקים שהתחוללו בברית־המועצות מאז מותו של סטאלין,

ויני ב„הלוך חלכה החבריא"

כפי שהם משתקפים בשירה." אין ספק שהדבר היה נחשב לשיא העזה, מה גם שמטרת התוכנית לגנות התנגדות קנאית של שמרנים, צרות־מוחין, לתבוע חופש, כנות ואמת, שלא להזכיר כבר „פרשה" כזו של **בוריס פסטרנאק**, ומשפט סופרים ומשוררים כ**יוסף ברודסקי, דניאל פניאבסקי.**

מן החומר התעודתי העצום הזה (אף שהוא משולב בקיטעי קריאה, מישחק, נגי־נה וזיזרה) קשה שלא לעצב תוכנית מעצ־בנת ומייגעת, משעממת ופלאקאטית. וזה בדיוק מה שקרה. על פני „תפאורה" המור־כבת ממשטחי תמונות (צילומים צבועים) מעשה ידי **עמנואל קיפניס** ו**אורי וורנר**, מופיעים ארבעה גברים ועשרה, בבגדים פשוטים, שנבחרו בקפידה כדי ש־ייראו כאלה, וכבר כאן קשה להתעלם מן ההשוואה למתכונת ולצורת ההגשה הבימ־תית של ערב דומה: **איש חסיד היה**, אלא ששם החומר פשוט יותר, מבדר וע־סיסי.

העריכה רצופה בעליות ובירידות, ללא כל שיאים. קטע אחד מבטל את השני. קיטעי הקישור, החייבים להיאמר, לכאורה, בצורה פשוטה, מדוקלמים בכמסכת של תנועת נוער. **בן־ציון מוניץ**, המוכר בעיקר כמתכנן תאורה, נטל על עצמו מש־ימעט בלתי ניתנת לביצוע. „הבימוי" שלו לא הצליח להפוך את חמשת המש־תתפים לאנשים חיים; המשפטים שבפיהם נשמעים מאולצים ובלתי טיבעיים.

מוניץ ניסה להחיות את הבמה בכל מחיר. המשתתפים מתנועעים ללא סוף, דבר המסיט את תשומת האוזן מן העיקר. בעצם אפשר לומר שערב כזה אפשר לקיים עם משתתף אחד או שניים ולוותר על הש־אר. בייחוד שחלק גדול מבוצע בשירה, וזהו צד הרבה יותר חלש של המשתתפים. היחיד העומד על רמה מיקצועית הוא **ליאור ויני**, כשחקן וכזמר. אין ספק ש־הוא בלבד, עם קיטעי קישור פשוטים וכ־נים היה מצליח לרתק במשך ערב שלם הרבה יותר מכל החבריא הסובבת אותו.

חלק מהשירים לא נועד בפירוש להלחנה אלא לקריאה בלבד, לכן קשה לעמוד על עומק רעיונות המשוררים שבהם. תמוה מאוד כי **אמנון כרנזון** שאיננו מצטיין בזימרה, שר סולו, ודווקא כזה המיועד לזמרת. אם **תמי ספיבק** לא יודעת לשיר יש בכלל לוותר על השיר.

קשה שלא להקשות קושיה: מה דירבן את החבריא שהלוך הלכה ללחום את מל־חמתם של לוחמי החופש ברוסיה דוקא? האפסו כבר מן הארץ הזאת בעיות שאפשר להמחיז אותן באומר ובזמר, במידה הרבה יותר גדולה של כנות וחיוניות?

חדש בבידור

** **להקת פיקוד דיזנגוף**. תיאט־רון דני דגן מציג את התיאטרון הצעיר, המציג את הלהקה בעלת השם המצלצל כ־צבאי, בתוכנית שאין לה שם, והדבר כימ־עט (ואינו מפריע ואינו מעורר פליאה. **דני ליטאי** כבמאי ו**יאיר רוזנבלום** כמנהל מוסיקאלי וכמלחין, נטלו מיספר גדול של יוצאי להקות צבאיות, ויצרו עימם להקה חדשה, כימעט באותה מתכונת צבאית לה היו רגילים בעבר, אלא שהפעם החומר הוא אזרחי.

זוהי אותה גברת בשינוי אדרת, במיוחד כשבלהקות הצבאיות חלק גדול מן החומר סובב הביב נושאים אזרחיים; שהרי כל חייל הוא אזרח. בראש וראשונה יש לציין בולטים ברשנותם הבלתי שיגרתית, שני פיזמונים מאת **יעקב רוטבליט** (מילים) ו**דני ליטני** (מנגינות) לעומת מנגינותיו הנדושות של **יאיר רוזנבלום**, החוזר על עצמו בלחניו ועיבודיו. יש כאן בחורה שמנמנת־חיננית ששרה יפה, אחד בשם שמנמנת־חיננית ששרה יפה, אחד בשם **ששי** (יוצא להקת הנח"ל) בעל קול נעים ובלתי חזיק המזכיר את **אריק איינש־טיין**, קומיקאי חביב מאוד — **מוסקונה**, שבמעט ויסון, עשוי לתפוס מקום של כבוד על בימות הבידור, ו**יהודה ברקן** שמאחורי הופעתו הרצינית והנאה, מסתתר קומיקאי מעולה המצליח לשעשע מאוד, ואפילו קצת לגעת ללב, במערכון אינפאנ־טילי כמו **לוסז במשרד הרישוי**. הזפעתו, בקטע זה כענלון ממוצא רומני, מבריקה.

בשביל **ברקן** כ**לופו** היה כדאי לחבר במיוחד זומר. כמובן שבלי פארודיה אי־

להקת „פיקוד דיזנגוף"

אפשר, יהיות ולימאי הכין כזאת על פרטיה בלהקת פיקוד המרכז, הוא מטפל כאן ב־מחזה המוסיקאלי, ומגיש לנו בציבעוניות את **הולי מוזס** עם כל הלהקה, כשברא־שה ברקן כרבנו משה כבד־הפה. כשהקהל מצליח לגלות בקלות קסטים בולטים ממח־זות מוסיקליים מפורסמים (ש„נגנבו" ביוד־עין ובחוש הומור גלוי מדי על־ידי **נוריח הירש**) השימחה רבה. זוהי תוכנית חסרת קו, אופי ומיטרת, שאינה מתיימרת להיות כזו. היה אפשר לנצל יותר את כישרונו של חלק מהמשתתפים, להוסיף מערכון רצי־נ־משעשע, להחליף קטע או שניים בטובים יותר, לגוון יותר את התיזמורים, ובמיוחד את לבוש הבנות, אז־אז אפשר היה לומר שיש סיכוי שהבצל הירוק ינבוט מחדש.

צעיר ויפה (רוברט הופמן) כדי לנסות אותה. או מתחיל המתח.

סרטים אחרים

* **נימפומת** (זמיר, תל־אביב) אוסף של כל הסטיות האפשריות, מרוכז בנערה אחת צעירה, הנאספת לאחר מות אמה אל משפחת רופא עשירה, ומפתה שם את כל הגברים, הנשים והילדים.

** **כוכב הדרום** (חן, תל־אביב) סרט הרפתקאות העשוי כמו שצריך להיות סרט הרפתקאות: מלא מתח, פעולה, רדי־פות, מלחמות בין גברים לגברים, בין גב־רים לנשים, בין בני אדם לחיות. כולם מחפשים יהלום ענק והאחד את השני. סרט מרתק. משוחק טוב (ג'ורג' סגל, אורסון וולס) כשפה ושם יש אפילו קצת הומור.

*** **הצוללת הצהובה** (פרי, תל־אביב) לא כדאי לחתר על החיפושיות המצויירות, המשתוללות עם כל־כך הרבה קסם, יופי, והומור.

*** **מצור** (מונדין, תל־אביב) דו־קומנט כנה ומרשים המראה את ישראל, היום, ואת החיים בה.

תיאטרון

** **גבירתי הנאווה** (תיאטרון גודיק) יסוד מוצק למחזמר זה, משמש ה־מחזה פיגמליון, של **ג'ורג' ברנרד שאו**, שנהפך על־ידי **אלן ג'יי לרנר** (תמליל ושירים) ו**פרדריק לאו** (מוסיקה) לאחת ההצלחות הגדולות בכל רחבי תבל, הן על הבמה והן בקולנוע. לרשות המפיק היש־ראלי, לא עמדו מעצביה המקוריים של ה־הצגה, בתחום הבימוי, הכוריאוגרפיה, התפ־אורה, התלבושות, הניהול המוסיקאלי וכ־מובן המישחק, המחול והזימרה. הרפרו־דוקציה שלפנינו, דהוייה ומזדהלת. נדמה כאילו הלהקה הנוכחית עוסקת במלאכתה מאות פעמים וכי הככורה התקיימה לפני תקופה ארוכה ולא בעת האחרונה. הרקד־נים, התיזמורת והמקהלה: עייפים ולאים. **רבקה רז** היא גברת נאוה מדי, פחות בת ומייגעת, משעממת ופלאקאטית. וזה בדיוק מה שקרה. על פני „תפאורה" המור־כבת ממשטחי תמונות (צילומים צבועים) מעשה ידי **עמנואל קיפניס** ו**אורי וורנר**, מופיעים ארבעה גברים ועשרה, בבגדים פשוטים, שנבחרו בקפידה כדי ש־ייראו כאלה, וכבר כאן קשה להתעלם מן ההשוואה למתכונת ולצורת ההגשה הבימ־תית של ערב דומה: **איש חסיד היה**, אלא ששם החומר פשוט יותר, מבדר וע־סיסי.

הערכה רצופה בעליות ובירידות, ללא כל שיאים. קטע אחד מבטל את השני. קיטעי הקישור, החייבים להיאמר, לכאורה, בצורה פשוטה, מדוקלמים בכמסכת של תנועת נוער. **בן־ציון מוניץ**, המוכר בעיקר כמתכנן תאורה, נטל על עצמו מש־ימעט בלתי ניתנת לביצוע. „הבימוי" שלו לא הצליח להפוך את חמשת המש־תתפים לאנשים חיים; המשפטים שבפיהם נשמעים מאולצים ובלתי טיבעיים.

מוניץ ניסה להחיות את הבמה בכל מחיר. המשתתפים מתנועעים ללא סוף, דבר המסיט את תשומת האוזן מן העיקר. בעצם אפשר לומר שערב כזה אפשר לקיים עם משתתף אחד או שניים ולוותר על הש־אר. בייחוד שחלק גדול מבוצע בשירה, וזהו צד הרבה יותר חלש של המשתתפים. היחיד העומד על רמה מיקצועית הוא **ליאור ויני**, כשחקן וכזמר. אין ספק ש־הוא בלבד, עם קיטעי קישור פשוטים וכ־נים היה מצליח לרתק במשך ערב שלם הרבה יותר מכל החבריא הסובבת אותו.

חלק מהשירים לא נועד בפירוש להלחנה אלא לקריאה בלבד, לכן קשה לעמוד על עומק רעיונות המשוררים שבהם. תמוה מאוד כי **אמנון כרנזון** שאיננו מצטיין בזימרה, שר סולו, ודווקא כזה המיועד לזמרת. אם **תמי ספיבק** לא יודעת לשיר יש בכלל לוותר על השיר.

קשה שלא להקשות קושיה: מה דירבן את החבריא שהלוך הלכה ללחום את מל־חמתם של לוחמי החופש ברוסיה דוקא? האפסו כבר מן הארץ הזאת בעיות שאפשר להמחיז אותן באומר ובזמר, במידה הרבה יותר גדולה של כנות וחיוניות?

מדי ליזה דוליטל, מוכרת־פרחים, בת־אש־פתות. **איזי גורביצקי**, מולה, מזכיר סטודנט ולא פרופסור פאנאטי לפונטיקה. הופעתו של **אברהם מור** מיקצועית ומ־שעשעת. **קרנדל דיל**, האחראי לנוסח ה־מקומי של הבימוי והכוריאוגרפיה, השתמש בנייר פחם גס מדי. עם קיטעי הפרוזה לא הצליח כלל להתמודד, ולכן נדמה כי כאילו ביים כל אחד מהשחקנים את עצמו.

* **מרי מרי** (התיאטרון הקאמרי) ה־עובדה ש**ג'ין קר** נשואה ל**וולטר**, אחד ממבקרי התיאטרון החריפים והשנונים של ארה"ב, לא השפיעה עליה כנראה, אם הצ־ליחה לחבר קומדיה כה רדודה, ובלתי מר־תקת כמרי מרי. הבימוי של **לאונרד שך** יבש, זל וחסר המצאות. התפאורה של **ארנון אדר** יכולה לשמש באותה מידה קומדיה או דראמה שטותית אחרת מאותו הסוי. **גדעון שמר** חיתר, על־אף ש־כבת האיפור. **זלמן לבוש** יוצא בכבוד. **מרים מיכאלי** היתה משעשעת באותה המידה לוא הפרזה פחות. **ליוסי גרבר** לא קשה להזדהות עם דמותו של שחקן קולנוע גרוע.

** **ליזה במאי** (בימות) לא קשה,

מי מכנות הארץ ראוייה לכתר מלכת המים? זאת נדע בעוד שבועות מיספר, עם עריכת נשף הבחירה המפואר ב„היכל התרבות", בהשתתפות מיטב האמנים. בעמוד זה מתפרסמות שתי המועמדות הראשונות לכתר מלכת המים 1969. התחרות פתוחה לצעירות בנות כל הגילים. מועמדות יכולות לשלוח את תמונותיהן, יחד עם פרטים אישיים על עצמן, להנהלת התחרות, ת.ד. 136 ת"א. אם רצונן שצלם המערכת יצלם אותן, עליהן לקבוע מועד לתצלום, בטלפון 231422 ת"א (בין 4–6 אחה"צ). והעיקר: את המלכה בוחר הקהל — על פי כרטיסי בחירה וקלפיות. ועדת הקלפי תיבחר מבין הקהל.

מלכת המים 1969

מטעם מערכת השולחן הזה

לאה ורדי בת 22, ילידת חיפה ועדיין גרה שם. דוגמנית המתנשאת לגובה של 167 ס"מ, בעלת שיער שאטיני ועיניים ירוקות, אשר נבחרה בעבר בתחרות־יופי כ„מלכת חיפה".

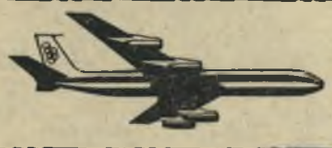
ששונה מגן גם היא מתגוררת בחיפה, בת 19 ובעלת שיער בלונדי ארוך. ששונה עובדת כפקידה, ובשעות הפנאי — כדוגמנית. היא אוהבת בגדים שגעוניים, נוסף לקריאה ושחייה.

התחרות נערכת בחסות חברת **הלנה רובינשטיין**

הראשונה באיפור ILLUMINATION הזוהר

שריינו לכם תאריכים אלה:

בחוף הירוק: נשף מוקדם לבחירת נסיכת הים־התיכון במוצ"ש 2.8.69 ב־8 בערב
בחוף אילת: פנטזיה ימית לבחירת נסיכת ים־סוף במוצ"ש 9.8.69 ב־8 בערב
נשף הבחירה: בהיכל התרבות בת"א ביום ג' 2.9.69 ב־8 בערב

המלכה תצא לסיור באירופה כאורחת חברת **OLYMPIC AIRWAYS**

מיפעל העלית של ישראל לייצור בגדי־ים ומחוכים
אלסטקס

איפור למועמדות: הלנה רובינשטיין

הדרכת המועמדות: לאה פלטשר

TISSOT
טיסו השעון הנמכר ביותר בעולם

העולם הזה

הפשיטה על הא גרין

